

naša luč

1982

7

krepka primera — dala bi zanjo cekin!

oton župančič — duma

IVAN DOLENEC:

Kakor že rečeno, sem meseca septembra 1893 odšel z rodnega doma za svojo srečo in sem se meseca septembra 1946 vrnil domov brez službe, brez pokojnine, brez premoženja, brez volilne pravice, obsojen zaradi „zločina zoper ljudstvo in državo“. Sopotničani so zelo poštene, miroljubni ljudje in najstarejši ljudje ne pomnijo, da bi bil pred to vojno kak Sopotničan kdaj obsojen tudi le na eno leto zapora. Jaz sem prva izjema . . .

Nikdo me ni spraševal, zakaj sem bil zaprt. Premnogi so se zanimali samo, kdaj bo tega režima konec.

(MOJA RAST)

FRANK BUKVIČ:

Za partijsko izkaznico, najbolj čarobno knjižico v rdečem raju, so se mnogi borili, eni iz idealizma, drugi iz materialnih razlogov, kajti partijska izkaznica je bila kot čarobna palica, ki je lastniku odprla vsaka vrata v državi. Bila je pravljica knjižica, podobna „mizici pogrnj se“ ali tistemu čarobnemu oslu, ki si ga stresel za rep in so mu cekini kar deževali iz nozdrvi. Kdor je prišel v posest te izkaznice, se je v hipu povzpел iz navadnega državljana na privilegirano aristokratsko stopnjo in se smel vseliti v bivše buržujske vile, ki jih je zaplenila oblast za „ljudstvo“, dobil važno službo z mastno plačo, imel pravico nakupovati v posebnih „narodnih“ magacinih, ki vanje navadno ljudstvo ni imelo dostopa, dobil avtomobil s šoferjem, smel potovati v inozemstvo, si privoščiti mikavne priležnice in druge kapitalistične dobrate, ki je o njih navaden smrtnik samo sanjal.

(HANA IN NJEN UJETNIK)

JOŽE ŠMIT:

Tako so pošla
tudi naša junaštva,
od preveč besed
je zbledela
njihova luč.

Samo naši porazi,
o katerih molčimo,
ostajajo veliki.

(EDEN IZMED VAS)

DRAGO JANČAR:

Zame je bilo dovolj zgovorno tisto, kar sem videl in doživel na tem našem potovanju po Halozah in Kozjanskem. Razdrte hiše, nevredni ljudje, lačni otroci, obupan kmetič z neusahljivo voljo do življenja.

In ne samo to, marveč tudi bridka resnica, da sem prav tiste dni moral požirati dolge časopisne stolpce hvalnic o razviti Sloveniji, o slovenskih milijonarjih, o slovenskih vilah in vikendih, o našem razkošju, o našem evropskem obilju. In to prav tedaj, ko sem gledal razpadajoče hiše, poslušal ljudi, kako so tarnali, da ne morejo živeti v teh grapah, ko sem gazil po blatnih poteh.

Ker se obnašamo tako in ker pri nas delamo ideologijo namesto znanosti ali pa je znanost v službi pragmatične politike, si bomo brčkone iz dneva v dan manj na jasnem, kako je pravzaprav z nami, kaj smo, kaj hočemo.

(SITI IN LAČNI SLOVENCİ,
Pomisleki s poti)

VLADIMIR KAVČIČ:

Ne da bi se zavedali, je prišel čas, ko z nami niso vedeli več kaj početi. Sčasoma se vsakdo kompromitira. Nekdo si je začel grabiti premoženje, drugi so pijančevali. To je bilo kar prav, postali so krivi, vsak hip jih je bilo mogoče postaviti na cesto zaradi napak, ki so jih v resnici zagrešili. Ker so se tega zavedali, so postali pohlevni in poslušni. Orodje v rokah drugih, orodje, ki ga je bilo mogoče uporabiti v različne namene, v dobre in slabe. To se je seveda dogajalo, postalo je nujno. Tisti redki posamezniki, ki smo ostali nedotaknjeni, smo postali nadležni. Poskušali so vse. Hočeš žensko, hočeš denar . . . ? Potovanje v zamjestvo, luksuzno blago iz tujine, ra-

čun v banki, lahko tudi v tujini. Pohištvo, oprema, avto . . . Če ne sprejmeš, se zdiš pravi tepec. Kvariš igro. Nate pritiskajo od vseh strani; končno še sam ne veš več, kje si in kaj si.

(ZAPISNIK)

JOŽE JAVORŠEK:

Kar me je osebno najbolj zanimalo, sine, pa so bili tvoji odnosi do narodnoosvobodilnega boja in vsega, kar je z njim povezano. Ker si zrasel pravzaprav iz partizanskih zgodb, ki ti jih je pravila tvoja mama, si sam z dokajšnjim začudenjem prinašal domov razne ugotovitve svojih prijateljev, „da je tega mita dovolj“, „naj že nehajo s socialističnimi mašami, se pravi s spomini na partizanstvo v nedeljskih radijskih dopoldnevih“, „da je narod junakov postal narod birokratov“, „da bi si bilo treba izmisliti novo vojsko in nove heroje, sicer bo vsa mladina dobila kompleks manjvrednosti“ itd.

(KAKO JE MOGOČE)

iz narodne skrinje

NIHČE NE LJUBI DOMOVINE, KER JE
VELIKA, TEMVEČ, KER JE NJEGOVA.

Svet je godlja, mi pa kuhalnice, da ga
mešamo.

TUJE PEČI SO MRZLE.

Če bi se za nebesa tako pulili, kakor
se za denar, bi bila premajhna.

ČE ČLOVEK NE MORE BITI LEP IN BOGAT,
KAKOR BI RAD, LAHKO JE DOBER
IN POŠTEN.

Preklinjalec je sam svoj izdajalec.
SLEPAR IN LAKOMNIK STA SOSEDA.
Kdor prisluškuje, tudi o sebi čuje.
PRILIZOVALEC — ZALEZOVALEC.
Lastna hvala smrdi.

SVOJA HIŠICA — SVOJA VOLJICA.
Visoko glavo nosi prazen klas,
prazen sod ima velik glas.
KAKOR SE V GOZD KLIČE, TAKO ODMEVA.

Etbin Bojc:
PREGOVORI IN REKI
NA SLOVENSKEM

*Slika na naslovni strani:
Bilo ni godu, svatovšč'ne, semnja,
da tje ne bili bi vabili ga.*

(Prešeren)

Pod naslovom **TO NI NOBENA PESEM, TO JE ENA SAMA LJUBEZEN** je objavila revija **Naši razgledi** (Ljubljana, 11. jun. 82) sedem „krivoverskih misli“ izpod peresa Bojana Štiha. Zapis je dvignil precej prahu. Objavljamo nekaj odstavkov iz zapisa:

ROBBOV VODNJAK (v Ljubljani). Fontana iz mojih otroških let in sanj. Na stopnicah Rotovža, pred katerim je nekoč sedel na konju ponosni kralj, sedaj igra ciganska godba. Strahovit hrup je na trgu pred nevidnim spomenikom in Robbovim vodnjakom. Pesmi, ki jih ne razumem, in divji kriki, govorica, ki je ne razumem. Tisočglava množica, v kateri bišter opazovalec lahko odkrije precej obrazov ljubljanskega lumpenproletariata. Velika improvizirana pivnica pod nebom. O surovem obnašanju pričajo kriki, predvsem pa tisoče južnaških kletev, ko da je pred Rotovžem svetovno tekmovanje (olimpiada) v bogoskrunskem preklinjanju, prostaštvu in izzivanju Neba. Divje bobnanje in oglušujoč hrup iz ojačevalcev. Antimuzika, ki se začne pojavljati na Bosporu. V tej antimuziki ni nobenega nežnega tona, kakršnega so nekoč poznali Gallus, Dolar in Novak. Nad glavami ljudi plava gost modrikast oblak in povsod je ogabni vonj po loju in turškem čevapu.

V omočici, ki se me nenadoma poloti, zagledam na starodavnih evropskih tleh pravcato Bajazitovo in Muratovo šotorišče. Postavili so ga gostinci po volji in okusu ljubljanskih mestnih očetov in njihovih prvakov. V znamenitih Kulturnih problemih slovenstva je Josip Vidmar preroško citiral staro narodno pesem: „Mest' Ljubljana bo pokraj'na, kranjska dežela turška drajna.“

V teh večernih urah se vprašam, čigava butalska pamet spreminja naše mesto v Bajazitovo in Muratovo zabavišče, v katerem bo izginilo vse, kar smo v tisočletju ustvarili v Ljubljani, da bi s svojimi stvaritvami izpovedali voljo do lepega, milega, skladnega in duhovno razvitega. V imenu duha evropske civilizacije in kulture.

In zdaj tu na robu „Bajazitovega in Muratovega“ šotorišča puhti zastrupljeni zrak in onečašča Rotovž in Katedralo. Kako strašno banalno je vse. Odurno.

Pripadam narodu, ki umira. To povedo vse statistike. V imenu strahu pred lastno nacionalno smrtjo skrivamo podatke, ki nam razkrivajo nesrečno dejstvo, da od leta 1970 ne izginjamo le kot zdomci in zamejci, marveč tudi že kot tako imenovani matični Slovenci. Vsako leto nas je manj, ki še razumemo Trubarjevo in Dalmatinovo slovenščino. Pomnim besede politika, ki nam je v začetku šestdesetih let takole govoril: „Ljubljana bo imela leta 2000 več kot pol milijona prebivalcev. Toda vedite, to ne bo več vaše slovensko, to bo naše jugoslovansko mesto.“ In ko smo začeli v šestdesetih letih rušiti Šelenburgovo ulico in postavljati betonsko in asfaltno tehnokratsko junglo, in brezobzirno uničevati enega najlepših evropskih parkov, Tivoli, smo mnogi že vedeli, da smo se znašli znotraj hudičevega risa. Morebiti pretiravamo tisti, ki trdimo, da smo že v nacionalni agoniji in da nas le še čudež lahko reši. Toda naš položaj je resen, o tem pač ni dovoljeno dvomiti. Če pomislim na našo jezikovno, duhovno in nacionalno mlačnost in brezbržnost, me je resnično strah.

Založnik: Avguštin Čebul,
župnijski urad Št. Lenart,
9587 Ričarja vas.

Odgovorni urednik: dr. Janez
Hornböck, 9020 Celovec, Vik-
tringer Ring 26. Tisk: Tiskarna
Družbe sv. Mohorja, 9020 Ce-
lovec, Viktringer Ring 26.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt
Austria

NAROČNINA (v valuti zadevne
dežele):

Anglija 5 tun.
Avstrija 130 šil.

Belgija	300 fran.
Francija	50 fran.
Italija	9000 lir
Nemčija	20 mark
Nizozemska	20 gld.
Švedska	50 kron
Švica	19 fran.
Avstralija	9 dol.
Kanada	12 dol.
ZDA	10 dol.

Razlika v cenah je zaradi ne-
enake poštnine v posameznih
državah in različnih deviznih
preračunavanj.
Naročnike sprejemajo poverjeni-
ki in uprava NAŠE LUČI.

PRINTED IN AUSTRIA

SPLOŠNE

POMANJKANJE NAFTE VPLIVA TUDI NA ŽETEV V POMURJU

Zadruga in zasebni kmetovalci celo ob pričetku žetev ječmena niso dobili zagotovila, da bo na voljo dovolj goriva za traktorje in kombajne. Štabi za žetev v posameznih občinah so zato upravičeno bili plat zvona in zahtevali od Petrola in drugih odgovornih, da čimprej oskrbijo kmetijstvo z zadostnimi količinami nafte. Za kombajne ter za transport pšenice in za potrebe sušilnic so potrebovali skupaj 1170 ton nafte. Na petih črpalkah okoli Murske Sobote pa so dobili kombajni-
sti in traktoristi le majhne količine pogonskega goriva. Kmetje so predlagali, naj bi v času šolskih počitnic ukiniteli nekaj avtobusnih prog,

prevozniki blaga pa naj bi čimveč tovorov usmerili na železnico, da bi tako ublažili pomanjkanje nafte. Kako velika je bila stiska kmetovalcev, pove že podatek, da je Slovenija v juniju dobivala dnevno le 200 ton mazuta, potrebovala pa bi ga 1600 ton na dan.

SLOVENSKI ZDRAVNIKI PREDPIŠUJEJO PREVEČ DRAGIH ZDRAVIL

Tako je vsaj mnenje slovenske vlade, ki zaradi pomanjkanja deviznih sredstev zateguje potrošnjo, kolikor se le da. Vladni odbor za zdravstvo je zato izdal nekaj nasvetov, ki naj bi zmanjšali porabo zdravil tako, da bolniki ne bodo oškodovani, blagajne pa ne bodo trpele preveč odliva deviz. Odbor je izdelal seznam življenjsko pomembnih zdravil in doktrino njihove uporabe. S pomočjo avtomatske obdelave

receptov pa bodo izsledili tistih sto zdravnikov, ki predpisujejo največ zdravil. Priljubljeni pa tudi akcijo zbiranja in vračanja odvečnih zdravil, ki bi jih pred ponovno uporabo pregledali strokovnjaki.

ZALOŽBA MLADINSKA KNJIGA USPEŠNA V IZVOZU NAŠE KNJIŽNE BERE

Ta pomembna mladinska založba ima najboljše sezname svojih v tujini prodanih, a doma natisnjenih knjig. Skupaj z drugimi slovenskimi založbami je Mladinska knjiga sodelovala na knjižnem sejmu v Minsku v Belorusiji, kjer so predstavili okoli 400 knjig. Na podobni prireditvi v Leipzigu v Vzhodni Nemčiji pa je žirija uvrstila knjigo te založbe „Ciciban, ciciban, dober dan“ med najlepše knjige sveta. Dokaj uspešno je Mladinska knjiga sodelovala tudi na sejmu v Združenih

državah. Največ težav pri uveljavitvi na tujem tržišču pa jim delajo visoke cene domačih grafičnih storitev, ki so daleč nad tujo ponudbo.

ENAJSTO SREČANJE SLOVENSKIH OKTETOV

V Šentjernej pod Gorjanci je prišlo 47 vokalnih skupin iz vseh koncev Slovenije. Na sklepni prireditvi v soboto, 26. junija, na šentjernejskem hipodromu so najprej nastopili okteti-začetniki. Pred tisočglavo množico so nato zapeli letošnji jubilanti: Gornjevaški, Logaški in Trboveljski oktet in oktet Javor. Na koncu pa so pevci vseh zborov skupno zapeli več slovenskih narodnih pesmi. Letošnje srečanje so pripravili pod geslom: „Poj nam, zapoj nam o naši deželi“. Novomeški župan pa je v svojem govoru udaril, da se na Slovenskem iz leta v leto večja število amaterskih vokalnih skupin, kar je izraz ljubezni do slovenskega naroda.

TRŽIČ je industrijsko mesto na Gorenjskem, ob sovodnji Bistrice in Mošenika, ki prihajata izpod Karavank.

PORABSKI SLOVENISTI SO SE IZPOPOLNJEVALI

Učitelji, ki poučujejo slovenski jezik na splošnoizobraževalnih šolah v Porabju na Madžarskem, so prišli na povabilo odbora za vzgojo in izobraževanje v Slovenijo, kjer so se udeležili štirinajstdnevnih seminarjev v Mariboru in Radovljici. Program je obsegal predavanja in vaje iz slovenščine, obravnavali pa so tudi razna poglavja iz mladinske književnosti. Predavatelji so seminariste seznanili tudi z literaturo, kulturo, zgodovino in zemljepisnimi značilnostmi Gorenjske in Štajerske. Seminarja se je udeležilo petnajst učiteljev.

SLOVENSKI HMELJARJI BODO IZVOZILI DVE TRETJINI PRIDELKA

Na 2400 hektarih bodo pridelali 3590 ton hmelja, kar pomeni, da bo letošnja letina za 250 ton boljša od lanske. Kljub krizi na svetovnem tržišču, ki je nastala zaradi prevelike ponudbe, bodo naši hmeljarji izvozili 2390 ton pridelka. Hmeljarji tudi pričakujejo, da bodo izpolnili v srednjeročnem načrtu zastavljene cilje. Tako bodo razširili hmeljišča na 2697 hektarov in pridelali okoli 4100 ton hmelja. Manj težav s prodajo na tujem tržišču pa imajo z aromatičnim hmeljem, tako da sedaj poskušajo razširiti njegove nasade.

oceni potrebe in financiranja novih stanovanj na področju občine.

ČRNOMELJ

Tovarna Belsad, ki dela v okviru kmetijske zadruga, je letos povečala izvoz na tuje tržišče za 40 odstotkov. Tako so poleti prodali v Nemčijo 70.000 kilogramskih kozarcev kumaric. V sezoni vlaganja kumaric so tovarni priskočili na pomoč tudi delavci iz tovarne Iskra, kjer jim prav poleti manjka dela. Računajo, da bodo letos napolnili milijon kozarcev kumaric in tako dobro založili domači in tuji trg.

GRIBLJE V BELI KRAJINI

25. julija je kulturno-umetniško društvo Niko Župančič priredilo sedaj že tradicionalno Noč na Kolpi. Prišlo je več kot dva tisoč ljudi, ki jim tudi dež ni uspel pokvariti veselja. Dolga vrsta članov, ki se je pripeljala iz Adlešičev, je na kopališču ob Kolpi izkrcala narodne noše in vaške godce. Umetniški večer pa so popestrili umetniki iz tako daljnih dežel kot sta Anglija in Kuba.

HRASTNIK

Steklarji so s svojim delom v prvem polletju zadovoljni, saj so za 2 odstotka presegle načrt proizvodnje in za 9 odstotkov povečali fizični obseg izvoza. Največ svojih izdelkov so izvozili na zahodno tržišče, kjer so zaslužili 4287 milijonov dolarjev, na vzhodnem pa le 680.000 dolarjev. Tako je steklarna postala največji izvoznik v Posavju.

KOČEVJE

Avto Kočevje je v dveh letih povečal svoj devizni zaslu-

žek kar osemkrat. Dočim so leta 1980 zaslužili s prevozi blaga na tujem okoli 25 milijonov dinarjev, so lani zaslužili že 100 milijonov. Letos bodo, če jim novi zakoni ne bodo „zmešali štrene“, zaslužili na tujem okroglih 200 milijonov deviznih dinarjev. Mnogi pa se ravno ob primeru tega podjetja sprašujejo, ali je potrebno ob tako velikem pomanjkanju deviz metati polena pod noge tako uspešnim podjetjem kot je Avto Kočevje.

KOSTANJEVICA OB KRKI

Poslopje osnovne šole, staro tričetrt stoletja, so letos poleti obnovili. Dolenjske Benetke, kot ta kraj nekateri imenujejo, so dobile 13 novih učilnic, kabinete, večnamenski prostor in telovadnico. Uredili pa so tudi okolje šole. Celotna naložba je stala 75 milijonov dinarjev. Letos bodo prvič v zgodovini tega kraja imeli tri prve razrede.

KRŠKO

Sredi julija so krško nuklearko zopet priključili na električno omrežje. Prve dni je delala s četrtino moči, torej s 155 megavati. Ves julij so potem njeno moč postopoma povečevali. Pred tem je bila nuklearka dva meseca v popravilu, ker so se pokazale motnje ob popolni obremenitvi. Vsa popravila, material in delavce je plačalo ameriško podjetje Westinghouse, ki je elektrarno tudi zgradilo. Na še rešeno vprašanje, kdo bo plačal škodo, ki je nastala zaradi počivanja nuklearke in manjše električne energije.

(dalje na strani 9)

KOMUNISTIČNI VODITELJI so se pred sto leti borili za ideale socialne pravičnosti in demokracije, bili so napredni. Sedaj pa isti voditelji (ali njihovi nasledniki) na čelu držav vzhodnega bloka v imenu naprednosti pošiljajo v taborišča in umobolnice ljudi, ki se borijo za iste ideale pravice in svobode. Kdo je v tem primeru napreden? Že dolgo je namreč očitno, da se je v deželah realnega socializma komunistična partija prelevila v birokratsko strukturo, ki ovira razvoj držav in ji je edini in najvišji cilj ohranitev in okrepitev lastne oblasti.

MLADIKA, Trst, jul. 82/5.

Večina vprašanih bralcev beograjske POLITIKE je odgovorila, da je marsikakšen funkcionar izrabil samoupravljanje za „samopostrežbo“, po načelu „Vzemi si, kar življenje nudi.“

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 28. jun. 82/3.

Da pamet bi izvažali? I, saj nam je vendar že povsod primanjkuje. Ako izvozimo še to na tuje, kdo pa za nas bo mislil? Norci — kakor zdaj.

Matej Bor
DELO, Ljubljana, 14. maj 1982.

PO KRAJIH

BOVEC

Na mestu, kjer je pred potresom stal kulturni dom, so zgradili novo gostilno „Letni vrt“. Alpski turistični center, lastnik novega gostinskega objekta, je vložil v gradnjo 23 milijonov dinarjev. „Letni vrt“ ima restavracijo s 130 sedeži, slaščičarno z 58 sedeži ter disko klub.

BREŽICE

Občinska uprava je sprejela ukrep družbenega varstva, prisilno upravo, za podjetje Lesnina in za stanovanjsko skupnost. Podjetje Lesnina, ki mu pripada tudi žaga v Dobovi ter mizarstvo in tapetniško podjetje, je imelo kljub sanacijskim ukrepom letos zopet veliko izgubo. Stanovanjska skupnost pa je imela slabo urejene akte, zmotila pa se je tudi pri

gospa kramer bo živela

in če ne bo krvi, ki jo nujno potrebuje?
naj obupa?

Pred nedavnim so avstrijska, nemška in švicarska TV prinesle versko nanizanko ZAKAJ KRISTJANI VERUJEMO? Iz nje povzemamo glavne prizore v skrajšani obliki in s pojasnili.

Gospa Kramer je pri porodu izgubila mnogo krvi, tako da je v nevarnosti za življenje. Ker ima zelo redko krvno skupino, so v bolnici zaloge s krvjo skoraj pošle. Da preživi, nujno potrebuje krvodajalca, ki ji bo dal nekaj svoje krvi.

Bolniško osebje prosi po radiu in telefonu možne krvodajalce za kri. Ti se odzovejo neprizadeto: neki mož se sprašuje, zakaj bi moral skrbeti on za povsem neznane ljudi; neka gospa ne utegne v bolnico, ker je tik pred potovanjem; par zaljubljenecv sliši prošnjo po radiu v avtu, pa radio ugasne, ker noče, da bi ga kdo motil.

Položaj v bolnici postaja napet: v operacijsko sobo so odnesli predzadnjo steklenico krvi. Kaj bo, če se ne odzove noben krvodajalec? Ali naj mož bolnice, gospod Kramer, obupa? Ali pa njena sestra? Ali zdravnik Scholz? Ali redovna sestra Neža?

Vsi so živčni in obupani, le sestra Neža govori o upanju in zaupanju.

SCHOLZ: Sestra, ali ste vi sploh zmožni obupa?

SESTRA NEŽA: Zakaj bi ga ne bila zmožna? Zame kot kristjano je v vsakem letu tudi dan najgloblje stiske: veliki petek. Veliki petek pomeni trpljenje, smrtno grozo, konec vseh poti, po katerih bi si lahko človek sam pomagal.

SCHOLZ: Ja, pri bogočastju.

SESTRA NEŽA: O, ne! Kristus je visel na križu. Vedel je, da mora umreti. „Moj Bog, zakaj si me zapu-

stil?“ je zaklical. To je bila najgloblja stiska. A je tudi rekel: „V tvoje roke izročam svojo dušo.“ Vedel je, da ga Bog dokončno ne bo zapustil. Tudi v smrti ne. In Bog ga je obudil. Jezus Kristus je vstal.

SCHOLZ: In mislite, da možu gospe Kramer lahko kaj pomaga, če za to ve?

SESTRA NEŽA: Če je kristjan, mu. Lahko upa, tudi sedaj upa, da Bog njegove žene ne bo zapustil.

Sestra Neža jasno nakaže, da obup ni za človeka zadnja beseda. Jezusovo življenje in njegova usoda sta kristjanu zgled in mu dajeta moč, da prebrede zelo težke položaje, celo takšne, ki se zdijo brez izhoda. Sestra Neža upa, da celo takšni trenutki, kot sta umiranje in smrt, niso konec vsega. Zaupanje v Boga sega onstran smrti.

Naša vera pride zares na preizkušnjo šele v težkih urah. Šele tedaj se pokaže, česa je naše zaupanje res sposobno. Sestra Neža upa, da bo le prišel kakšen krvodajalec; če kljub vsemu ne bo nobenega, ni smrt konec vsega, ni groza vseh groz. Za tem njenim zaupanjem stoji Jezus Kristus. Njegovo vstajenje nas rešuje nemočnega spusta rok pred usodo in neizbežnostjo že vnaprej določenega.

Končno pride mlad mož, pripravljen dati kri. Slišal je poziv po radiu. Težki položaj gospe Kramer pa hoče izrabiti: uslugo naj mu ona dra-

molitev nas združuje s samim Bogom

Arški župnik je zapisal o molitvi tole: Kristjan nima svojih zakladov na zemlji, marveč v nebesih. Zato moramo usmeriti vso pozornost tja, kjer je naš zaklad.

Lepa dolžnost za človeka je,

da moli in ljubi. Poglejte, če molite in ljubite, ste že na zemlji prišli do blaženosti.

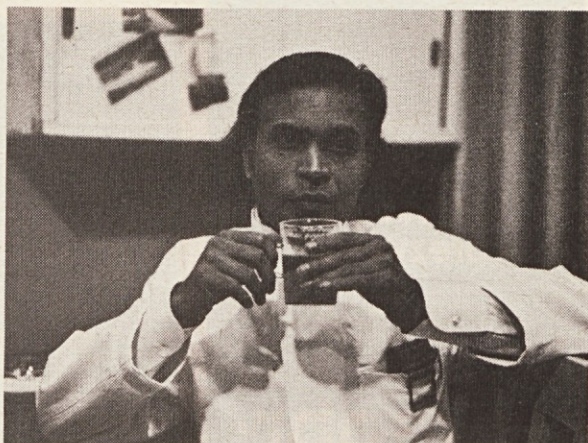
Molitev nas združuje s samim Bogom. Kdor ima čisto srce in je združen z Bogom, je poln neke miline in prijetne opojnosti, poln luči, ki čudovito sijajo. V tem snem združenju se tedaj duša združi z Bogom kakor sveča s svečo in nihče več ju ne loči. Ta združitev Boga z ubogo stvarjo je nekaj čudovitega. V tem združenju je nedoumljiva sreča.

Molitev omogoča, da že tukaj okušamo nebesa in prihaja v nas nekaj nebeskega. Nikoli nas molitev ne pusti brez tolažbe.

Kakor med teče v dušo in oslaja vse trpljenje. Vse bolečine se med dobro molitvijo topijo kakor sneg na soncu.

Molitev pomaga, da celo čas hitreje mine. Človeku pripravlja tako veselje, da nima časa za dolgčas. Poslušajte, ko sem bil župnik v Bressu, so skoraj vsi moji tovariši naokrog zboleli. Daleč sem jih hodil obiskovat in med potjo sem molil k dobremu Bogu. Ali verjamete, da se mi pot nikoli ni zdela dolga?

So tudi ljudje, ki se vtapijo v molitev kakor riba v vodo in se popolnoma izročijo dobremu Bogu. Njihovo srce ni razdeljeno.

go plača. V bolnici so vsi iz sebe. Sestra Neža pelje krvodajalca v operacijsko sobo k bolnici. Čez nekaj časa se vrneto. Mladi mož je zelo presunjen in je pripravljen dati kri.

V opisanem dogajanju se srečamo s tremi trditvami:

● Jezus je prestajal na križu najglobljo stisko, Bog pa ga je obudil.

● Vera v vstajenje nam daje upanje in nas spričo smrti brani pred obupom.

● Ta vera nam daje tudi trdno zaupanje v našem vsakdanu.

Sveto pismo nove zaveze enoglasno poroča, da so učenci Jezusa potem, ko je umrl, doživeli kot živega. Njihova velikonočna vera sloni

na resničnih srečanjih z vstalim Kristusom. Apostol Pavel piše: „Kristus je za naše grehe umrl, kakor je v pismih. Bil je pokopan in tretji dan je vstal, kakor je v pismih. Prikazal se je Kefu in potem dvanajsterim.“

Bog Jezusa ni prepustil njegovi usodi. Ni ga pustil oditi v zgodovino kot križanega zločinca, temveč ga je vzel k sebi in ga povzdignil za gospoda zgodovine. Ni ga poklical nazaj v zemsko življenje, marveč v novo življenje, ki ne pozna več smrti.

Po izjavi apostola Pavla je Jezusovo vstajenje ne le prvi primer obuditve nekoga od smrti, marveč tudi temelj vstajenja vseh ljudi. Sveto pismo jemlje smrt zelo resno: ta ni neka prehodna doba, marveč dokončna meja. Bog in le Bog bo pa to mejo premagal in stvarstvo dovršil v ljubezni.

Ta resnica nam daje v življenju veliko upanje:

● Ljudje, ki so nam dragi, ne bodo dokončno uničeni. Delo, ki ga opravljamo, ne bo po naši smrti padlo v nič. Dobrota, ki smo jo delili, ne bo sprhnela. Tudi sami ne bomo končali za vselej. Bog bo vse sprejel, ohranil in poveličal. Iz tega dejstva črpamo neuničljivo silo in voljo, da delamo dobro. Sveto pismo opisuje to zvezo med našim delom in upanjem na vstajenje s podobo o pšeničnem zrnu: „Če pšenično zrno ne pade v zemljo in ne umre, ostane samo. Če pa umre, rodi veliko sadov.“

● Če zares upamo na prihodnje kraljestvo pravice, ljubezni in miru, potem si prizadevamo že danes in tu za čim popolnejše uresničevanje tega kraljestva.

● Pri vsem, kar se nam utegne v življenju neugodnega dogoditi, nam daje upanje na vstajenje trdno zavest, da smo v božji roki in da nas spremljajo ljudje, tako pa naše življenje le ne more povsem zabresti.

Po svetem pismu nove zaveze so nebesa utelešena pravzaprav v usmiljenju, dobroti, ponižnosti, potrpežljivosti, skratka v ljubezenski službi bližnjemu, ki ni nič drugega kot delež na Kristusovem življenju. Kristjani je dejansko on, Jezus, tisti „zgoraj“, v njem so, končno, utelešena „nebesa“. „Nebesa“ so, tam kjer je Gospod, ki je vstal in je bil „vzet v nebo“. „Biti v nebesih“ je biti zedinjen s Kristusom (zlasti po njegovem posebnem, novem zakonu ljubezni do bližnjega), tu na zemlji še na zastrt način, ki pa že teži proti odkritemu „biti s Kristusom“, v dokončnem, dopolnjenem krščanskem bivanju.

V. Truhlar

Kako ljubim te plemenite duše! Sveti Francišek Asiški in sveta Koleta sta gledala našega Gospoda in se z njim pogovarjala, kakor mi govorimo med seboj.

Če pa mi pridemo v cerkev, včasih ne vemo, kaj naj bi delali ali prosili. Kadar obiščemo človeka, vedno vemo, čemu smo prišli k njemu. Nekaterim pa se dozdeva, da bi bilo najbolj prav, če bi dobremu Bogu rekli le dve besedi: „Odšel bom“. Večkrat mislim: če se obrnemo z molitvijo k Bogu, bomo pri njem dosegli, karkoli želimo, samo če ga prosimo z živo vero in s čistim srcem.

izpoved
bivšega
brezverca

spreobr- njenje

Matjaž Puc, vnuk predvojnega liberalnega veljaka Dinka Puca in sin pisateljice Mire Miheličeve, je popisal svoje spreobrnjenje h Kristusu (Knjižnice, Ljubljana-Rakovnik 1981). Njegovo izpoved v kratkem povzemamo.

Otroštvo in mladost sem preživel, ne da bi poznal Boga, ne da bi slišal za

Jezusa Kristusa in njegovo odrešenijsko delo. Doma nismo nikoli molili, do svojega petnajstega, šestnajstega leta menda nikoli nisem stopil v cerkev. Za verouk sploh nisem vedel, da obstaja, če pa sem kaj slišal o duhovščini, ni bilo nič dobrega.

Bil sem veseljak, če je bilo treba; kvantač, če je bilo takšno vzdušje. Že zgodaj sem pokazal, da znam tudi kaditi in piti. Že pri osemnajstih letih se mi je zdelo popolnoma normalno in „moško“, če sem se ga napil do onemoglosti, z družbo podobnih seveda.

Kljub vsem tako „očitno možatim“ potezam nisem imel kaj prida uspeha pri ženskah. Šele pri koncu osemnajstih let mi je to „uspelo“. Globoko, globoko sem zdrsel navzdol in se tega še vedno nisem zavedel . . .

Dobil sem spet dekle, lepo, pametno, pridno. Bila je brez verske vzgoje, tako kot jaz, toda veliko me je imela naučiti. Odkrila mi je področje umetnosti, začel sem brati pesmi, se učiti prepoznavati slike in kipe, začel sem strmeti nad lepoto starih stavb.

Toda še vedno sem bil ujet v krogu laži. Nikoli, nikoli ne priznam, sem si dopovedoval, da sem navaden „sfaliran študent“, nesposoben za samostojno življenje, ki je z lažjo dobival podporo staršev.

Začel sem precej brati in premišljevali in sem se včasih začel spraševati,

zakaj živim, kaj je smisel življenja, kaj je dobro in zlo.

Ne vem, kako se je zgodilo, da so tudi do naše družbice prišla mamila: hašiš, marihuana in LSD. V družbi in ob moderni glasbi sem nekajkrat vzel tudi jaz tabletko LSD.

Pri jemanju te vrste mamil je nevarno predvsem to, da ne vemo, kaj se z nami dogaja. S takšnimi drogami se lahko po kemični poti namreč skoraj v trenutku „zazremo“ vase. Nenadoma lahko dojamemo svoj miselni svet, skladišče že zdavnaj pozabljenih dogodkov.

Glasovi, strupeno privlačni, so me vabili k sebi, češ pusti ta svet, nič ni vreden, pri nas pa je lepota in večnost. Moram priznati, da so me že skoraj prepričali, pa sem se spomnil na dekle in mater, za kateri sem vedel, da me imata res radi. „Tudi ljubezen je prevara!“ Šele tu sem spoznal, da mora biti nekaj narobe. Kako, ljubezen, da je prevara? To je laž! Ljubezen ne more biti prevara!

Nenadoma me je prevzel silen strah. Popadla me je slaba vest: Kaj sem storil, zakaj sem vzel to prekleto tableto? Nikoli več! Ne znam opisati, kakšen smrtni strah prevzame človeka, ko se zave, da je malo manjkalo, pa bi se nezavedno ubil ali pa postal besneči norec.

Tako sem nehal jemati mamila. Pri vojaki (tik pred odhodom v uniformo

iz slovenske cerkve

● **RIBNICA NA DOLENJSKEM** je praznovala svojo 900-letnico. „Devet ali deset stoletij in še več, kar je tu ribniško naselje, ni majhna stvar. Cerkev se je ohranila v naše čase. Krščanstvo je izročilo naših prednikov, ki ga ni mogoče zanikati. S ponosom ohranjamo to izročilo. Naši predniki so prerasli težke čase

protestantizma, ki so ga tod širili graščaki. Saj je moral priti, da se je izčistilo krščanstvo, da se je Cerkev spet pokazala v pravi luči. Tudi čas, ki ga živimo, bomo prerasli, Cerkev bo nadaljevala svoje poslanstvo. Pred nekaj desetletji so še mnogi verovali, da bodo cerkve spremenile svojo namembnost, kolikor jih ne bodo zravnali z zemljo, in da tudi ne bo ljudi, ki bi vanje zaha-

*Kapelica Sele nad
Slovenj Gradcem*

Otroci, ki so se udeležili smarnic v cerkvi SV. DANIJELA V CELJU.

sem se poročil) sem se spet navadil na pijačo. Hkrati sem se začel poglobljati v razno svetovno duhovno literaturo, predvsem v vzhodnjaške filozofije. Nisem pa stopil iz svojega začaranega kroga brezdelja, nisem začel študirati, še manj sem mislil na zaposlitev. Nenadoma sem dobil take pijanske popadke, kot še nikoli doslej. Postajal sem alkoholik.

Nato je prišla bolezen. Kar nenadoma, sredi belega dne, ko sem se vračal domov. Strahotne bolečine so me

popadle v dimljah, kakor tisoč svedrov v meso, ki so jemali dih. Najrajši bi rjul do onemoglosti. Sam ne vem, kako sem prišel domov: bledlo se mi je od bolečin.

Mučil sem se še celo noč, ko so bolečine prenehale. Gotovo sem klical tudi Boga na pomoč, toda ko so bolečine ponehale, sem verjetno nanj pozabil.

Čeprav sem odlašal, sem moral k zdravniku. Diagnoza: tumor. Že naslednji dan so me operirali in tako sem obležal negiben in nemočen med sebi

jali. Danes pa postaja vsem vedno bolj jasno, da je Cerkev neuničljiva. Lahko jo zatiraš, uničiti je ne moreš." (Bivši ribniški župnik).

● **KRISTJAN MOLI** je naslov težko pričakovanega molitvenika, ki je izšel konec julija pri Družini v Ljubljani. Razdeljen je na štiri dele: molitve (jutranjā in večerna molitev, rožni venec, molitve pred jedjo in po njej, molitve v najrazličnejše namene), zakramenti (pri vsakem je kratek uvod, pri evharistiji je

red svete maše ter priprava in zahvala ob obhajilu, tudi nekaj zakramentalov je), bogoslužno leto (adventni, božični, postni, velikonočni čas in čas med letom, z razlago, molitvami opraviлом božje besede), litanije (sedem različnih). Tako imamo sedaj po dolgih letih spet res dober molitvenik, brez katerega ne bi smel biti noben slovenski kristjan. Stane 230 din. V zdomstvu ga bodo oskrbeli naši duhovniki.

Po DRUŽINI

ne le besede

● Šele pred kratkim je prišel na dan **UMOR LETONSKEGA DUHOVNIKA 59-**letnega župnika Zilvinskisa. Od decembra 1981 so župnika pogrešali. 7. maja so našli njegovo truplo v nekem gozdu. Po spisih, ki jih je imel pri sebi, so ugotovili, da je to on. V zadnjih 12 mesecih je bilo na Letonskem umorjenih 12 katoliških duhovnikov.

● **ČEŠKOSLOVAŠKA TAJNA POLICIJA** je sprožila novo gonjo proti katoličanom, ki redno hodijo k maši in obhajilu. Na šole, občine in v tovarne je začela pošiljati nepodpisana pisma z imeni le-teh in s pripisom, da dajejo s svojim ravnanjem slab zgled mladim.

● **GRŠKI PRAVOSLAVNI LIST „Cerkvena resnica“** je obsodil dvojno mero pri poročanju grških javnih občil: Salvadorske reveže, ki se bojujejo za kruh in svobodo, označujejo ta občila za revolucionarje, Poljake, člane Solidarnosti, pa za kontra-revolucionarje. Voditelje latinskoameriških gverilskih gibanj imajo za junake, Lecha Walesa pa za izdajalca, čeprav so ga izvolili milijoni Poljakov.

● **Prvi PAPEŽEV TAJNIK** je Poljak, sedaj je pa imenoval papež za svojega drugega tajnika Emeryja Kabungo, črnca iz Zaira.

enakimi. Imel sem dosti časa za premislek: o tem, kakšen tepec sem bil, kako je že skrajni čas, da se poboljšam.

Drugi dan po operaciji, se mi je zgodilo nekaj neverjetnega. Zvečer sem se dobro počutil, tako da sem celó odklonil tablete proti bolečinam. Zaspal sem. Nenadoma sem se zbudil iz globokega spanca. Na globoki sveži rani sem začutil nekaj blažilnega, kakor nežno toploto. Kaj je to? Seveda, roki imam prekrižani nad rano. Toda ne, rana je na debelo povita, roki pa imam nad odejo. Počasi sem odmaknil dlani — toplota je izginila. Primaknil — spet se je pojavila. Čutil sem jo kot nekakšne žarke, ki celijo rano. Nenadoma me je prešinilo: to je dar, dar, ki je potreben za celjenje tvoje rane. Jasno mi je bilo, da te čarobne moči niso moje, čeprav so bile to moje roke, ki so celile. Torej obstaja Nekdo, ki je usmiljen do mene ničvredneža. Rana se je skoraj zacelila.

Čeprav je zdravljenje po operaciji trajalo skoraj pol leta in ni bilo prijetno, nisem izgubil optimizma. Nisem mislil na Boga, a saj mi ni bilo treba, kajti prepričan sem bil, da so dobre sile z menoj. Sveto pismo sem samo tu in tam prelistal in me je v bistvu dol-

gočasilo. Še vedno me je od krščanskega oznanila odbijala negativna predstava o Cerkvi.

Po zdravljenju sem se spet skušal poboljšati, a je večinoma vse ostalo pri dobrih sklepih. Še vedno sem se vdal alkoholu, prepričani z ženo so se začeli vrstiti vsak dan. Najin zakon je bil pred zlomom, moja žena je nad menoj dokončno obupavala . . .

S skrajnimi borbami in s pomočjo neke literature sem se popolnoma odrtgal od pijače. Kaditi sem nehal že prej. Začel sem zgodaj vstajati, opravljati dihalne vaje in premišljevat po navodilih iz knjige. Redno sem se zaposlil. Obenem sem kar požiral knjige z razno duhovno vsebino. Stara judovska literatura mi je odprla poglede na osebnega Boga, na Boga stare zaveze in na izvoljeno ljudstvo. Počasi, toda nezadržno, sem začel verjeti, da Bog obstaja, da je nekaj resničnega, da je to Vsemogočni, Večni in izvir ter konec vseh stvari.

Nenadoma so se mi začele dogajati čudne stvari. Čedalje bolj se mi je zdelo, da se mi približuje nekaj nečistega. Zalivali so me spomini na moje prejšnje življenje in popadel me je strah. Iz svojih vraževernih knjig sem spoznal, da je vednost obvladovanja

demonov stvar magije. Poiskal sem navodila, kako se jih ubraniš. Navodilo je bilo preprosto: izberi si kak stavek z obrambno močjo, na primer molitev, in jo ponavljaj, dokler slabe in sovražne sile ne izginejo. Omenjeni pisatelj je celó predlagal očenaš.

Tako sem začel moliti očenaš, ki sem se ga naučil v svojem enaintridesetem letu. V glavnem sem vaje koncentracije opustil in sem namesto tega molil zjutraj in zvečer očenaš: po pol ure vsakokrat, stokrat, tisočkrat. Po molitvi sem se velikokrat čutil olajšane.

Tako sem se prvič v življenju srečal s Kristusom, z njegovo novo zavezo. Ko sem jo prebral, sem začudeno strmel: „Kako, da mi je bila tako prikrita? To je vendar čudovito, česa takega še nisem bral! Le kdo je rekel, da so si Kristusa izmislili prvi kristjani? Taka trditev je vendar bedasta! Česa takega si ni mogoče izmisliti, besede so prepolne božjega duha!“

Neke noči so se mi zgodile reči, ki so nakazale spremembe v mojem bodočem življenju. Zbudil sem se v popolni temi. Popadla sta me strah in groza zaradi mojega grešnega in bednega življenja. V obupu sem zakričal:

(dalje na 35. strani)

mati razdaja veselje

Seveda je treba tu in tam otroke tudi grajati, tu in tam tudi kaznovati, mnogo važnejše pa je svojim otrokom podarjati veselje. Otrokovo srce potrebuje veselje in ljubi veselje, zato se otroci vedno počutijo dobro tam, kjer je veselo: pri veseli vzgojiteljici, pri veselem učitelju in pri veselih starših. Veselje je resnično zdravilo proti hudobiji.

Podarjati veselje ni razvajanje, temveč nujnost. Otrok, ki je zrasel v veselem okolju, bo napore, ki jih najprej sreča v šoli, potem pa v poklicu, mnogo bolj pogumno vzel nase, ker ima zdravo dušo. Kdor je okusil pristno veselje, se bo tudi mnogo lažje odrekel temu, kar je drugorazredno.

Za veselje, ki ga otroško srce potrebuje, sta potrebni le dve stvari: malo časa in srca.

- Malo časa: kdor pravi, da nima časa za otroke, pravi, da mu njegovi otroci niso najbolj važni.
- Malo srca: v krogu se z otrokom poditi, vzeti ga na kolena, igrati se skrivnico, pripovedovati, brati, prepevati, preprosto biti zanj tu, z njim klepetati o malih doživetjih, njegova vprašanja jemati resno in poslušati njegove umetnine.

Če pa hočemo biti mi, starši, vedri, moramo biti najprej srečni zakonci. Starši, skrbite za to, da bo ljubezen med vami ostala sveža, kajti če se bosta imela rada vidva, bosta imela rada tudi svoje otroke. Če pa sta drug drugega izgubila, ne moreta tudi svojih otrok več prav ljubiti. V družinah, kjer so se zakonci notranje izgubili, je vedno znova mogoče opaziti tole: mati napravi enega izmed otrok, posebno fantka, za svojega „parček-partnerja“, to je, podarja mu tudi tisto ljubezen, ki gre zakonskemu partnerju. Tudi oče naredi iz deklice „parček-partnerico“, pa je tako družina razdeljena. Iz tega nastane navezanost fantka na mamico in deklice na očeta, navezanost pa človeka ne naredi svobodnega. Posledice se bodo pokazale kasneje, pri izbiri partnerja.

Torej: bodite vedri! Skrbite, da bo ljubezen srca do srca ostala neokrnjena!

Ernest Ell, MODRI STARŠI — SREČNI OTROCI

KRANJ

19. julija se je v gimnaziji začela poletna slovenska šola za potomce naših izseljencev. Številni učenci iz vseh mogočih držav so stanovali v sodobnem dijaškem domu. Na urniku te enomesne šole ni bila le slovenščina, jezik njihovih staršev, temveč tudi zgodovina in kultura Slovenije. Šolo je pripravila Slovenska izseljenska matica.

LAŠKO

Prireditev „Pivo — cvetje“ je tudi letos zelo dobro uspela. Množica ljudi je prišla na to največjo slovensko veselico, za katero je domača pivovarna, pokroviteljica prireditve, pripravila 200.000 vrčev piva. Po več letih so letos pripravili Laščaniado ali Igro brez meja, kjer so udeleženci pokazali svoje spretnosti. Le povorka s prikazom kmečkih običajev je zaradi močnega naliva skoraj padla v vodo.

LENDAVA

Podjetje Varis se je znašlo v hudih težavah. Lani je podjetje „pridelalo“ kar 50 milijonov dinarjev izgube. Zaradi slabe kakovosti svojih izdelkov niso našli dovolj kupcev, tako da imajo polna le skladišča, blagajne pa prazne. Na zboru delavcev so sicer potrdili sanacijski program, ki pa je ostal le kos papirja. Zato je občina uvedla tako imenovano družbeno varstvo, ali kot so to imenovali včasih, prisilno upravo.

LJUBLJANA

19. pokuševalcev vin iz devetih dežel je na Gospodarskem razstavišču ocenilo 1444 vinskih vzorcev. Ob tej priliki so podelili 158 ve-

med vesticami

Z izrezki iz slovenskih in tujih listov skušamo prikazati resnično podobo sedanjega slovenskega trenutka. Čeprav smo pri izboru za resnico nadvse natančni, odgovarjajo končno za utemeljenost poročil njih pisci oziroma uredništva zadevnih listov.

SEDAJ SE DEL SLOVENSKE CERKVE NEKRITIČNO PRILAGAJA NAŠI DRUŽBENI STVARNOSTI, SICER V DOBRI VERI, DA BI KORISTIL CERKVI IN DRUŽBI, NI PA TO TEMELJNA USMERJENOST VEČINE CERKVE NA SLOVENSKEM.

(Iz slovenskega verskega tiska v matični domovini)

DER SPIEGEL:

V JUGOSLAVIJI VLADA ŽENSKA

Beograjska revija *Nin* je videla goreti mučilni ogenj, če ne že kar grmado: „Brž jo bodo žgali na javnem ognju.“

Revija je imela v mislih dosedanjo šefinjo hrvaške partije Milko Planinc, ki je pravkar postala šefinja jugoslovanske vlade ali, kot se v uradnem jeziku dolgovezno glasi, predsednica zveznega izvršnega sveta. Dve leti po Titovi smrti je mesto ministrskega predsednika prvič v zgodovini te večnarodne balkanske države, prvič v zgodovini neke komunistične države sploh, zasedla ženska.

Da je prišla ta Hrvatica na vrh, se mora zahvaliti še za Tita uvedenemu načelu „kolektivnega vodstva“ in „stalne rotacije v službah“, ki je dodatno zamotan z načelom strogega sorazmerja po narodnostnem ključu — noben narod naj bi ne mogel s pomočjo državnega aparata drugih narodov bolj zatirati.

O ozadju, ki je pri uvedbi tega težkega vladnega sistema igralo tudi neko vlogo, je Tito nerad govoril: ob kolektivnem vodstvu z omejenim odločanjem in oblastjo je bilo v maršalovih očeh odveč, da bi v pravem času trpel ali celo postavil primerne naslednika. Pol ducata tistih, ki so se za to potegovali, je Tito v svoji 35-letni samovladi odstranil.

Med te upornike ni nikdar spadala nova šefinja vlade. Stara borka je prišla pred leti ljudem v zobe: partijski znak naj bi nosila po krivici, saj naj bi šele po vojni stopila med Titove partizane. Očitka niso nikdar razjasnili.

Na vrh je prišla po značilni poti guležev: od občinske tajnice v Trešnjevki do sekretarke za ljudsko izobrazbo in kulturo na zagrebškem območju in 1963 do hrvaške ministrice za kulturo; več kot administrativne sledi ni nikjer zapustila.

Celo sicer bujni ljudski humor v Jugoslaviji ni vedel z uspešno tovarišico početi bogvečesa; morda kvečjemu, da naj bi se kot ministrica za kulturo uprila prevsiljivi reklamami zahodnih podjetij, ker je znano podjetje za čokolado kazalo njeno ime Milka zraven krave.

K legendi, da je Milka Planinc v svoji prvi službi pri zagrebškem podjetju *Elektra* delala v kuhinji, radi pripominjajo, da naj bi bil že Lenin zapisal, da mora v komunizmu znati vladati tudi kuharica.

Velika ura politične kuharice je udarila, ko je naredil Tito 1971 sporu med Zagrebom in Beogradom o odločanju v „hrvaški pomladi“ nasilen konec.

Boj hrvaške republike z beograjsko centralo je vodila zagrebška partijska šefinja Savka Dabčević-Kučar, profesorica za narodno gospodarstvo, svetov-

ljansko odprta, pametna, zaradi svojih prenovitvenih načrtov na Hrvaškem tako priljubljena, da so ji ljudske množice v zboru vzklikale „kraljica Hrvata“.

V predsedstvu hrvaške KP je imela večino na svoji strani; proti njej je, pač tudi iz osebnega odpora, nastopila Milka Planinc, ki se je štela med pravoverne.

Ko je Tito „nevarni separatizem“ na Hrvaškem razbil in „nacionalistko“ Dabčević pognal iz partije, je bila zmagovalka ubogljiva Milka. Prevzela je mesto svoje tekmice. Povsem v Titovem smislu je s pomočjo pretežno iz Srbov nabrane policije in vojske uporno Hrvaško pomirila. Tisoče nezadovoljnežev so vtaknili pod ključ.

Da bo gospa Planinc tudi kot ministrska predsednica tako uspešna, mnogi v Jugoslaviji dvomijo. Država se namreč dve leti po Titovi smrti nahaja pred težavami, ki so na kratko roko komaj rešljive:

● V zvezi republik, ki jo je Tito z nesporno oblastjo izsilil, spor med narodi močno vre. Na Kosovu, kjer živijo povečini Albanci, je možno upor zadrževati samo z vojnim pravom; v Vojvodini in še močneje na Hrvaškem raste upor proti poskusom, da bi uvedli srbsko prevlado.

● Jugoslavija je ob svojem nedonosnem gospodarstvu dolga leta živela čez svoje razmere; rezultat so dolgovi v tujini (37 milijard mark) in visoka stopnja inflacije (40%). Število brezposelnih se večja iz leta v leto.

Da ne bi prišli na glas Poljske, je predhodnik Milke Planinc, Črnogorec Djuranović, pred kratkim prinesel v parlament sporni devizni zakon, ki je moral v severnih jugoslovanskih republikah odpreti stare rane.

Zanaprej mora šest finančno samostojnih republik odvajati okrog 16% svojega deviznega zaslužka *Nacionalni banki* za kritje zveznih obveznosti v tujini — ta zakon mora ministrska predsednica Planinc pri republiških vladah šele uveljaviti.

Prav veliko oblasti ji njeno vladno mesto za to ne daje. Že Tito je 1963 spoznal, da je zvezni izvršni svet po ustavi komaj kaj več kot usklajevalni odbor, ki naj bi izravnaval razhajajoče se težnje republik.

Tito se je mestu ministrskega predsednika odpovedal in se usmeril v močnejšo vlogo voditelja države in partije. Enega njegovih naslednikov, Hrvata Milka Špiljaka, ki je bil le dve leti na tem mestu, je smel partijski tisk celó nekaznovano sramotiti, češ da je „preneumen“.

Poleg tega bo imela tovarišica v svoji novi vladi vsaj dva ministra, ki stremita v politiki po višjem in ki znata svojo voljo, če je treba, tudi s silo uveljaviti.

S Slovencem Stanetom Dolancem se po več ko desetih letih pojavlja v osrednjem vodstvu spet mož, ki je kot maršalov zaupnik in vsemogočni partijski sekretar veljal nekoč za Titovega prestolonaslednika, dokler ni nenadoma zginil s političnega odra. Zajetni politik s tajnopolijsko preteklostjo, ki ga imajo nemški socialdemokrati za „liberalnega“, mora prevzeti v boju proti nacionalnim težnjam kot notranji minister umazano delo.

Za fino delo zunanjega ministra si je partijsko vodstvo izbralo mednarodno izkušenega Macedonca Lazarja Mojsova. Premeteni taktik je tudi že eno leto vodil predsedstvo partije.

Beograjski poslanec Tomašević ne daje nikomur v novi vladi upanja. V reviji *Nin* je zapisal: „Tako se mi zdijo kot Kristus. So ljudje iz mesa in krvi, s svojimi družinami, načrti in stremuštvu. A nazadnje jih bodo križali.“

DER SPIEGEL, Hamburg, 7. jun. 82/142—146.

CERKEV V SEDANJEM SVETU: TISTI (NE)LEPI VEČER

V ponedeljkovem večeru, 22. marca, je Okrogla dvorana Cankarjevega doma sprejela toliko glasov, mladih in odraslih, kot še nikoli doslej. Prišli so navdušenci, kritiki, ljubitelji slovenskega jezika. Za okroglo mizo je bila skupina Jezikovnega razsodišča, ki deluje od novembra 1980 v okviru Sekcije „slovenščina v javni rabi“ pri Svetu za kulturo RK SZDL. Njen predsednik je Matjaž

likih zlatih medalj, 441 zlatih in 595 srebrnih medalj. 219 vin je dobilo diplome, nekatera pa naslov „šampion 82“. Vina bodo razstavljena na letošnjem 28. mednarodnem vinogradniško-vinarskem sejmu v Ljubljani.

LOŠKI POTOK

V Malem logu so odprli novi obrat Rika, kjer bo našlo zaposlitev okoli 60 domačinov. V tem obratu bodo izdelovali manjše stiskalnice za pločevino in plastiko ter priključke za cestno in gozdno mehanizacijo. Omeniti je tudi vredno, da bodo večji del izdelkov izvozili. Loški Potočani so novega obrata veseli že zato, ker jim odslej ne bo treba več hoditi na delo v Ribnico.

LOVRENC NA POHORJU

336-članski kolektiv tovarne kos in srpov bo letos izvozil 200 tisoč srpov, 90 tisoč lopat in mnogo kos in vejnikov. V Egipt in Albanijo bodo izvozili deset tisoč škarij za obrezovanje trsja. Za nakup frizerskih škarij se zanimajo tudi v daljni Mongoliji. Lovrenški kovači bodo v tujini zaslužili okoli 60 milijonov dinarjev.

MARIBOR

V soboto, 17. julija, so ognjeni zublji upepelili velik del tovarne za predelavo odpadnih snovi Surovina. Zgoraj je proizvodna dvorana, kjer je potekala skoraj polovica proizvodnje. Uničeni so tudi stroji za predelavo krp v industrijsko vato. Celotno škodo so strokovnjaki ocenili na 150 milijonov dinarjev.

METLIKA

Toča, ki je klestila po vinogradih od Radovice do Bol-dražja, je uničila skoraj polovico žlahtne trte. Kmetijski

strokovnjaki so kmetom priporočili, da škropijo trte z romilanom, da bi tako rešili vsaj 70 odstotkov preostalega grozdja. Strokovnjaki so bili tudi mnenja, da bo zaradi te ujme trpela kakovost letošnje vinske letine.

NEGOVA

Lovska družina je v juniju praznovala svojo 35-letnico. Lovci tega kraja so s svojim delom zadovoljni, saj so v teh preteklih letih veliko storili za ohranjanje narave, ko so ščitili divjad. Postavili so si tudi dom v Črnem hojčju. Na proslavi, na kateri so sodelovali učenci osnovne šole in radgoska pihalna godba, so najstarejšim lovcem podelili nagrade za njihovo prizadevanje za rast in dobro društva.

PIRAN

Tudi v tem kraju je toča, ki je padala v noči med 29. in 30. junijem, povzročila veliko škodo. V sečoveljski dolini je potolkla 90 odstotkov plodov v 25 hektarov velikem nasadu breskev. Ujma je uničila tudi 60 odstotkov plodov v nasadih hrušk in v vinogradih okoli Korta. Škodo so samo pri zadrugah ocenili na 10 milijonov dinarjev.

POLZELA

Gostišče na Gori Oljki, ki je bilo dalj časa zaprto, bo kmalu obnovljeno. Člani planinskega društva so že lani začeli z obnovitvenimi deli. Doslej so opravili 2600 prostovoljnih ur in v popravila vložili nad 700 tisoč dinarjev. Dom so preplekali in opravili zidarska in mizar-ska dela. Do 25. septembra, ko bodo dom odprli, pa bodo obnovili žlebove, popravili fasado in preplekali zunanje lesne obloge. Ob

Kmecl. Okroglo mizo so sestavljali še Janez Gradišnik, Jože Toporišič, Janko Moder in Janez Sršen.

Plaz besed je zdrvel najprej iz ust pisatelja Miodraga Bulatovića, ki že dolga leta živi v Ljubljani. Prva njegova izjava pa je bila: „Vi ste za mene arijevc. Meni med vami nije mesta!“

Vsesplošno negodovanje. Žvižganje, vpitje.

„Slušajte ljudi,“ je nadaljeval Bulatović. „Ovo sadašnje savjetovanje greši. Život ide sasvim drukčije, nego što vi mislite u svom kabinetu. Vi idete uopšte drugim pravcem, nego što idu životne situacije. To se tako ne može bez određene reakcije . . .“

„Le kaj hočete doseći s takšno razpravo,“ je dejal Kmecl. „Osebnost mislim, da gre tukaj za neodgovorno razvnanje strasti . . . Jezikovno razsodišče ste že zdavnaj etiketirali z arijci in nacionalisti, ki manipulirajo z množicami. Imeti bi morali vsaj majčkeno fantazije in morali bi pomisliti na to, da nismo živalski vrt . . . Sprašujem se ob tej priliki, ali velja takšno etiketiranje tudi za članske Sekcije za srbski jezik pri RK SZDL Srbije . . . Vprašam vas, tovariš Bulatović, če bi jaz v takšnem zboru (na tak način) v Beogradu spregovoril slovensko — mislim, da ne bi prišel živ ven!“ Kmecl je še opozoril, da so pred leti izrecno poudarili, „da je treba še naprej ohraniti materin jezik; postavili smo se po robu tako imenovani naradni asimilaciji, ker vemo, kakšna reč je to pri naših zamejskih Slovencih . . . Vemo, da je to neke vrste genocid.“

Navzoča je bila tudi beograjska televizija, ki je prispela z manjšo zamudo; snemalna ekipa se je z vso vnemo posvetila Bulatoviću. Beograjski časopisi so pisali netočno in neobjektivno, incident so prikrojili po svoje. Sicer pa si (kot je pozneje zapisal Kmecl) beograjski časopisi in televizija „že nekaj časa na vse kriptlje prizadevajo, prikazati Sekcijo za slovenščino v javnosti in Jezikovno razsodišče pri RK SZDL Slovenije kot precej sumljiv, škodljiv, netoleranten, nacionalističen pojav“.

Po Kmeclovem odgovoru Bulatoviću se je dvorana začela umirjati. Potem so se zvrstili zgovorni dokazi, ki nas v vsakdanjih dogodivščinah pripravijo za gnev, zlo voljo: na ulici, v gostišču, slaščičarni, trgovini, na pločniku, pogosto pa tudi na televizijskem ekranu ob poročilih, popevkah . . .

Nekdanji slušatelji smo bili ponosni na odločne besede Toporišiča, Pogorelčeve in Kmecla, ko so med drugim poudarili, da je slovenski jezik nekako ogrožen, da ga je treba braniti na vsej črti. Ko smo se žolčno zavzemali za pravice do materinega jezika pri koroških Slovencih, smo pozabljali, da je materina beseda v matični Sloveniji bolj ogrožena, izkrivljena, zmaličena. Pa je pri nas vse zapisano v ustavi, da je slovenski jezik enakopraven drugim jezikom v naši državi, pa „niti v šoli nismo zvedeli za pravice svojega jezika“. Srbohrvaščina ni „državni jezik“, pri nas ni prvega, drugega . . . jezika, vsi jeziki narodov in narodnosti v SFRJ so enakopravni.

„Podjetje Stol v Kamniku nam je sporočilo“ odgovor iz Beograda, kamor so poslali svojo tiskovino v slovenskem jeziku; tiskovino so zavrnili in zahtevali tiskovino s srbohrvaškimi besedilom. To pa so utemeljili, češ da je uradni državni jezik v Jugoslaviji srbohrvaški.

„In takšnih stališč je veliko,“ smo tisti „(ne)lepi večer“ slišali s tribune. Pogodbe se sklepajo v neslovenskem jeziku, računi, obrazci, reklamna gradiva pošiljajo hotelska podjetja v Sloveniji slovenskim gostom v neslovenskem jeziku . . . Predpis je, da morajo biti pri zdravilih, slaščicah itd. napisi v vseh treh jezikih. „Nihče pa se ni zmenil, kakšna je ta slovenščina.“ Polno malomarnosti do jezika.

Tri dni pred okroglo mizo v Cankarjevem domu je bilo v Mariboru posvetovanje urednikov in uredniških odborov glede zapisov tovarniških glasil. „Toda kako pisati ta glasila v tovarni, kjer je 90 % tuje govoričine?“ je dejal nekdo iz tribune.

Vrstili so se primeri slabe slovenščine v raznih predpisih, pravilnikih, statutih, dopisovanjih, pa primeri suhega, nejasnega in dolgovoznega administrativno pravnega jezika. Birokratizacija je občutna tudi v samoupravnem jeziku — odseva navzkrižja, stranske poti, različne interese, ker si „vsak to samoupravljanje po svoje razlaga“.

Kaj vse smo brali ali slišali v zadnjih mesecih po radiu, televiziji, časnikih, revijah!

Da „otroci niti približno ne znajo slovensko“ in je „raba slovenščine v občinah vsak dan slabša“, z odrov smo zadnja leta slišali „slabo kontrolirano rabo žargona dialoga“;

da Vidmar blagruje stare avstrijske šole, ko so „imeli po dve uri slovenščine na teden,“ pa so „znali temeljito slovensko“;

da je Slavko Pregl razočaran nad partijskim stališčem, češ ko se bo samouprava malo razvila, bo tudi naš jezik lep in počesan; zdi pa se, „da smo tudi na jezikovnem področju dobili poplavo nadomestkov, kot jih imamo marsikje, ko v bistvu ne vemo, kdo naj kaj dela in kaj je čigava naloga“; da je politični jezik prazen, „kot da je načrtno delan za to, da ga ne bi razumeli, da ne bi bilo jasno, kaj se govori; s posameznimi besedami, stavki lahko zajame stališče za in proti“;

da gre za „birokratsko zmaličenost govornice v današnjih najpomembnejših občinah, v tisku, na radiu in televiziji“ (Skušek);

da so bistveno nedemokratična tista sporočila, „ki so oblikovana v nerazumljivem, nelogičnem jeziku; kot možnost manipuliranja zelo naglo prestopijo meje osnovne družbene morale“;

da je „nesmiselno in tendenciozno sleherno delo za uresničevanje ustavno zapisanih pravic glede jezika že razglašati za nacionalistične akcije“;

da smo začeli slovenščino, ko je do kraja prežela našo zavest in samozavest, „zanemarjati in jo prepuščati vplivom nekakšnega lažnega učenjstva“ in da je treba kar se da „odpravljati naplavo zunanjih vplivov, ki pačijo domače besedišče in se ne prilegajo kot tujerodni vsiljenci bistvu našega jezika“; kar neverjetno je, „kako hitro se Slovenec v tem pokvari, s kakšno lahkoto se šopiri v vsakdanji govornici s tujim perjem in začenja celo najbolj navadne domače besede nadomeščati s tujkami“; pogosto je ne le „v zasebnem, ampak tudi v javnem govorjenju vse preveč govorne brozge in gnojnice, ki smo jo že kar prisiljeni poslušati, saj nimamo poguma, da bi bili zoper, čeprav je takih, ki imajo snažna usta in umita ušesa več kot nečednih kvasačev“. Podoba je, da naša materinščina izgublja duha in dušo, „tisto žareče znamenje v podobi jezika, ki ga je božji Duh poslal človeštvu in mu s tem vtisnil pečat veličine in božanskosti; zato je jezik brez duha greh zoper Duha“ (Mirko Mahnič);

da je ta zmešnjava v jeziku samo odsev mnogih drugih zmešnjav. „Kajti tudi zdaj živimo in trpimo v umiranju npravne in npravstvene mrakotnosti, v umiranju korupcije, prevaranstva, hazarderstva. Res je, da ni več starega meščanstva, zato se je pa med nami razvilo novo meščanstvo ‚našega‘ gospodarstva in administracije. To meščanstvo, ta socialistična jara gospoda je bolj pokvarjena od tistega meščanstva, ki ga je poznal Krleža v predvojnem Zagrebu in ki je povzročilo v njem tolikšen umetniški in umski upor“ (Bojan Stih).

CERKEV V SEDANJEM SVETU, Ljubljana 82, št. 5—6/91—93.

DIE WELT:

V JUGOSLAVIJI TEŽNJE K SVOBODI

Dve leti po Titovi smrti se plazi po komunistični Jugoslaviji okrog strah: strah svobode. Poostrena gospodarska kriza in nemiri na Kosovu so razbili utvaro, da bi šlo lahko brez „starega“ vse tako naprej kot doslej. Strah svobode se je vgnedil v časnikarstvu, tisku, pri študentih in razumniki. Najmočneje je zaslediti svobodni tok v Beogradu in Srbiji, potem pa v Ljubljani.

Znana jugoslovanska pop-skupina z značilnim imenom *Ribja juha* (*Riblja čorba*) žanje velik uspeh s popevko, ki odseva predstavi svet znatnega dela potitovskega rodu in katere besedilo se glasi: „Veliki vedno požirajo majhne, za vzore umirajo bedaki, tovarne okužujejo okolje, idioti se upirajo in padajo, ‚Boljše bo!‘ kličejo nekateri, mrtve črke na papirju, na Vzhodu pripovedujejo stare bajke, na Zahodu ni nič novega.“ Zveza starih partizanov in vojnih vete-

otvoritvi bodo proslavili tudi desetletnico Savinjske poti.

RIBNICA

V prvi polovici leta je ribniško gospodarstvo pokazalo, da stoji na trdnih temeljih. V nobenem podjetju niso za beležili izgub, čeprav so pričakovali težave v podjetjih lesne industrije. Tudi izvoz se je v primeri z lanskim povečal za 111 odstotkov. Največ izvažajo na zahodna tržišča, odkoder so uvozili le polovico vrednosti izvoza.

ROVTE

Tudi letos so mladi fantje in dekleta pomagala na kmetijah na hribovitem področju Vrha, kjer je mnogo kmetij z enim delazmožnim človekom. Čeprav so mladi sami s kmetij, so tem osamelim kmetom pomagali pri košnji in spravilu sena. S tem so tudi prispevali za razvoj svojega kraja.

SEMIČ V BELI KRAJINI

Mladinci, udeleženci 4. raziskovalnega tabora v Semiču, so v gasilskem domu pripravili razstavo o izsledkih in ugotovitvah z enotedenskega proučevanja tega kraja in njegovih prebivalcev. Mladi so raziskovali dnevno migracijo, demografska gibanja v tem delu Slovenije, belokranjsko arhitekturo, vpliv lastnikov vikendov na življenje domačinov in zapisovali pričevanja ljudi o belokranjski preteklosti.

SLOVENSKA BISTRICA

Planinsko društvo je sredi julija praznovalo 60-letnico delovanja. Na lepo uspeli prireditvi v počastitev tega jubileja so podelili priznanja tistim pohorskim domačijam, ki so veliko prispevale k razvoju planinstva v tem delu Pohorja. Priznanja je bila vesela tudi domača alpinistična odpra-

va na Ande, ki se je malo prej vrnila domov.

SLOVENSKA BISTRICA

Domače gasilsko društvo je v juniju slavilo 110-letnico obstoja. Slavje, ki je trajalo kar teden dni, se je začelo z baklado po ulicah. Društvo je priredilo tudi občinsko gasilsko tekmovanje, parado gasilskih enot in vozil, krst novega gasilskega avtomobila ter seveda tudi gasilsko veselico. Odprli so tudi štiri razstave, ki so prikazovale razvoj gasilstva v tem delu Slovenije.

SLOVENJ GRADEC

Petdeset kirurgov iz vse Slovenije se je sredi julija zbralo na strokovno posvetovanje. Razpravljali so o operaciji golše, o kirurgiji žolčnika in žolčnih vodov, o zdravljenju kolčnih zlomov pri ostarelih in oslabeledih ljudeh, o zdravljenju opeklin ter o zdravljenju možganskih živcev v zadnji lobanjski votlini. Posvetovanje je pripravila kirurška sekcija pri slovenskem zdravniškem društvu.

TRBOVLJE

V naselju Šuštarjeva kolonija je gradbeno podjetje Beton-Zasavje začelo graditi nov samski dom s 100 ležišči. Uprava premogovnikov hoče s tem omiliti stanovanjsko stisko zaposlenih rudarjev in privabiti več delavcev na delo v premogovnike.

ŽUŽEMBERK

Tovarna keramičnih kondenzatorjev Keko, ki je ena najboljših slovenskih izvoznic, je začela poslovno sodelovati s sorodno industrijo na Kitajskem. Tovarni v Hongmingu v pokrajini Čeng du bodo dobavili opremo in sodobno tehnologijo v vrednosti enega milijona dolarjev.

ranov je terjala prepoved te pesmi, češ da so v njej prikazani stari borci kot bedaki in idioti.

Študentski glasili *Študent in Vidici* sta stalna tarča komunističnih bratovščin. Ena zadnjih števil *Študenta* se je spustila nad policijo, kot doslej še nihče v Jugoslaviji, z uvodnikom „Ne tolci me po glavi, sinji tovariš!“ (V Jugoslaviji nosijo policajci sinje uniforme.)

Komunistični partiji in njenemu vodstvu očita *Študent* „nesposobnost, da bi se odzivala na vprašanja, ki jih stavlja življenje“: „Laži najrazličnejših vrst so vse od začetka spremljale dogodke na Kosovu: informacije so bile zakasnele, nepopolne, omiljene, olepšane, zakrite in prepovedane.“ V listu je bilo tudi postavljeno vprašanje, kako to, da so bili doslej za kosovske nemire klicani na odgovor le „otroci in mladina“ (mišljeni so albanski študentje, ki so bili obsojeni na zaporne kazni), „od funkcionarjev pa niti eden“.

Neka študentka piše v tem glasilu o delu v njeni partijski celici: omejujejo se na to, da prebirajo snov, ki prihaja „od zgoraj“. Mnogi partijski molče glasujejo za sklep, ki je bil na sestanku predložen „od zgoraj“, da ga potem v dvigalu ali na hodniku toliko ostreje napadejo.

„Na partijskih sestankih se k besedi oglasi redko kdo. Vse je skrčeno na glasovanje, na dvig roke, brez resnične želje, da bi kaj dosegli.“ Predavanja delujejo kot „uspavalna sredstva“, ker so „mnogo predolga“ in vsa „po istem kopitu“. Poleg tega imajo študentje strah: „Pogum pojema, če ga obremenjuje pritisk možnih posledic.“

„Najboljše je, da pred boljšo prihodnostjo oči čimprej zatisnemo... Pridobiti moramo sposobne ljudi, nesposobneži so že pri nas... Nekdo kali vodo svetovnonazorske čistosti: pa ne morda jagnje volkovom?... Nismo prepučeni sami svoji usodi — družbo nam delajo politiki.“

Drugo, zelo priljubljeno in morebiti še „predrzniješe“ študentsko glasilo je „Glas ekonomista“; izdajajo ga študentje gospodarskih znanosti. „Zaradi neprestane rotacije vodilnih kadrov,“ stoji v njem, „se narodu že čisto vrti v glavi... Če prihaja na dan toliko umazanih stvari, je pomanjkanje pralnih praškov lahko opravičiti... Poglejte se v zrcalo!“ poziva ta list študente. „Kaj vidite? Izpran, duhovno jalov, samovšečen rod, nepremično, leno, nedoločno, nepolitično maso, ki čaka, da ji bodo vse prinesli na pladnju.“

Neka študentka sprašuje: „Zakaj ne bi smeli z javnega odra čuti tudi česa o šibkostih našega sistema, če te so?... Jaz bi na partijske sestanke povabila tudi kakšnega duhovnika. Tudi njega bi morali slišati. Zakaj naj bi ga že vnaprej zavrnili?“

Beograjska študentka se potem zavzema za večmiselni sistem: „Nič ne more biti povsem enovitega. Mislim, da bi različnost stremljenj in odprte karte glede nesoglasij vodile k celotnostnemu uvidu, s tem pa k najboljšim rešitvam. Ne smemo se sprevreči v stremuhe in malomeščane.“ Potem, tako končuje ta tovarišica, bomo dosegli tudi končni cilj — ki pa pri njej ni komunizem ali socializem, marveč „svobodna družba“.

DIE WELT, Hamburg, 15. jun. 82/6.

DELO: SLOVENSKA ZASTAVA

Za slovensko belo-modro-rdečo zastavo je znano, da je prevzeta iz zastave dežele Kranjske in njenega grba (v belem moder orel z belo-rdečim šahiranim polmesečem na prsih), ki je leta 1848 v zvezi z gibanjem za Zedinjeno Slovenijo postala slovenska narodna zastava.

DELO, Ljubljana, 5. jun. 82/5.

ivan tavčar:

visoška kronika

Izidor je bil dve uri priklenjen v klado. Ločani so ga imeli za tatu. Le Margareta mu je prinesla kozarec vode.

Ko sta uri trpljenja potekli, je Mihól klado odklenil in me z nekaterimi šaljivimi opazkami spustil.

Hitel sem v hlev, si sam osedal konja in ga odpeljal tako tiho, da me Wohlgemuetovi niso opazili.

Tudi po mestu sem vlekel konja tik sebe in skrival svojo osramočeno glavo za njegovo grivo. Tovorniški hlapci, ki so s svojimi oslički stali v Oslovski ulici, so me vendarle spoznali. Spustili so se v smeh in krohot. Šele zunaj mesta sem zlezal v sedlo in odjahal žalosten proti očetovemu domu.

Skoraj pri Visokem sem došel strojarjevega Valentina, ki je s culico v roki prav pridno korakal po tovarni poti.

Krenil je na brv in čakal pred hišo name, da sem tja prijezdil. Vprašal je, kje leži oče. Meneč, da mu bo sporočil kaj o Trubarju, sem ga vlekel navzgor.

V veži je odvezal culico in kaj spretno zlezal v obrabljeno črno haljo ter se kar v hipu spremenil v drugega človeka.

Vstopil je k očetu. Pri vratih je obstal, dvignil roki in slovesno spregovoril: „Polikarp! Valentin, vnuk Felicijana Trubarja, te blagoslavlja v imenu Očeta in Sina in sv. Duha.“

Oče mi je namignil, da sem moral zapustiti sobo.

V veži sem obtičal, a od očetovega ležišča ni bilo čuti razločne besede. Pač pa je vnuk Felicijana Trubarja, ki je bil, kar sem sedaj vedel, kaplan luteranske vere — prej so jih menda imenovali „predikante“ — govoril veliko in glasno. Med njegove tolažilne besede, ki jih pa tu-

DOSLEJŠNJA VSEBINA:

Izidor Khallan, rojen leta 1664 na Visokem, pripoveduje svojo zgodbo.

Njegov oče Polikarp, mogočen kmet, je bil čudaški, trd in surov človek, po veri pa luteran. Mati Barbara je bila silno dobra. Tudi z bratom Jurijem se je Izidor razumel.

Oče je poslal Izidorja v Škofjo Loko, da se je izučil za kovača. Po treh letih se je vrnil domov. Medtem mu je umrla mati.

Ko mu je bilo 26 let, ga je poslal oče k Wulfingovim, da se zmeni za poroko z Margareto.

Zmenili so se. Kasneje se je pa Polikarp premislil. Ko je Izidor to povedal v Škofji Loki Wulfingu, sta ga na trgu njegova sinova pretepla, češ da je Slovenec užalil nemško družino. Mimo je prišel grajski glavar Mändl. Ker ni hotel Izidor pred njim poklekniti, je dal ta „zaradi pretepa“ Izidorja vkleniti v klado.

di nisem umel, se je mešalo očetovo ječanje. Časih je predikant tudi nekaj zapel in potem zopet blagoslavljal, a ni mi bilo mogoče umeti besedice. Obilokrat sta morala med sabo šepetati, ker je takrat utihnili vsak glas, ki bi lahko prihajal iz čumnate do mene.

Naj še zapišem, da se mi je srce trgalo, ko sem čepel tu zunaj in nisem imel poguma, da bi kaj storil, ko se je trudil luteran, kako bi dušo mojega očeta za vedno prikoval v pekel.

Na visoško predhiše nekdo je prijezdil. Privezal je svojega konja k ondi stoječemu orehu, potem pa s težkimi koraki stopal po stopnicah.

V gornji veži se je prikazala visoka in široka oseba našega gospoda župnika Janeza Kašperja. Prijazno je spregovoril:

„Med potjo in že prej so mi pravili, da je zbolel oče Polikarp. Zatorej prihajam, da ga v boleznih obiščem, kakor mi je predpisano.“

Brez obotavljanja se je podal proti sobi, v kateri je ležal bolnik. Mojega odgovora ni čakal. Sicer me je pa strah zaradi tega nepričakovanega obiska tako previhral, da bi ne bil mogel ničesar odgovoriti, če bi bil tudi hotel.

Z besedami „Prav mu pride ena ali druga beseda tolažbe“ je odprl župnik vrata in vstopil. Z njim sem vstopil tudi jaz.

A naš dušni pastir je takoj obstal, kakor bi se spremenil v kamen. Pri bolniku je stal predikant Valentin,

Felicijanov vnuk, v črnem talarju, in bel platnen trak je imel okrog vrata. Ravno je bil razprostri roki, kakor jih razprostirajo pri blagoslovu tudi naši katoliški duhovniki.

Ker je bilo v sobi še čisto svetlo, je spoznal gospoda župnika Janeza Kašperja. Takoj je nehal blagoslavlјati in odskočil od postelje, da sta se na majhni mizici prikazala kelih in plošček, ki ju rabijo pri luteranskem obhajilu.

Župnik Jager je bil torej povsem na jasnem, da se tu opravlja bogoslužje, in sicer ne katoliško. Še bolj jasno pa mu je vse postalo, ko je pričel Valentin Trubar proti njemu mahati z rokami in kričati: „Hlapec Belijalov, kaj motiš steze Gospodovih služabnikov? Tu se je okrog bistrega studenca čistega evangelija ustvaril travnik prave božje besede. Čuvaj sem tu, da se ne boš valjal po zeleni travi; valjaj se po blatu babilonske nečistnice! Zatorej odidi od tod, kamor nisi bil klican!“

Poljanski župnik se ni spuščal v prepire s predikantom. Molče se je obrnil. Z njim sem odšel tudi jaz potr iz sobe.

V veži se je gospod zamislil, ker ni vedel, káko besedo bi spregovoril. Moralo ga je silno presuniti, da je v teh časih v njegovi lastni župniji in vzlic njegovemu trudu za čisto vero lahko uganjal svoje krivoverske zmede luteranski predikant, o katerih so mislili, da jih je škof Chroen vse pognal iz dežele. Bridki občutki so polnili srce dušnega pastirja in po pravici je bil jezen, ko so mu za hrbtom sejali peklensko ljuljko na njivo, ki jo je oskrboval.

Bil je v resnici žalosten, ko je spregovoril: „Kar notri me boli, ko vidim, kako polaga krivoverec v klado dušo starega grešnika. Bog mi odpusti, Izidor, da tako govorim o tvojem očetu. A ta klada je sramotnejša od klade na loškem trgu, v kateri sem ravnokar videl tebe. Veruj mi, da je tako! Novo župnišče mi dela toliko skrbi, župljani ne zbirajo denarja, pa tudi spoved in sveto obhajilo opravljajo kaj malomarno. Sedaj pa še to, in v hiši, ki je najbogatejša v srenji! Slep sem bil, a danes so se mi odprle oči. Koj jutri pišem pismo v Ljubljano, da škofija ukrene, kar se ji vidi potrebno.“

Na kolena sem padel pred gospoda očeta, da bi take sramote ne nakopal na naše pošteno ime in da naj ima usmiljenje z nedolžnimi, ki so pod to streho zvesti katoliški Cerkvi. Ni se dal preprositi. Tarnal sem za njim in pretakal solze kakor otrok.

Pri orehu sem odvezal konjiča in ga vodil za gospodom, ker nisem hotel, da bi sédel v sedlo pred hišo in se tako odtegnil mojim prošnjam. Spremil sem ga do tja, kjer se Sora lomi, kjer je torej plitva in kjer vozimo in jahamo čez vodo.

Ves čas sem moledeval, da bi opustil naznanilo. Vojškoval sem se z gospodom Janezom Kašperjem, kakor se je s svojo bridkostjo vojskoval gospod Kristus na Oljski gori. Tudi sem se branil — kar je bila mogoče nesramna predrznost — da bi mu prepustil konja, dokler ni uslišal moje prošnje.

JEZERSKO je gorski kraj s široko razpoložnimi kmetijami po dolini in terasah.

Navseposled se je omehčal in pogodila sva se, da plačam za novo podobo sv. Štefana na desnem stranskem oltarju v cerkvi sv. Martina v Poljanah, ki jo je bil župnik naročil pri mojstru Rempu in ki bi jo plačeval v obrokih, dvajset nemških goldinarjev. Šele nato sem mu pomagal v sedlo.

Pri mojstru Rempu sem ob tednu plačal dvajset nemških goldinarjev. Izročil mi je potrdilo, ki ga je spisal mestni pisar, in vesel je bil, da je denar tako hitro prejel.

Potrdilo sem izročil gospodu Janezu Kašperju, ki mi je obljubil, da bo prihodnjo nedeljo župljanom oznanil, da je sv. Štefana plačala visoka hiša.

Pri škofiji nas sicer ni naznanil, s prižnice pa gospod Jager tudi ni oznanil, kar je bil obljubil. Predikant ga je bil prehudo razžalil, da ni mogel pozabiti vsega, kar je bil doživel na Visokem . . .

Ko sem stopil v sobo k očetu, Valentin Trubar še ni bil odšel. Oče je bil medtem vstal in pozval me je, da mu pomagam.

Iz plevnice sva s težavo izvlekla železni zaboj. Oče ga je odklenil, vzel iz njega deset rumenjakov in jih izročil predikantu, rekoč: „Pravično je, da živi od oltarja, kdor služi oltarju.“

Nikdar mi denarja, če je šel od hiše, ni bilo tako žal, kakor tisti večer.

Valentin Trubar je dukate pograbil in izginił z nočjo.

Zaboj sva zopet spravila v plevnico. Oče pa je zlezal na ležišče in je noč za nočjo zopet spal na svojem denarju.

Veliko hudega sem doživel ta nesrečni dan.

Drugo jutro je bil oče mirnejši. Njegova govorica je pričala, da mu je nekaj pomirilo razburjeno notranjost.

Ko sem pristopil k njemu, mi je ukazal sestri, in takoj sem vedel, da mi hoče nekaj povedati, česar mi do takrat še ni bil povedal.

Res je pričel govoriti in dolgo je govoril:

„Ta iz Loke me je potolažil. Povedal mi je, da mi še ni obupati nad večnostjo. Kar pa mi je naloženo, to se mora zgoditi, ker bi sicer ne postal deležen usmiljenja, ki sem ga silno potreben. Kar ti bom naložil, izpolni, Izidor, če hočeš pomagati očetu, ki se bo prav kmalu selil s sveta.“

Zapriseči me je hotel, da bom izpolnil njegovo voljo; zahteval pa je, da naj prisežem pri svetem evangeliju. Pripravljen sem bil priseči, a priseči sem hotel le pri Bogu in božji porodnici Mariji. S starim možem, ki mi je bil oče in ki je umiral, sem se prepiral. Naposled sem odnehal toliko, da sem prisegel pri Bogu, pri Materi božji in pri svetem evangeliju.

Ta popustljivost je bila velika pregreha, in komaj upam, da mi bo pri zadnji sodbi odpuščena! . . .

Nato je oče nadaljeval takole:

„Da vse veš in da ti ne bo treba ničesar ugibati, ti bom povedal tole. Sramoval se boš svojega očeta, a kar se je zgodilo, se je zgodilo, in Valentin Trubar mi je naložil, da ti moram odkriti vse. Da bom težko umrl, bi ti itak opazil, in naj sem ti prikrival svoje hudobno življenje ali ne. Gospod Valentin je ukazal — torej poslušaj!

Na svet sem prišel nekje v Poljanski dolini; kraja ti ni treba vedeti. Ali sem imel zakonskega očeta, ne vem; poznal ga nisem. Kolikor se spominjam, sem živel pri materi, ki je služila v gradu na Brdu pri gospe Doroteji Suzani. Kar se spominjam, sva bila z materjo v evangelijski cerkvi, ker je bilo na Brdu zbirališče najpobožnejših služabnikov svetega evangelija. Ti so nam oznanjevali čisto božjo besedo in nam kazali pravo pot do nebes.

Ko sem bil star dvanajst let, je zaukazala ljubljanska gosposka gospe Doroteji Suzani, da mora z Brda. Mater in mene je vzela s sabo ter se naselila v nemškem mestu, ki se mu pravi Nürnberg. Tam sem se v svetem evangeliju še bolj utrdil, a žalosten sem, da pozneje nisem živel po njem.

V dvajsetem letu moje starosti je gospa Doroteja Suzana umrla. Kmalu za njo je umrla tudi moja mati, tako da sem bil sam na svetu.

Potem sem se klatil okrog in se seznanil z mnogimi malopridneži. Ko se je Šved vtaknil v nemško vojsko in ko je gospod Wallenstein klical ljudi pod svojo zastavo, sem se oglašil pri cesarskih. Silno mlad sem že bil v batalji pri Lützeniu, kjer je padel švedski kralj in naš general grof Pappenheim. Nato pa sem vihral po Nemčiji okrog in se udeleževal bitk, ki so bile res lepe.

Pri mojem oddelku je služil tudi Lukež. Kako je prišel k nam, kod se je vlačil poprej, ne vem. Po tem ga tudi nikdar nisem povpraševal, kakor me on ni izpraševal, kje sem se klatil poprej. Slučajno se je pokazalo, da sva rojaka in da sva oba iz te doline. Od takrat sva skupaj

držala kot dvojčka. Bil je boljši od mene; pil ni, igral ni in za ženske ni maral, česar o sebi ne trdim.

Živelimo smo divje življenje. Vojskovali smo se za vero, pa vere ni bilo ne v cesarskih ne v švedskih vrstah. Gorje mu, kdor je prišel pod naše orožje! Človeško življenje ni veljalo več kakor jabolko, ki ga sklatiš z drevesa. Požigali smo, jemali smo, kjer smo kaj dobili; prebivalstva nismo pobijali, če se ni branilo; ženskam smo delali vsako krivico; otrok nismo morili, pač pa so take reči uganjali oni iz Brandenburga in oni z Ogrskega. Živelimo smo, da si je moral Lucifer od veselja meti roke, ali na smrt nismo prav nič mislili. Jedli in pili smo in kocke smo metali, dokler ni hudič vzel vsega, kar smo bili napolnili v polju in kar smo bili naropali po seliščih. Da, divje življenje smo živelimo. In to življenje mi sedi sedaj na tilniku, da težko umiram. Verjemi mi, da težko umiram!“

Nekoliko se je oddahnil, izpil nekaj vode, potem pa je zopet nadaljeval:

„Ko so bili zabodli gospoda Wallensteina, smo prišli pod grofa Gallasa. Ta kapitan je rad pil in ni skrbel, da bi bilo kaj v skladiščih. Zatorej smo večkrat trpeli lakoto, tako da sva se ga z Lukežem naveličala in da sva v tihi noči odrinila k Švedom. Tam je tedaj zapovedoval vojvoda Bernard, ki se je imenoval po nekem nemškem mestu, katerega ime mi je ušlo. Bil je hudič v človeški podobi, a vem, da ni veroval ne v hudiča, še manj pa v Boga. Podil nas je od batalje do batalje; ena je bila čednejša od druge. Dobro smo živelimo. Vsakemu, najsi je bil papist, najsi je bil protestant, smo vzeli zadnji vinar. Res, bili so časi, katerih se jezdec rad spominja.

Od Bernarda smo prestopili pod Torstensonu, kj je vselej vedel sovražnika zagrabiti na pravem mestu. Pa je bil hud gospodar, ki te je za najmanjšo reč izročil profosu, da si v hipu stal na lestvi pod vislicami in da so ti sapa vzeli prej, kot si mislil. Vse to ni ugajalo ne meni ne Lukežu.

Pri Jenikovu na Pemskem smo premlatili cesarske in jih na tisoče položili v travo. Midva z Lukežem sva imela srečo, da sva dobila v pest cesarskega generala. Še danes dobro vem, da mu je bilo ime Hatzfeld. Da sva mu izkazala pardon, je nama moral položiti sto težkih zlatov, ki sva jih pošteno delila.

Od tedaj se pričinja moja nesreča. V ta rumeni denar sem se zagledal in polastila se me je lakomnost. Teh petdeset rumenjakov sem spravil v usnjato možnjo in jo nosil na vrvič okrog vrata, tako da je bila skrita in varna pod mojim kirasom. Ravno zategadelj mi je tako dobro v spominu ostalo, da je bila batalja pri vasi, ki so jo imenovali Jenikov. Možnja je od tedaj s plenom in ropom postajala težja in težja in obilokrat mi je ožulila kožo, ko smo se v skoku podili nad cesarske.

Pa tudi Torstensonu sva se z Lukežem nasitila. Prestopila sva v vrste Baniera, ki tudi ni bil dosti prida. Zatorej sva jo prav kmalu od njega odkurila in se zopet udejnili pri cesarskih, kjer je bilo manj štrapaca in več menaže. Prej sva se vojskovala za sveti evangelij, sedaj zopet za sveto katoliško stvar. Ne s posebno srečo. Kjer smo trčili na Švede, so nas naklestili in tu in tam smo izgubili generale in topove.

ZGORNJI BRNIK 'je vas na Kranjskem polju z lepim razgledom na Alpe.

V tistem času se je meni in Lukežu pridružil kamerad, ki je trdil, da se piše za Jošta Schwarzkoblerja in da je doma iz Eyrishouna, nekje tam, kjer leži mesto Passau. Govoril je, da je oženjen in da je pustil v domači vasi ženo in otroka, hoteč si pridobiti v vojski kaj denarja. Ni pil, ni igral in gotovo je tudi on nosil pod kirasom težko mošnjo. Bil je človek, starejši od naju, sam zase in manj odkritosrčen, da ti ni rad pogledal oko v oko.

Pri Dachauu na Švabskem smo navsezadnje zopet enkrat Švede potolkli. Z Lukežem in Schwarzkoblerjem smo zajahali, ko smo podili sovražnika, v njegovo bagažo. Tam smo uplenili vojno blagajno, katero smo s težavo prikrili tovarišem. Vendar se nam je posrečilo, da smo jo spravili na varno in da smo jo zakopali v zemljo. Ravno ko smo bili z delom pri kraju, je sprožil neki Šved, ki je ležal ranjen pod polomljenim vozom, svoj samokres na nas in Lukeža težko ranil. Da sva s Schwarzkoblerjem strelca takoj zadušila, mi lahko verjameš.

Nekaj dni pozneje je prišlo sporočilo, da so cesar in kralji sklenili mir in da je končana vojska, ki se je menda vlekla trideset let in pri kateri sem imel sam opravka skoraj osemnajst let.

Tudi nam je bilo prav, da ni bilo več vojske. Gospodje generali so hiteli, da nas odpravijo, ker sedaj, ko se ni smelo več krasti in ropati, soldat ni mogel več živeti.

Dobili smo potrebne spise, da nas med potjo gosposke niso zadržavale. Jezdecem, ki so plačali majhno odškodnino, so prepustili konje in še celo vojaško opravo z orožjem.

Lukež je še vedno ležal v lazaretu. Izročil sem mu nekaj denarja in mu naročil, da naj pride pozneje v Škofjo Loko, kjer bo že izvedel, kje me je dobiti. S Schwarzkoblerjem pa sva se brez odloga podala na potovanje. Kupila sva si tovrnega konja ter ga obložila z vojno blagajno in z drugo šaro, ki je človek ne mara nositi sam.

Od Dachaua naprej je mrgolelo po cesti in po poti znancev in kameradov, ki so — ta na konju, oni peš — hiteli proti svojim domovom. Srečavali smo se s tujci, ki so prihajali od severa in od vzhoda. Ogovarjali so naju v najrazličnejših jezikih; ker pa nisva govorila ne španskega ne francoskega, nisva dajala odgovorov. Veliko jih je gledalo na tovrnega konjiča, in čutila sva, da je v teh pogledih tičala nevoščljivost. Posebno pešci so bili nadležni ter so poudarjali, da dva človeka ne potrebujeta treh konj in bi torej vsaj enega lahko odstopila, tako da bi časih tudi pošten pešec zlezal v sedlo ter se oddahnil. Te pripombe so se družile s temnimi pogledi, a sile delati si ni upal nihče, ker sva tičala v močnih kirasih in sva takoj v rokah imela napete samokrese.

Nikomur nisva zaupala, a zaupala tudi nisva drug dru-

gemu. Takoj, ko sva v Dachau sedla na konje, sta se nama pridružila dva hudiča. Eden je sedel k meni, drugi k Joštu. Že prve dni sva postajala zamišljena in prav malo sva govorila. Če sem pa pogledal po njegovem zamišljenem obrazu, sem čutil takoj, da šepeta hudič Joštu na uho: 'Čemu ti je treba deliti? Samokres imaš, bodalo imaš, in samotnih mest je na vsaki cesti veliko; tudi jarkov je dosti, da vržeš truplo v katerega, kjer ga do sodnega dne nikdo iztaknil ne bo.' Če pa je Jošt Schwarzkobler opazoval moje zamišljene oči, je tudi vedel, da hudič za mano ne molči in da polni tudi moja ušesa z napetimi samokresi, ostrimi bodali, samotnimi mesti in z jarki, kamor je lahko zakopati ubitega človeka. Bila sva prebrisana kakor dve podlasci in vsak hip bila pripravljena, da bi enega ali drugega ne prehitel strel iz samokresa ali pa sunek z dolgim in ostrim bodalom. V začetku sva potovala, če le mogoče, v družbi s kakim konjenikom, ki se je vračal s francoskega bojišča ali od kod drugod. Ponoči pa nisva nikdar ostajala na cesti; vselej sva si na večer poiskala selišče, da sva prenočila pod streho, da bi bili ljudje pri roki, če bi skušnjava premotila mene ali Schwarzkoblerja, da bi posegla po orožju, kakor nama je šepetal hudič na uho.

Tako sva se vlekla od dneva do dneva naprej. Mesta, katerim pravimo Ingolstadt, Regensburg, sva pustila za sabo . . . Nekega dne je imel Jošt nesrečo, da je padel konj pod njim in da ni več vstal. Sebe sva slabo redila, a še slabše sva pasla spehano žival, ker sva lazila po krajinah, katere sta še ravnokar pustošila generala Tirén in Wrangel, dva besna in vedno lačna volkova. Jošt je vzel sedlo, ni ga vrgel proč; vrgel ga je na tovrnega konjiča, dasi je bil že itak preobložen. Od tedaj sem tičal en dan v sedlu jaz, drugi dan Jošt. Pa niti eden niti drugi bi ne bil privolil, da bi jezdec vodil konja s tovorom. Če požene jezdec, lahko brez napa vzame s sabo tudi tovor, ker žival že itak rada sledi živali. Zatorej je vselej vodil otovorjenega konjiča tisti, ki je moral hoditi peš.

Približala sva se zopet Donavi, in mislim, da sva se bližala tudi mestu Passau. Spregovoril mi je Schwarzkobler, da je Eyrisshouen tako blizu, da bi ga z mesta, kjer sva obstala, že skoro zadela krogla, če bi jo izstrelili iz topa. Vprašal je, hočeva li tu deliti ali doli v vasi. Brez obotavljanja sem odgovoril: 'Tu!' Tako nespameten nisem bil, da bi delitev dovolil v hiši, kjer bi me imeli Schwarzkobler in njegovi v rokah. 'Dobro', reče Schwarzkobler, 'tu se cepi cesta; na levo teče do Eyrisshouena, na desno pa proti meji. Čas je, da deliva!'

Zavlekla sva konja v goščo in ju privezala k drevsu. V tej gošči je bila majhna trata. Vrgla sva tovor na zemljo in sedla. Med nama je tičala vojna blagajna. Schwarzkobler je dejal: 'Na samotni sva in prav lahko se zgodi, da se priplazijo maroderji, ko bova pri najlepši delitvi. Človek mora biti previden.' Izza pasa je vzel samokres, ga napel in ga položil tik sebe v travo, da mu je bil takoj pri roki. V tistem trenutku sem pripravil tudi jaz svoj samokres, da mi je bil pri roki, in obenem sem pripravil tudi svoje bodalo, da ga rabim, kadar hočem.

Odprla sva železni zaboj. Do vrha je bil nasut z belim

in žoltim denarjem. V ta denar je Schwarzkobler vtaknil svojo roko in mešal z njo po njem.

'Glej, da se ti kaj prstov ne prime!' sem pripomnil hudočno.

Odgovoril mi je s pogledom, a vedel sem, da bi mi bil najrajši odgovoril s samokresom. 'Meniš, da sem tat, kakor so drugi?'

Zavrnil sem ga: 'Le mir, Jošt, le mir! Ker si potegnil roko iz denarja, ne govorim več o tem. Pričniva rajši!'

'Dolgo se ne bova pričkala,' se je odrezal Schwarzkobler. 'Gre na pol, pa je!'

Začudim se: 'Na pol? Ali naj Lukež nič ne dobi?'

'Bogve, če ne pogine v lazaretu,' se je ustavljal Jošt.

Jaz pa: 'Lukeževa tretjina gre z mano! Iz enega kraja sva, poiskal me bo.'

'In če umrje?' se je zakrohotal Schwarzkobler. 'Spraviš pa ti njegovo tretjino! Tako ne bova jezdarila, bratec! Lukeževa tretjina ostane pri meni. Imam posestvo, ti ga nimaš — kje naj te išče?'

'In če v lazaretu umrje?' sem se zasmel. 'Mi že pišeš, da pridem, kaj? Tako ne bova jezdarila, hudič stari!'

'Opeharil me ne boš!' je hropel Jošt. In njegova desnica je že lezla počasi do napetega samokresa, da sem prav videl, kako so se premikali prsti med bilkami.

'Ti pa mene ne!' Že je tičalo bodalo v moji roki in sunil sem Jošta zadaj pod tilnikom v telo, da se mu je curkoma ulila kri. Namočila mu je hrbet in tudi spredaj je lila po rjastem kirasu.

Samo trenutek je še sedel in me čudno debelo gledal, nato pa je padel na hrbet in obležal. Ustne je premikal in zadnje njegove besede, ki jih je stokoma jecljal, so bile: 'Pridem po té!' Nato je umrl.

Prav nič me ni bilo groza strašnega dejanja. 'Prideš po mé?' sem se šalil. 'Če jaz ne, vsaj na sodni dan popoldne!' . . . Če bi ga prej ne bil, bil bi pa on mene. Tako je pač navada v vojski.

Z vso razsodnostjo in hladnostjo sem se lotil dela. Odpasal sem mu kiras in pograbil mošnjo, ki jo je res nosil na vratu. Tudi je bilo sumljivo, da se ni hotel ločiti od starega sedla. Z bodalom sem to sedlo parkrat presuval na raznih mestih; in res sem dobil v njem še nekaj cekinov, za katere Jošt v svoji mošnji ni imel več prostora.

Truplo sem zavlekel še bolj v goščo in ga vrgel v jarek. V ta jarek sem vrgel tudi staro sedlo in vse skupaj založil s suhim vejevjem, ki je ležalo tam okoli. Z vejevjem sem pokril tudi mesto, kjer sva delila, in tako prekril kri, od katere se je trava rdečila.

V celoti torej nisem bil slabo opravil. Obložil sem konjiča in ker nima človek v takih divjih časih nikdar preveč orožja, sem vtaknil za pas svoj in Joštov samokres. Niti trenutek me ni skrbelo, da bi me kdo zavohal. Kdo se je brigal za take malenkosti v tistih dneh, ko so pri cestah tolikokrat zasledili človeška trupla in jih puščali ležati, dokler jih niso obrale vrane in kavke!

Pred Eyrisshouenom sem krenil na desno, da bi prejkorej prišel do meje. Če je bilo le mogoče, sem se vlekla s svojima konjičema noč in dan naprej. Prišel sem dalje in dalje, a nikdo me ni zasledoval in lovil kot morilca.

ZGORNJA KORENA v Slovenskih goricah je razloženo naselje v dolini Korenskega potoka v območju ceste Spodnji Duplek — Hrastovec.

Ali povem ti, noči, če sem lazil v njih naprej, so bile pušče. Za mano pač ni več sedel peklenški hudič; ta je bil izginil, a na njegovem mestu je sedaj čepel — Jošt Schwarzkobler. Vedel sem, da čepi na mojem sedlu, če se tudi nisem oziral po njem. In ne samo vedel, prav dobro sem ga videl, kako je tičal za mano, kako je debelo gledal in kako mu je zijala zadaj na hrbtu globoka rana. Dasi nisem obračal obraza, dasi sem neprestano zrl le pred sé, sem vendar vse to prav natanko videl. Tudi molčal ni; brez nehanja se je med konjskimi kopiti oglašal njegov šepet: ‚Pridem po té! Pridem po té!‘ Tako sem ga nosil s sabo, dasi je ležal pri Eyrishounu v jarku pod gostim vejevjem. No, pa človek se tudi takemu šepetanju privadi, in ko sem se bližal meji, je Schwarzkobler opešal in je redkeje odpiral mrtva usta.

Pričel sem kovati naklepe za prihodnost. Pojal sem se po svetu kot zverina — danes tukaj, jutri tam — nikjer nič tvojega, nikjer strehe, pod katero bi spal, nikjer zemlje, ki bi jo obdelaval. Hotel sem postati lastnik polja in njiv in živine, in to v dolini, kjer sem prišel na svet otrok berač in v katero se naj vrnem kot mož veljak. Pri tem sem z največjim ugodjem opazoval tovor na konju in šale sem bril z onim, ki je še vedno sedel za mano v sedlu, pa že bolj v megli. Govoril sem: ‚Vpij, kolikor hočeš, po mé tako ne prideš, ker se sam z mesta ganiti ne moreš.‘

Prišel sem v Škofjo Loko. Vse je letelo skupaj, ko je pri Vodnih vratih v mesto prihajal v zarjavelem oklepu cesarski ali švedski kirasir, kakršnih niso videli mnogokrat. Ustavil sem se pri najboljši gostilni, ki je bila že takrat v posesti Wohlgenuetov. Dali so mi hlev za konja in tudi posebno čumnato, v katero sem se naselil s svojim zakladom. Pričetkoma sem zahajal po pivnicah in pripovedoval loškim meščanom različne pripovedi iz vojaške službe, ki so bile največkrat zlagane. Da bi ne vzbujal sumov, sem plačeval počasi svoje račune pri Wohlgenuetu; po gostilnah sem prodajal svoje laži in sem rad pil, če so drugi plačevali. Tako sem bil kmalu dober znanec celemu mestu. Splošno se je mislilo, da nimam nič, in mestni sodnik se je že bal, da bom padel občini v breme. Za denar so bili tedaj hudi časi; zatorej je bil moj zaklad precej varen, ker ga nihče ni pričakoval pri meni.

Tudi tedanji loški škof Vid Adam je živel v vednem pomanjkanju. Grajski glavar, grajski žitničar in še celo škofov lovski mojster — vse, kar je služilo pri graščini, je vohalo od Loke do Vipave, kje bi dobili človeka, ki bi hotel gospodu škofu kaj posoditi. Ravno v tistih dneh se je po celem mestu govorilo, da išče Vid Adam dva tisoč nemških goldinarjev in da bi zanje zastavil dve lepi kmetiji na Visokem. Tedaj mi je zasijalo sonce! Ponudil sem gospodu glavarju ta dva tisočaka.

bo še

... razšli smo se vprek in v šir,
kamor gnala je sila življenja in srca nemir ...

(župančič)

iz našega zdomstva

anglija

Ponavadi praznujemo naš *Slovenski dan* na zadnjo nedeljo v mesecu maju. Zaradi papeževnega prihoda na Britansko, smo obhajali letošnji Slovenski dan teden dni poprej, 16. maja, v Rochdale. Lahko rečemo, da je bila v Beechwoodu prava manifestacija prijateljstva, veselja in prisrčnosti. Rojakov se je nabralo iz vseh koncev in krajev angleškega otoka.

Božjo besedo v cerkvi nam je razdal p. Stanko Zemljak, ki je bil tačas na Angleškem. P. Zemljak je dolga leta deloval med našimi izseljenci v Avstraliji. V dvorani je naš pridni Lojze pripravil praznovanje naše domače besede. Takole je bilo rečeno: Predvsem naj domača beseda zablešči in zapoje, ko pozdravljamo drug drugega kot prijatelji in si drug drugemu dobro želimo. Začuda ugotavljamo, da je domača beseda dobra kot kruh. Z njo izražamo naše veselje, da ste prihili na naš Slovenski dan. Z njo si povemo, da hočemo ostati prijatelji in smo pripravljeni deliti s teboj dobre in težke ure in čase.

Z njo izrazimo našo hvaležnost vsem, ki so Slovenski dan pripravili. Zato je današnji dan naš praznik, praznik naše solidarnosti.

31. julija sta se *poročila* v *Bedfordu* na Goldington naša organistka Francka Rehberger in Brian T. To je bil zopet praznik za vso slovensko skupnost, ki živi v Bedfordu in okoli.

V cerkvi je bila prisrčna slovesnost, kjer sta nam novoporočenca sama prebrala mašni berili. Pelo se je in pelo, naš Roman je še zatrobental vmes. V dvorani na London Rd je vrli g. Pogačnik poskrbel z domačimi vižami, da se je pijača pridno točila. Francki in Brianu ponovno vzklikamo: vse božje varstvo in ljubezen na vajino novo življenjsko pot!

Naši pridni Francki pa iskren Boglonaj za dolgoletno požrtvovalnost in zvestobo!

avstrija

Romanje v *Lurd*: Za letošnji praznik Gospodovega vnebohoda smo Slovenci iz Predarlske poromali v Lurd. Že pred tremi leti, ko smo bili prvič v Lurdu, so mnogi sklenili, da bodo še enkrat šli v ta kraj molitve in tihote. In res, precej tistih, ki

smo bili pred tremi leti v Lurdu, smo tudi letos poromali k Mariji. Že pred praznikom, v sredo, 19. maja, smo se zbirali od Bregenza do Bludenza, da se skupno odpeljemo na precej dolgo in naporno pot. Kar hitro smo opravili carinske formalnosti in se po avtocesti peljali mimo St. Gallna in Züricha proti Bernu. V zgodnjih jutranjih urah smo prestopili francosko mejo. Naša prva postaja je bila v mestu Carcassone v južni Franciji. To mesto je zelo staro in ohranjeno v prvotnem stilu. Mogočno obzidje mesta z neštetimi stolpiči nas je že od daleč pozdravljalo v lepem sončnem jutru. Po obilnem zajtrku smo si ogledali mestno jedro z obzidjem.

Želja vseh je bila, da se čim prej pripeljemo do cilja. Malo čez pol dne smo prispeli v Lurd. Ker je bil praznik, smo imeli ob štirih mašo pri sestrah. Po maši smo se takoj odpravili k votlini, kraju Marijinega prikazovanja. S težavo smo se prebijali skozi množico ljudi. Zvečer pa smo se udeležili procesije z lučkami.

Slovenci iz
Predarlske
v Lurdu

Naslednje jutro smo imeli mašo v votlini skupaj s Portugalci. Razumeli seveda nismo veliko, molili smo vsak po svoje in občudovali molitev in zbranost vseh navzočih. Takoj po maši smo imeli namen moliti križev pot na Kalvariji. Bilo je oblačno in je celo rahlo deževalo. Pri prvih postajah je padla še kakšna kapljica, potem pa se je začelo vreme vedriti. Za vsakega, ki obišče Lurd, je to enkratno doživetje. Po Kalvariji, kjer so postaje križevega pota, smo premišljevali Kristusovo ljubezen in žrtev do človeka. Saj smo se spomnili vseh bolnih, trpečih, zapuščenih, zavrženih, lačnih...

Popoldne smo se zbrali na trgu pred baziliko, kjer smo spremljali procesijo bolnikov, ki se je pomikala na velik trg. Tam je vsak popoldne blagoslov z Najsvetejšim. Pogled na to množico trpečih bratov in sester pretrese človeka. Nehote pomisli vsak nase in se iz srca zahvali Bogu za največje bogastvo, ki ga ima, za ljubo zdravje. Potem smo šli nekateri v mesto na ogled Bernardkinoga muzeja in nakupovat, drugi pa smo se povzpeli na hrib, kjer ima Secours catholique svoje prostore. Dnevno lahko sprejme 800 romarjev. Samo obednica ima 600 sedežev. Nas je zanimala kapela, ki je napravljena po vzoru hlevčka v Bartrésu, kjer je Bernardka pasla ovce.

Naslednji dan smo se že ob pol šestih z mašo poslovili od Lurda. Naš cilj je bil Marseille. V lepem sončnem popoldnevu smo se povzpeli k Marijinemu svetišču Notre-Dame de la Garde. Ogledali smo si kripto in baziliko. Mogočen Marijin kip, ki stoji na vrhu zvonika, so obnavljali. Čudovit je bil razgled na to obmorsko mesto. Tu smo tudi prenočili.

V nedeljo nas je čakala dolga pot. Mimo Nice in Monaca, ki smo ju le iz avtobusa opazovali, smo hiteli proti severni Italiji. Za kosilo smo prispeli v Milano. Ob treh smo imeli mašo v znameniti stolnici, na grobu sv. Karla Boromejskega. Čas nas je priganjal, zato smo si na hitro ogledali ta spomenik preteklosti z neštetimi stolpiči, mogočno kupo-

lo in barvnimi okni. Iz Milana pa smo šli proti domu. Ker so minevali prazniki, so se valile kolone avtomobilov v obe smeri. Zato smo zaradi čakanja na mejnem prehodu v Švico zgubili kar dobro uro. Kljub temu smo v poznih večernih urah srečno prispeli domov.

Za nas, ki smo že bili v Lurdu, posebno pa za tiste, ki so bili prvič, je bilo to romanje srečanje z Bogom in Marijo na poseben način. Nismo šli zato, da bi videli ali doživeli čudeže, ampak da bi utrdili vero. Čudež za nas je bila molitev in globoka vdanost vseh trpečih in preizkušani bratov in sester, ki so se zgrnili iz vseh delov sveta v to mesto upanja in tolažbe.

Hvaležni smo vsem, ki so nam pripravili to srečanje v upanju, da bomo še kdaj poromali v Lurd.

Smrť družinskega očeta. — 3. junija se je smrtno ponesrečil Rajko Nemčić. Doma je bil iz Dravograda, kjer je preživel svojo mladost. Kot 18-letni fant je prišel v Vorarlberg in se tu zaposlil. Tu se je poročil in začel graditi nov dom, kamor naj bi se v kratkem vselil. Pri opravljanju dela je padel s strehe na betonska tla, razbil lobanjo in bil na mestu mrtev. Pokopali smo ga v Wolfurtu, kjer naj bi bila v kratkem njegova druga domovina. Pogreb sta vodila avstrijski in slovenski duhovnik. Velika množica njegovih prijateljev, znancev in delovnih tovarišev ga je spremljala na zadnji poti. Družini in domačim iskreno sožalje!

Romanje in piknik — Na praznik sv. Rešnjega Telesa smo imeli romanje na Güttele nad Dornbirnom. Vsako leto gremo na ta praznik v kakšen znamenit romarski kraj, kjer opravimo skupno mašo in pete litanije Matere božje. V čudovitem sončnem dnevu smo šli peš iz Dornbirna na Güttele, kraj, ki je dobre pol ure oddaljen od mesta. Počasi smo se vzpenjali, potem pa spuščali proti kapeli, ki je lepo obnovljena in posvečena Materi božji. Ob pol enajstih smo imeli mašo in pete litanije. Kar precej se nas je zbralo. Po maši smo odhiteli na piknik, kjer je bilo že vse pripravljeno. Ob gozdu nad Eschenauom so nam pripra-

vili prijeten popoldan. Tukaj nas je bilo precej več kot pri maši. Kjer se zberejo Slovenci, je takoj veselo in se poje. Čevapčiči so hitro pošli, potem so spekli ražnjice, pečene in kuhane kranjske klobase. Tudi pijača je šla dobro v promet.

Za družabne igre sta poskrbela Ivan in Feri, pa ni bilo preveč odziva. Zgleda, da je sonce preveč pripekalo. Za otroke pa je skrbel s svojo domiselnostjo in šegavostjo Edi. Z orglicami, s čaranjem, s petjem in tekmovanjem je razveseljeval številne šolarje, ki so prišli s starši na srečanje.

Zahvala velja našemu požrtvovalnemu organizatorju Lojzetu, ki nam je preskrbel prostor in vse potrebno za dobro počutje. Prav tako tudi tistim, ki ste pomagali pred prireditvijo in na pikniku.

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — Gospodarska kriza, ki vlada zadnja leta v industrijskih državah in z njo zvezana brezposelnost, vedno bolj vpliva tudi na število zdamskih delavcev v Avstriji. Približno 100.000 jih je manj, kot jih je bilo v dobi gospodarskega procvita. Počasi se začne poznati to tudi pri številu slovenskih zdomec. Domačini so proti tujim delavcem vedno bolj nasprotni in glas, naj jih država pošlje domov, postaja vedno močnejši, kljub temu, da Cerkev opozarja katoličane, da so tudi zdomci njihovi bratje v veri z vsemi pravicami. Tako število počasi tudi v naši skupnosti pada, kar se seveda tudi pozna pri nedeljski maši.

V soboto, 29. maja, sta se v Wolfenu poročila gdč. Krista Häuschen in g. Horst Rieger. Nevesto so spremljali štirje Slovenci v narodnih nošah. Na koro je pel slovenski zbor pod vodstvom organista g. Zoreta slovenske pesmi. Tudi pri poročni gostiji se je razlegalo slovensko petje številnih rojakov, ki so bili povabljeni. Mlademu paru želimo na skupni življenjski poti božji blagoslov in srečo.

Praznik presv. Rešnjega Telesa smo tudi letos obhajali s procesijo po cerkvi. Ker nam je čas odmerjen,

Na poročni dan v Wolfertnu

Toliko nas je bilo na srečanju v Tennecku

smo imeli blagoslov le pri dveh oltarjih. Med procesijo smo pa prepevali naše lepe evarhistične pesmi.

Letos je *god sv. Antona* padel na nedeljo. Ker je med nami več Tončk in Tonetov, smo se jih v našem centru spomnili in se z njimi poveselili.

Hausederjev Zlatko iz Natternbacha je doživel precej težko *avtomobilsko nesrečo*. Ko je vozil v družbi še treh oseb po ozki cesti, ga je zaneslo s ceste in je avto padel v vodo. Sreča v nesreči je bila, da so se iz vode vsi rešili, čeprav so bili precej poškodovani. Zlatku želimo, da bi čimprej okreval. Vsem mladim pa naj bo opomin, da je avto dokaj nevarna „igrača“ in da je treba z njim zelo previdno ravnati.

SALZBURŠKA

SALZBURG — Dva diakona, ki sta študirala v Salzburgu, sta prejele 29. junija v Celovcu *mašniško po-*

svečenje: g. Jozef Marketz in g. Stanko Olip, iz znane Kališnikove družine iz Sel. Bog daj, da bi prišli med nas novi slovenski bogoslovci s Koroškega.

Slovenske maše v Salzburgu bi bile lahko bolj obiskovane. Res je, da je čas — popoldne ob štirih — malo neroden. Z dobro voljo je pa le mogoče enkrat na mesec doprinesiti to žrtev. Bog ve, koliko časa bo mogoče še držati slovensko božjo službo, ko je pomanjkanje duhovnikov vedno večje in ko stari obnemorejo, novih izseljenskih duhovnikov ne bo več.

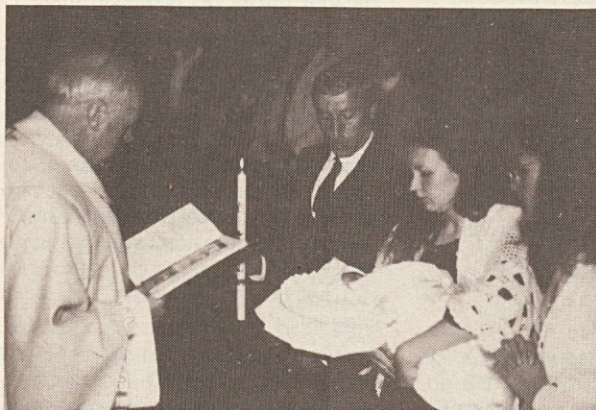
HALLEIN — Zaradi nizkega obiska pri mašah v Halleinu, smo se dogovorili, da tam slovenske maše od junija dalje ne bo več. Kje so ti isti časi, ko je prihajalo po 60 rojakov k božji službi. Res je, da se je število zdomcev precej znižalo. Vendar pa še vedno živi v Halleinu in okolici nad 30 ljudi. Na posebno željo bo pa duhovnik prišel ali prvo ali pa četrto nedeljo v mesecu. Saj

je začel prihajati tja na željo halleinskih Slovencev.

TENNECK — Najbolj obiskovane so slovenske maše v Tennecku. Tja prihajajo radi tudi rojaki od drugod. Kraj leži med gorami. Na razpolago je tudi lepa dvorana, kjer se po maši zberejo k skupnemu pogovoru in veselju.

Junija je bila maša tam kar dvakrat: na drugo nedeljo in potem še na četrto. Takrat so prišli na *obisk k nam linški Slovenci*, ki so se pripeljali s posebnim avtobusom; 43 jih je bilo. Pri božji službi je prepeval linški zbor. Ljudje so bili zelo veseli lepega petja. Po maši, ki je bila ob enajstih, smo se morali zaradi zelo slabega vremena zateči v veliko dvorano, kjer smo se najprej malo podprli. Da želodci niso trpeli in da se grla niso posušila so skrbeli Schwabovi in Cimermanovi. Pomagali pa so Trstenjakovi in Krklečevi. Natararica je bila ga. Krklečeva, ki se ji je videlo, da je bil pred leti to njen poklic. Po kosilu se je pa začela zabava. Ljudje so peli in plesali, da je bilo veselje. Tudi mladih in otrok je bilo dosti zraven. Vseh udeležencev je bilo okrog 100.

Ko so se Linčnai ob sedmih zvečer morali posloviti, so jih Tenežani kar neradi pustili domov. Linški Slovenci so jih povabili, da naj obisk vrnejo. Hvaležni so vsem, ki so res imeli z njimi veliko dela. Bil je res dan veselja, čeprav nam je vreme ponagajalo.

Pri krstu malega Karla Neubacherja v Linzu

Po maši v števerjanski cerkvi smo pod borovci bili gostje ansambla „Lojze Hlede“. Tudi tu so predstavniki izmenjali spominske darove. Gostitelji so nam nudili obilno kosilo in lepe slovenske melodije.

Msgr. dr. Kazimir Humar, predsednik Slovenske prosvete na Goriškem in g. Viktor Prašnik izročata našim zastopnikom v dvorani Kat. doma v Gorici spominska darila.

belgija

LIMBURG-LIEGE:

Kot dopolnilo k poročilu o „Slomškovi“ turneji v Trst in Gorico objavljamo v tej številki Naše luči nekaj slik.

O poroki gdč. Karmen Zore iz Zwartberga bomo poročali v prihodnji Naši luči.

Pripravljamo se za odhod. Ne odhajamo prazni. Polni smo nepozabnih doživetij med brati v Trstu in Gorici, avtobusov prtljažnik pa smo napolnili z goriškimi in briškimi dobrotami...

Naši bolniki: Veseli smo, da moremo poročati, da se je zdravje ge. Irene Mrgole iz Houthalena, ki se je o veliki noči težko ponesrečila doma na stopnicah, že zelo popravilo.

G. Ivan Rutar iz Maasmechelena je bil v bolnici zaradi težkega zloma noge. Veliko je pretrpel.

Naši rajni: Nismo še poročali, da je v Eupenu umrl rojak g. Jože Kuk, star 82 let. Rodil se je v bovškem Kotu. Čeprav je bil oddaljen od drugih Slovencev, ni pozabil na svoj dom. Z rajno ženo je dolga leta vodil frituro v Eupenu. Bil je naročnik Naše luči in mohorjev. V osamljenosti so mu bili v veliko tolažbo in oporo Komančevi, ki živijo v bližini. Naj počiva v miru!

Slovenski dan v Eisdeni. — Opozarjamo na Slovenski dan, ki bo v soboto pred drugo nedeljo v oktobru v Kultureel Centrumu v Eisdeni. Začetek bo ob 16. uri.

Sestre in bratje, pokažite se solidarni s „Slomškom“, ki se resno trudi vršiti svoje narodno in kulturno poslanstvo na svojem področju!

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

Tudi letošnje slovensko romanje, tokrat k Notre-Dame de Beauraing, ob 50-letnici Njenih prikazovanj, je izredno lepo uspelo. V nedeljo, 4. julija, smo imeli res lep sončen dan, kar je še pripomoglo k uspehu. Ob 11. uri smo imeli v kripti romarsko sveto mašo in ob 14. uri na prostem pred Marijinim kipom pete litanije Matere božje z odpevi in blagoslov z Najsvetejšim. Navdušeno

Števerjanski župan g. Stanko Klanjšček je „Slomškovo“ skupnost na turneji v Trstu in Gorici prijazno in gostoljubno sprejel v občinski zbornici. Slika predstavlja trenutek, ko si g. župan in „Slomškov“ predsednik g. Bernard Žabot izmenjata darila.

smo molili in peli Mariji v čast! Nazaj gredé smo se še ustavili v Maredsousu, v benediktinskem samostanu, kjer smo bili deležni izvrstnega piva, sira in kruha! Ta romanja so tudi srečanja, ki še bolj povezujejo med seboj vse raztreseno naseljene Slovence v zahodni Belgiji.

Pa še nekaj drobnih novic: V nedeljo, 27. junija, je izs. duhovnik krstil sina prvorojenca v družini Decoux-Ragolitsch, Lambusart: ime mu je Michael-Joseph. Mladi družini čestitam.

V Quaregnonu je 16. maja umrl g. Ignac Štavar, rojen leta 1907 v Zagorju-Pivka, Slovenija. Naj počiva v miru!

G. Viktor Prašnik je ob našem gostovanju v Gorici bil imenovan za častnega predsednika „Slomška“ v priznanje za njegovo zvesto službo slovenski stvari in za bratske odnose s Slovenci v izseljenstvu.

To so naši mladi sodelavci iz Eisdena. Kličemo jih: Patrik, Peter, Alwin, Albert in Janče. Ali bo kateri med njimi v kolesarski slavi prekosil Edija Merksa? Ne verjamemo. Upamo pa, da bodo jutri steber slovenske skupnosti v Limburgu.

Sreče in zadovoljstva želimo na skupni življenjski poti gdč. Jeanne-Marie Žele iz Quaregnona, ki se je 19. junija poročila z g. Jacquesom Demaudom.

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Terezije Deteta Jezusa v Chatillonu, Impasse Hoche, poleg Slovenskega doma.

Binkoštno romanje v Chartres je bilo za vse prijetno doživetje. Ob zgodovini romanj v Chartres smo tudi mi sami poglobili svoje romanje in ob strokovni razlagi g. Čretnika smo odkrili lepoto ene najlepših gotskih cerkva. Bil je pa to obenem lep izlet, ki smo ga zaključili v Slovenskem domu, kjer smo „pospravili“ vso jedačo, da ni bilo nikomur treba česa nazaj domov nositi.

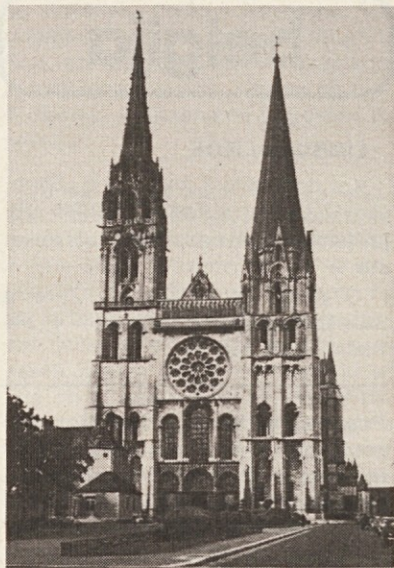
20. junija smo zaključili šolsko leto in obenem praznovali praznik naših družin: očetov, mater in otrok. Otroci so v kratkem, pa doživetem nastopu pokazali, da so se v slovenski šoli dosti naučili in da so napor med letom rodili lepe sadove. Vsem je še posebej ugajala skica: „Račun za mamo“.

Spočiti in polni počitniških doživetij zopet nadaljujemo z veroukom in šolo zadnje nedeljo v septembru, 26. 9., ob 14.30.

Samo v juliju smo imeli v Domu in dvorani 314 ljudi (med njimi dve skupini po 100 mladih in eno skupino po 60!) Kaj več o tem v prihodnji številki Naše luči.

V nedeljo, 18. julija, so pri maši krasno peli mladi iz Šiške, v nedeljo, 25. julija, pa smo imeli med nami letošnjega novomašnika frančiškana Pavleta Jakopa, ob čemer smo tudi mi zaslužili lepoto in žrtev duhovniškega poklica.

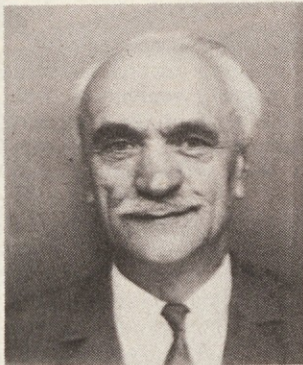
Josip, Cvetka in Marie-Noelle Kazalac sporočajo, da je njihova hčerka oziroma sestra Elizabeta prejela sveti krst, isto sporočajo za mallega Milana Milan, Magda in Valter Versolato. Z vsemi se veselimo tudi mi z željo, da bi se krščansko življenje med nami vedno bolj poglobljalo.

Katedrala v Chartresu

Ko so eni odhajali na počitnice, so drugi morali v bolnico: težko operacijo je imel Jože Markoja iz Vert Galand; gospa Ana Šinko iz Ozoirela-Ferrière je tudi bila operirana; gospa Vera Ribaž je že več let v bolnici po hudi operaciji. Vsem našim bolnikom želimo zboljšanja, zlasti pa, da bi pri Kristusu našli poguma in življenjskega zaupanja v svojem trpljenju.

Smrt našega rojaka. — 17. 7. je

Pok. Hrvoj Maister

po dolgi in neizprosni boleznj odšel v Očetovo hišo Hrvoj Maister, star 76 let. Pokojni je bil sin generala Rudolfa Maistra, ki je leta 1918, ob koncu prve svetovne vojne, osvobodil Maribor in Dravsko dolino, da ni sta ostala pod Nemci. Med vojno se je skoraj na čudežen način rešil iz skupine talcev, ki so jih nacisti in fašisti v Rimu postrelili. Ko so ga pozneje iz Rima peljali v nemško koncentracijsko taborišče, je skočil iz vlaka in prišel v Francijo, kjer je dolga leta vodil slovenske oddaje francoskega radia.

Pokojni Hrvoj je bil kremenit značaj, pravi slovenski poštenjak, kar so vsi pri njem najbolj cenili. Bil je vsestransko razgledan in ni bilo področja, kjer se ne bi spoznal, pri čemer mu je pomagal odličen spomin. Bil je narodnjak, kakor jih je malo, saj je vse svoje intelektualne in materialne sposobnosti žrtvoval za slovenske stvari.

Vsi smo občudovali njegovo življenjsko silo in optimizem, ki sta mu tudi v najtežjih trenutkih boleznj pomagala, da je gledal v bodočnost poln načrtov. Tudi kot kristjan se ni nikdar sramoval pokazati, kaj je, in na svoji bolniški postelji mi je zaupal, da je prišel do spoznanja, da je trpljenje in božja ljubezen isto. Vsi ga bomo ohranili v živem spominu in v molitvi.

Pokopan je bil v domovini, mašo zadušnico pa bomo imeli zanj v soboto, 16. oktobra, ob enajstih v cerkvi 95 rue de Sèvres.

N. Č.

MELUN (Seine-et-Marne)

Skupna maša bo v nedeljo, 12. septembra, ob devetih zjutraj v poljski cerkvi v Dammarie. Pridite!

LA MACHINE (Nèvre)

Zlato poročno slavje g. Jakoba in gospé Marije Selak je prav lepo poteklo ob res številni udeležbi rojakov, ki so vsi z veseljem in ponosom govorili: „Vsaj dva med nami sta dočkala zlato poroko.“

10. 5. je umrl in bil 13. 5. pokopan Ivan Peršin. Pokojni je bil po rodu iz Vrhnike, dočakal je starost 85 let. V Francijo, kjer njegovo truplo čaka vstajenja, je prišel leta 1927.

Skupno mašo bomo imeli v nedeljo, 19. septembra, ob devetih dopoldne. Zberimo se v lepem številu, čeprav duhovnik v soboto ne bo mogel obiskovati družin, ker ima popoldne poroko blizu Clamecyja.

Čestitke novoporočencem. — Več parov je zadnje mesece pred oltarjem potrdilo svojo ljubezen:

Milena Pezdir in Erich Michel, 19. 6. v Gonesse (Val d'Oise), Daniel Meublat in Jacqueline Duruflé, 26. 6. v Gisors (Eure), Martine Kukovičič in Bruno Wilenski, 3. 7. v La Combelle (Puy-de-Dôme) in Ferdinand Bremec in Christine Michel, 21. 8. v Born (Lozère).

Vsem želimo obilo sreče, naj sonce človeške in božje ljubezni razsvetljuje in ogreva njihovo življenjsko pot!

METZ-MERLEBACH

V nedeljo, 27. junija, je bila velika slovesnost v stolnici v Metz: bili so posvečeni 4 novomašniki in 5 diakonov, med njimi Slovenec g. Jože Kamin, ki se pripravlja za duhovniško poslanstvo med slovenskimi izseljenci. Slovensko Cerkev so zastopali direktor g. Čretnik iz Pariza, g. Dejak iz Aumetza, g. Česnik iz Metzja in župnik iz rojstne fare v Sloveniji, iz Merlebacha pa je prišel kar cel avtobus rojakov. Naj Bog blagoslavlja Jožeta, ko se pripravlja na duhovništvo, saj ga rojaki komaj čakamo, da pride kot duhovnik med nas in za nas.

TUCQUEGNIEX-MARINE:

Telefon: Boste šli? Kam? — Po glasu sem spoznal gospo Selškovo (ko to pišem je v bolnišnici a se bo kmalu vrnila domov). — Na pogreb gremo. Naš prijatelj Matevž Pučko je umrl.

Takoj sem se opravil in odpravil v St. Julien pri Metzju. Tam je pokojni živel, upokojen, v svoji lepi prostorni hiši. Z ženo in dvema otrokoma je obdeloval pogleda vreden vrt. Nima točnih podatkov a vem, da je bil Prekmurec in več kot 80 let star. Bil je veselega značaja in večkrat razveseljeval družbo s svojo harmoniko; še jaz sem ga včasih spremljal s kitaro. Zadnji dve leti je zelo trpel doma in po bolnišnicah. Ni samo ženi, hčeri in sinu hudo po njem ampak tudi nam.

Naj v miru počiva!

Počitnice smo večinoma vsi srečno preživeli. Seveda bi bili bolj srečni, če ne bi bilo po svetu toliko nesreč. Celo v naši mali Sloveniji je tedensko 10 do 20 ubitih, še več pa ranjenih. Kdo je ta ubijalec, brez katerega ne moremo več živeti? Uganili ste že, da je to avtomobil. Bil bi nam lahko v korist in pomoč. Vlade se sicer trudijo, da bi ta položaj izboljšale, a njihovo prizadevanje bo le malo pomagalo, dokler bodo šoferji brez vesti in brez ljubezni do bližnjega, kar nam narekuje bolj počasno in previdno vožnjo.

J. J.

PAS-DE-CALAIS IN NORD

Novo šolsko leto in novo veroučno leto se bo letos začelo 8. septembra. Vsi starši, ki žele vpisati svoje otroke, naj se ta dan javijo. Vpis v Méricourt ob 10.30, v Lievinu pa ob 14. uri. Verouk je vsako sredo po običajnem urniku.

Po krstu so postali božji otroci: Aurore Nicole Gallet, Jonatan Joly, Julijan Page, Sabrina Sandra Lantoine in Denis Jan Claude Lantoine. Vsem veliko božje milosti!

Zakrament svetega zakona so si dali: Pascal Basquin in Lyse Mas-selot, Kristijan Parisot in Cecilija Manikowski, Louis Gilbert Choquel in Nadine Bahčič. Vsem veliko božjega blagoslova na življenjski poti!

V Winglesu je odšla v boljšo domovino ga. Marija Janež. Bila je močna žena v življenjski borbi in v trpljenju. S pokojnim soprogom sta si zgradila lep dom in pošteno vzgojila številno družino. 14. junija jo je lepo število rojakov in domačinov spremilo k zadnjemu počitku. Naj se odpočije od svojega truda, družini pa izrekamo naše iskreno sožalje!

V Parizu je odšel po dolgi in težki bolezni Peter Vu-Van po svoje zaslužen plačilo. V cerkvi Matere božje des Otažes ga je veliko število sorodnikov, prijateljev in znancev spremilo k zadnjemu počitku. Materi, ženi, sinu in ostalim sorodnikom naše izkreno sožalje! Naj mu bo Gospod njegovo veliko plačilo!

NICA

Letošnje šolsko leto smo zaključili s slovesnostjo prvega sv. obhajila v nedeljo, 13. junija. V krogu naše skupnosti so prejeli prvo obhajilo: Marko Raspor, Patricija Petrič in Nathalie Terlikar. Pri slovesnosti prvega obhajila otroci obnovijo tudi krstne obljube. Doslej so jih vedno v materinem jeziku, letošnji prvoobhajanci pa so to opravili v francoščini. To je znamenje, da se je doma vse bolj začela opuščati slovenska beseda, ko se pogovarjamo z otroki.

Zakrament sv. birme pa je letos

Po slovesnosti prvega obhajila v Nici. Prvoobhajanci s svojimi starši in nekaterimi slovenskimi rojaki.

prejela Tanja Markič iz Cannes-la-Bocca.

Po zakramentih prvega svetega obhajila in birme otroci šele stopijo v šolo krščanskega življenja; zato jih temeljito podpirajmo z lepim zgledom in molitvijo, da bodo odrasli v dobre kristjane in zavedne Slovence.

V poletnem času izkoristimo vsak dela prosti dan, da gremo skupaj ven v naravo. Vnebohod smo skupaj preživeli na Laghet, kjer smo v znani romarski cerkvi bili pri maši; binkoštni ponedeljek smo tudi izkoristili za skupen izlet in medsebojno povezanost. Sploh so ti kraji, kjer živimo, od Boga blagoslovljeni po ugodni klimi in lepi naravi: ali hočeš v hribe ali na morje, ali hočeš uživati v planinskem ali morskem zraku, vse je pri roki. Pred odhodom na letni oddih pa smo izkoristili tudi državni praznik — 14. julij — in odšli na Col de Braus, kjer smo imeli mašo na prostem in dan skupaj preživeli na planinskem zraku. V avgustu smo se razšli in večina je svoj dopust izkoristila, da so se srečali s svojimi domačimi v rojstnem kraju Slovenije. Zato je takrat tudi slovenski misijon bil zaprt.

Mesec september nas je poklical nazaj k vsakdanjim dolžnostim. Zato naša nedeljska srečanja v Nici začenjamo na nedeljo, 5. sept. Slovenska maša bo redno vsako nedeljo zjutraj ob 10. uri v kapeli sester pri „Don Bosco“ kot doslej. Upamo, da boste radi prihajali in bolj zvesto kot prejšnje leto. — V Marseillu pa se bomo Slovenci dobili na prvo ne-

deljo v oktobru (3. 10.) v Eouresu kot navadno.

Z veroukom začenjamo v Nici v drugi polovici septembra. Tisti, ki pošiljate svoje otroke k verouku na francosko župnijo, jih takoj priglasite za novo šolsko leto. Čeprav so nekateri že prejeli prvo obhajilo in bili pri birmi, nadaljujte z veroukom. Popolnoma zgrešeno in škodljivo za vašega otroka je tisto mišljenje, ki ga je izrazil mlad fant, ko so se vračali iz šole in se pogovarjali tudi o verouku. Dejal je: „Jaz ne bom več hodil k verouku. Nimam časa. Saj sem že bil pri obhajilu in pri birmi. Tudi mama pravi, da mi verouk zdaj ni več potreben, ker sem že vse opravil.“ Na te besede se eden od spremljevalcev začne na glas smejati. Ko ga vpraša, zakaj se smeji, mu je lepo odgovoril: „Zato se smejim, ker tvoja mama pravi, da si že vse opravil. Menda še nisi v nebesih. Takrat boš lahko rekel, da si vse opravil. Naredi kot veš, toda jaz bom hodil k verouku in prav bi bilo, da bi hodil tudi ti!“ Pozneje se je tudi ta pridružil veroučni skupini. Ob koncu šolskega leta je bil zelo zadovoljen sam s seboj, ker je videl, da je postal nekoliko boljši in je priznal: „Kako sem mogel biti ob začetku šolskega leta tako otročji? Kaj bi bilo, ko bi me prijatelj ne potegnili za seboj?“

Zalostno bi bilo, če bi se našli ta-

Z izleta na binkoštni ponedeljek. Ko je dela prosti dan, radi zbežimo iz Nice, da se skupaj odpočijemo v naravi.

ki starši tudi med nami, ki bi govorili: „Verouk zdaj ni več potreben mojemu otroku, ker je že vse opravil.“ Naj vam povem le nekaj: Francoski sodnik Le Comte je vsako nedeljo v cerkvi poučeval odrasle fante in dekleta v krščanskem nauku. Prijatelju, ki se je temu čudil, je dejal: „Veš, z eno uro verskega pouka si prihranim dolge ure sodnih razprav zaradi mladinskih kriminalov.“

Večina med vami, dragi starši, niste zaradi vojne vihre imeli možnost hoditi k verouku in se redno pripravljati na prejem zakramentov. Morda boste sami priznali, da vam to zelo manjka. Vaši otroci pa danes imajo to možnost in milost. Skrbite, da bodo redno hodili k verouku, če želite da vam ostanejo dobri in odrastejo v dobre kristjane. Kajti prvo obhajilo in birma sta le nekaj sprejemni izpit v šolo krščanskega življenja. Zakrament sv. zakona pa je zrelostni izpit. Zato bi v veroučno šolo morali hoditi vsi do poroke. Dokler človek raste, se mora tudi učiti in vzgajati.

Na materinskem dnevu so pripravili slovenski mladinci in šolarji lep kulturni program s petjem in godbo.

gu na Tirolskem. Bog nam je naklonil krasno vreme in 41 šolarjev je skozi šest dni dihalo svežino tirolskih hribov in doživljalo lepote žive pomladanske narave. Dnevna skupna maša, sprehodi, igre, pesem in godba je vse udeležence povezovala v harmonično družino, da smo se po poteku kolonije kar težko ločili.

Na obisku pri Slovencih v Parizu.
— Na vnebohodu, 20. maja, smo se z avtobusom peljali na obisk slovenske župnije v Parizu. Še istega dne zvečer smo priredili v Slovenskem domu slovenski večer. Najmlajša udeleženka, petletna Petra Casar, je navzočim slovenskim Parižanom poklonila šopek v slovenskih barvah ter v deklamaciji izrazila veselje nad navzočimi mamicami, očeti in celotnim občinstvom. Mladinski ansambel je nato nastopil s svojim sporedom v posa-

meznih skupinah (Novakovi, Podjavorškovi, Kraissovi) in v celoti. Dodali smo še film o življenju Slovencev na Württemberškem, tako, da je spored trajal dobro uro in pol.

V petek po vnebohodu nas je slovenski pariški župnik, gospod ravnatelj Nace Čretnik, vodil po Parizu in nam pokazal nekaj zanimivosti in lepote mesta. Obiskali smo tudi Versailles. Med potjo domov smo si ogledali svetovno znano bojišče iz 1. svetovne vojne, Verdun.

Slovcem v Parizu oziroma v Franciji, moramo čestitati, da so prišli do svojega doma. (V njem je stanovalo kar 21 naših mladincev med bivanjem v Parizu.) Za njihovo prijaznost ob našem obisku pa tudi na tem mestu iskrena hvala!

Prvo obhajilo in zaključek šole.
— V nedeljo, 13. junija, je bil za slovensko katoliško skupnost na Würt-

nemčija

STUTTGART-okolica

Počitniška kolonija na Tirolskem.
— V tednu po binkoštih smo organizirali počitniško kolonijo za slovenske šolarje iz Stuttgarta in okolice. Kolonija je bila v Brandenber-

Letošnja maturantka v Schorndorfu v Nemčiji, Andreja Komar. Poleg nemščine se je učila v šoli še angleško, francosko in sama doma intenzivno slovensko. Odločila se je za poklic inženirja gospodarske stroke.

temberškem pomemben dan. V Stuttgartu smo imeli slovesnost prvega obhajila in zaključek Sobotne šole z razdelitvijo spričeval. Med prvoobhajanci smo našli 20 otrok, ki so delno prvič pristopili k obhajilni mizi in delno slovesnost ponovili. Od udeležencev Sobotne šole je 96 sprejelo spričevala in potrdila o obisku šole. Cerkev sv. Konrada je bila ob tej priliki polna kot že dolgo ne.

Za Telovo maša na prostem. — Praznik presvetega Rešnjega Telesa, 10. maja, smo praznovali skupaj z nemškimi verniki. Sveta maša, med katero smo slišali tudi slovensko besedo in pesem, je bila na prostem za cerkvijo sv. Konrada. Naši pari v narodnih nošah so slovesnost zelo popestrili v veliko veselje domačih udeležencev. Po ma-

ši smo se v procesiji podali k zaključnemu blagoslovu v cerkev.

Naša fara pada in raste. — Tudi med letošnjimi počitnicami je nekaj naših družin ostalo za stalno v domovini. Želimo jim, da bi v Sloveniji kmalu prebrodili začetne težave. Njih odtok iz naše izseljenke fare so delno nadomestili novorojenčki, saj lahko k naraščaju čestitamo štirim družinam: v Esslingenu Romanu in Zorici Gral k hčerki Moniki ter Antonu in Ljudmili Rudolf k dvojčkom Borisu in Petru; v Stuttgartu Francu in Anici Lovrec k hčerki Romani, Tanji Vidovič k hčerkici Klavdiji ter Silvu in Tatjani Rezec k hčerkici Antonini.

K uspeli maturi čestitamo. — Med slovenskimi gimnazijci na Württemberškem smo letos zasledili štiri maturante: v Stuttgartu je

V Stuttgartu so praznovali 13. junija prvo obhajilo in zaključek sobotne šole

maturiral Darko Oblak, v Schornordoru Andreja Komar, v Sindelfingenu Mihael Penz in v Entingenu Danijel Zabota. Na univerzi bodo študirali gradbeništvo, gospodarstvo, umetnost in psihologijo ter žurnalistiko. Vsem štirim maturantom čestitamo k uspehi maturi in jim želimo, da bi tudi univerzo uspešno končali.

FRANKFURT

Letošnje šolsko leto smo uspešno končali. Otroci so pridno sodelovali in tako obogatili svoje versko znanje, enako tudi napredovali v spoznavanju slovenskega jezika in slovenske slovnice. Gotovo za vse precej trd oreh. Spričevala z odličnimi ocenami so majhen znak tega truda in sodelovanja.

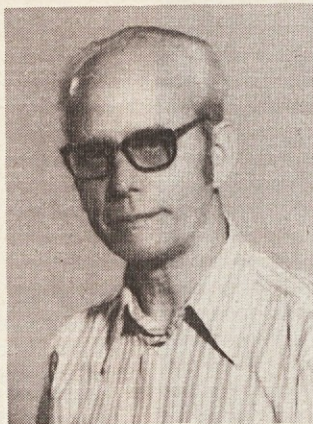
MAINZ

Za zaključek šolskega leta smo imeli slovesnost *prvega sv. obhajila*. 4 deklice so prvič prejele Kristusa. Ob res lepi udeležbi je bila ta slovesnost 20. junija res lepo doživetje. Po sv. maši pa smo imeli srečanje v dvorani, kjer so skrbne mamicice pripravile prigrizek, da so tako vsi udeleženci bili deležni skupnega veselja. Možje pa so to slovesnost zalili z dobro kapljico.

Počitnice se nam bodo vsem priogle. Upam, da se po končanih počitnicah spet vidimo in svoje delo nadaljujemo.

HILDEN-DÜSSELDORF

V nedeljo, 9. maja, smo se z mašno daritvijo v Hildnu *poslovili* od pokojnega očeta *Viljema Kovača*. Rojen je bil 1912. leta v Trstu, vendar se je njegova družina kmalu izselila s Tržaškega zaradi porajajočega se fašizma. Vojna vihra druge svetovne vojne je Viljema zajela v Ljubljani in ga odpeljala v taborišče Gonars. V svojih vojnih spominih je rad pripovedoval, kako se v taborišču iz ključovalnosti niso hoteli učiti italijanščine. Takrat je tudi ob hudi lakoti sklenil: „Če se kdaj rešim iz ujetništva, nihče od mojih ne bo stradal.“ Tega sklepa se je po vojni trdno držal in živel le za svojo številno družino. Imel je šest otrok, iz-

*Pokojni Viljem Kovač
iz Düsseldorfa*

med katerih mu je eden umrl, enega pa je Bog poklical v duhovniško službo. Skrb za družino ga je odpeljala v Nemčijo, kjer se je zaposlil kot zdravstveni nadzornik v bolnici. Očeta Viljema smo tukajšnji Slovenci poznali kot veselega moža, ki je imel rad domačo besedo in pesem. Zelo rad je prihajal k slovenski maši in pel slovenske pesmi. Sedaj, upamo, že posluša tiste melodije, ki jih po besedah apostola Pavla „še nobeno uho ni slišalo“.

Vsem njegovim sorodnikom, zlasti njegovi soprogi in sinu Ediju, ki je duhovnik in nadaljuje študije v Parizu, naše iskreno sožalje!

WÜRTEMBERG-OBERLAND

Družino Mirka in Nade Benčina je razveselil *novorojenček Andrej*, ki je

*Zbor Slovenski
cvet skupaj z
nemškimi
Volkschor v
mestni dvorani
v Kamp-Lintfortu.*

bil krščen v nedeljo, 16. maja, v cerkvi Liebfrau v Ravensburgu. Družini, ki stanuje v Weingartnu, k narščaju iskreno čestitamo in ji želimo božjega blagoslova.

MOERS

V severnem delu Porurja je *oltarno občestvo* iz Moersa najštevilnejše. Slovensko mašo imamo enkrat v mesecu. Prostori Don-Bosco-Heima so vsakokrat po maši prizorišče našega veselja v slovenski skupnosti. Bog je nekatere ljudi med nami prav posebej obdaril z energijo, da znajo ustvarjati prijetno vzdušje in razpoloženje, ki nas samo po sebi vedno znova vabi skupaj. Zdi se nam, da nam je potreben vsak, ki pride med nas, da se v dolgih letih življenja v tujini v nas bolj pristno ohrani vonj zemlje, kjer smo se rodili. In da nam ostane čista in živa govorica, ki nas jo je učila mati.

Med Slovenci na tem področju je zelo razveseljivo delo mešanega zbora Slovenski cvet. Vodi ga ga. Danica Ban. Ko jo omenjamo, ne moremo mimo veselega dogodka: v začetku februarja je rodila hčerko Veroniko. *Krst* smo obhajali v marcu. Prijetna družba družinskih prijateljev se je na tisti praznični dan zbrala na domu Banovih. Tudi na tem mestu čestitamo in želimo božji blagoslov sedaj sedemčlanski družini.

Povrnimo se k *zboru*, ki sodeluje redno pri bogoslužju in tudi na mnogih prireditvah tod okrog. Člane vabi k tedenski vaji samo veselje

Krstno slavlje
Veronike Ban

do petja. Zadnji čas premišljam, da bi ustanovili še moški oktet. Prevzela nas je lepota slovenske pesmi in žrtve nas ne morejo odvrniti od tega — pravijo člani. Tudi težave prihajajo, pa jih družno premagujemo.

V nedeljo, 14. marca, se je zbor predstavil nekoliko širši javnosti. Skupno z nemškimi zborom „Volkschor“ iz Kamp-Lintforta je nastopil v mestni dvorani v tem kraju. Med okroglo 500 poslušalci je bilo le nekaj Slovencev. Doživeli smo kljub temu prijetno presenečenje. Ljudje, ki morda prej nikoli niso slišali slovenske besede in je tudi ob tej priložnosti niso razumeli, so pozorno prisluhnili govorici slovenske pesmi. Navdušeno so odgovorili s ploskanjem in odobravanjem. Začutili smo nov most med nami in deželo,

v kateri živimo. Kulturno poslanstvo zbora je tu doseglo novo razsežnost spoznavanja in razumevanja med narodi.

MÜNCHEN

Le kratko zapišimo glavne dogodke z naše župnije v zadnjem času:

Vsekakor je bilo naše največje versko srečanje v zadnjem delovnem letu 15. maja, ko smo obhajali *birmo* in *prvo obhajilo*. Vreme je bilo kakor naročeno. V cerkvi se nas je zbralo nad štiristo. Škofova maša z njegovo jasno in kleno, domačo in toplo besedo je pomenila za vse udeležence globoko versko doživetje. Sicer pa je bil tudi okvir praznovanja slovesen: osem birmancev in petnajst prvoobhajancev, vrsta ministrantov in skupina narodnih noš pred oltarjem, petje v

treh oblikah — ljudsko, otroško, zborovsko, polne klopi vernikov v lepi baročni cerkvi. Po maši se je srečal škof z ljudmi pred cerkvijo, kasneje z birmanci in prvoobhajanci ter njihovimi družinami pa pevci, narodnimi nošami in ožjimi sodelavci župnije v slovenski gostilni.

Telovske procesije po cestah münchenskega središča se je udeležila tudi manjša skupina iz naše župnije. Sklepajoč po zanimanju fotografskih aparatov in filmskih kamer je bila ta skupina v narodnih nošah med najlepšimi „pušeljci“ v procesiji.

Zastopstvo naše župnije se je udeležilo počastitve *70-letnice* župnika župnije Sv. Duha, v katere cerkvi se Slovenci že deset let zbiramo k nedeljski maši, in slavljencu izročilo kot znak zahvale pušelj rdečih nageljnov, knjigo „Lepa si, zemlja slovenska“ in pletersko sliovko.

Farni izlet smo pripravili 20. junija. Vreme ni bilo sončno, bilo je pa suho — v nekem pogledu za izlet primernejše kot prevelika vročina. Avtobus nas je peljal v Berchtesgaden, motorna ladja po Königsee do cerkvice Sv. Jerneja, naše noge so nas pa nesle potem v hrib do „lede ne kapele“. Seveda smo si pred potjo v hrib privezali dušo v krčmi pri Sv. Jerneju, po vrtnitvi od tam smo postavili skupaj nekaj miz na gostilniškem vrtu in jo po domače urezali. Pa tudi na avtobusu smo

Med škofovo mašo v cerkvi Sv. Duha in skupina narodnih noš po telovski procesiji — oboje v Münchnu.

prepevali. Škoda je bilo le, da smo morali povsod oditi prav takrat, ko je postalo najlepše — za izlet je dan pač vselej prekratek.

Za *šolski izlet* (26. junija) smo morali najeti dva avtobusa. Po zahvalni maši v župnijski kapeli, med katero so šolski otroci povedali prošnje in zapeli nekaj pesmi, smo se odpeljali v Lenggries, od tam pa z gondolami na Brauneck. Zgoraj nas je vodila pot po pravem planinskem svetu do drugega konca hriba. Pri samopostrežni krčmi smo se okrepčali. Mnogi so se povzpeli še na bližnje sedlo, se nagledali čudovitega gorskega sveta in se nahodili po njem. Na povratku smo se ustavili pri Tegernsee. Ko se je razdivjala močna nevihta, smo bili že pri avtobusih: božja ura je prehitela naš načrt le za 5 minut, sicer smo pa imeli, hvala Bogu, ves dan suho vreme.

Na *dan tujega delavca* (27. junija) je bila v Münchenski stolnici posebna maša za tukajšnje tuje skupine. Pri njej je tudi naš zastopnik prebral v slovenščini prošnjo za zvestobo rojakov Bogu.

Poročila sta se Marija Fugger in dr. Siegfried Bernd. Čestitamo jima in jima želimo lepo družinsko življenje!

6. junija je *umrl* v Münchnu za rakom 62-letni g. Karel Lužnic.

Redni udeleženci slovenskih nedeljskih maš v Münchnu in našega družabnega življenja so gospoda dobro poznali, saj je redno prihajal med nas. Kdo se bo morda spomnil tudi obhajanja njegove srebrne poroke pred nekaj leti pri naši maši. S svojo tiho prisotnostjo je dajal pokojnik vsemu našemu delu priznanje in pogum. Pa tudi se je s svojih obiskov domovine našemu verskemu središču tukaj stalno oglašal s pozdravi na razglednicah — kar smo razumeli kot njegovo izredno pozornost.

Pokojni je bil doma iz Dobrove pri Slovenj Gradcu, bival je pa v Mariboru, preden je prišel pred 12 leti v Nemčijo. Tu je bil zaposlen kot revizor pri Siemensu, po poklicu je bil strojni tehnik.

G. Lužnicu želimo, da bi bil v svojem dokončnem bivanju pri Bogu v

*Slovenski
Rosenheim-
čani in okoli-
šani pri Sv.
Jerneju*

polni meri deležen tistega miru, do-
brote in plemenitosti, ki jih je sam
tako velikodušno razdajal!

ROSENHEIM

Majhna skupina Slovencev iz Rosenheima in okolice je skupaj s svojim župnikom naredila *izlet* h Königsee (27. junija). Dež, ki ga je bilo ves dan na škafe, nam sicer izleta ni preprečil, prekrizal pa nam je nekaj dodatnih načrtov, npr. pot k „ledeni kapeli“ in na Salzwirkberg. Z motornim čolnom smo obiskali Sv. Jerneja, nazaj grede se ustavili tudi pri Hintersee. Slovenski voznik avtobusa je k izletu zelo veliko prispeval: odpovedal se je zasluzku za vožnjo, ves čas nas je opozarjal na zanimivosti, mimo katerih smo se vozili, bil je prijazen in ustrežljiv, pa tudi za dobro voljo je vso pot skrbel. Kajpada bi bili vsi bolj zadovoljni, ko bi bilo vreme lepo, a smo vseeno veseli, ne le ker je bilo na izletu domače prijetno, temveč tudi zato, ker smo s tem storili v tej smeri razvedrila prvi korak, ki mu jih bo gotovo še mnogo sledilo.

nizozemska

V majniku je Zvon obiskal g. Milana Papeža, ki kot župnik deluje v škofiji Aachen. G. Milan Papež je pred 25 leti imel novo mašo v Heerlenu. Novomašno slavje mu je pod vodstvom g. Vinka Fleka, tedanjega

slov. izselj. duhovnika, pripravila slovenska Katoliška skupnost. Zvon je prepeval, g. Vinko Žakelj pa je bil novomašni govornik. Isti so ga sedaj obiskali za njegovo *srebrno mašo* v njegovi župniji v Nemčiji. Zvon je pri maši ubrano prepeval slovenske nabožne pesmi, slovenski duhovnik pa je po evangeliju v ime naše skupnosti pozdravil g. srebrnomašnika in nemške vernike. Po maši so verniki Zvona navdušeno zaploskali v priznanje za njegov lep nastop.

Drugi del prijateljskega srečanja se je vršil v dvorani, kjer nas je g. jubilarant počastil z večerjo. Kmalu se je oglasila slovenska narodna pesem, ki je odmevala vse do našega odhoda.

G. Milanu Papežu k njegovemu jubileju iskreno čestitamo in mu želimo obilo božjega blagoslova v vinogradu Gospodovem. Zahvaljujemo pa se mu tudi za bratsko gostoljubnost.

Čestitke in zahvalo pa zasluži tudi Zvon, ki je tokrat našo cerkveno in narodno pesem ponesel v Nemčijo med nemške vernike in zanjo žel toplo priznanje. Zvon se je tako ponovno prikazal kot ambasador slovenske pevske kulture in organizacijske osveščenosti. Zvon ne spi. Često nastopa po Holandiji in v Belgiji, lani je svojo pesem ponesel slovenskim rojakom v Anglijo in jim pripravil lepe pevske užitke.

Naj Zvon čuti, da ima za seboj vso slovensko skupnost in velik del holandske javnosti na področju Heerlenu. Bog ga živi!

švedska

Ko je 19. in 20. junija v Göteborgu igral ansambel Rolling Stones, se je zbralo čez stodvanajst tisoč mladine iz vse Skandinavije. Kaj žene to mladino skupaj? Gotovo nek notranji nemir, potreba, da svoj notranji svet priobči drugim in da se poistoveti z nastopajočimi in z množico.

Nekaj tega velja za vsakega izmed nas. Radi se zbiramo tam, kjer se dobro počutimo. Izbira je odvisna od tga, kaj nosimo v svojem srcu in v kakšni skupnosti najdemo odsev svoje notranjosti.

OSKARSTRÖM

15. maja je bilo *romanje* zahodnošvedskih župnij v Oskarström. Vsako leto ob tej priložnosti se zberemo nekaj kilometrov pred vasjo, da se od tam potem po skupinah med petjem in molitvijo rožnega venca podamo na pot do cerkve, kjer je maša. Ob napisu „Slovenci“ nas je navadno bolj malo in tudi letos nas ni bilo veliko. Prihodnje leto nas mora biti več. Zadovoljni pa bomo lahko, če bomo tako zapeli, kot smo letos. „Po ubranem in korajznem petju sodeč bi mislila, da vas je veliko več,“ je rekla gospa Krizmanič iz Lidköpinga, ko se nam je pridružila. Zasluga za takšno petje gre v glavnem romarjem iz Jönköpinga. Njihov delež se ni poznal le pri slovenskih pesmih, ampak v celotnem bogoslužju. Najbolj očitno je bilo to ob zaključku, ko smo zapeli švedsko pesem „Hell dig, Maria vana“ po Hladnikovi melodiji „Marija skoz življenje“. Takšen sklep nas je ponesel v domačnostno razpoloženje, da smo ob slovesu še sami zase zapeli čisto po naše „Marija skoz življenje“.

VADSTENA

V večjem številu pridemo Slovenci skupaj na binkošti v Vadstena. Ker je to praznik Sv. Duha, smemo reči, da nas on navdihuje, da pohitimo tja od blizu in daleč. Letos je bila lepa udeležba, čez 250 nas je bi-

lo. *Letošnji shod* je bil še posebej znamenje vključenosti v stockholmsko škofijo. Mašo in bogoslužje je vodil stockholmski škof dr. Hubert Brandenburg, ki je imel tokrat prvič priložnost maševati posebej za Slovence. Ob razlagi svetopisemskih odlomkov binkoštna nedelje nas je spodbudil, naj sodelujemo s Sv. Duhom in pri njem iščemo moč za zvestobo v veri. V okolju, ki je bilo nekdanj globoko prepojeno s krščanstvom, a je danes veri v mnogočem odtujeno, ne najdemo prave opore za svoje krščansko življenje.

Škof se je dobro počutil med nami. Lepo petje ga je potegnilo za seboj, da se je nekakrat tudi sam pridružil s svojim glasom, zlasti pri litanijah in pri zahvalni pesmi.

Hvaležni za to, kar nam pomeni shod v Vadstenu, smo se v mislih in molitvah čutili povezane s patrom Janezom Sodjo, ki mu gre zasluga za to, da prihajamo v Vadsteno. Spomnili smo se *dvajsetletnice slovenskega dušnega pastirstva na Švedskem*, veseli, da je bil za to priložnost med nami gospod Jože Flis, ki je, kot prvi slovenski izseljeniški duhovnik v tej deželi, začel to delo pred dvajsetimi leti.

Po bogoslužju smo imeli *kulturni program*, v katerem so nam različne skupine pokazale, kaj znajo. Otroci iz Köpunga so deklamirali in peli. Prepričani smo lahko, da bodo vžljubili govorico, v kateri se znajo tako lepo predstaviti poslušalcem. Njihova učiteljica Terezika Hlep se sedaj vrača domov. Sadovi njenega dela tu na Švedskem so ji v priznanje, naj ji bodo tudi v zadovoljstvo.

Kako že najmlajši spoznavajo, da je naša beseda pesem, sta pokazali Renata iz Stockholma in Dominika iz Landskrone. Pevci Lipe in trio sestre Budja so izredno lepo zapeli zahtevne zborovske pesmi. Že ob nastopu mladih iz Nybra, ki so bili posebej slovesni zaradi svojih narodnih noš, smo vedeli, da ne bo dovolj samo gledati, kako drugi plešejo. Da so se vsi lahko zavrteli, so v zadovoljstvo vseh poskrbele Lastovke iz Landskrone. Izredno lepo vreme, številna udeležba in dobra

volja vseh, ki so prišli, je pripomogla, da je bilo tudi letošnje binkoštno srečanje vsem lepo doživetje.

Krsti. — Družina Kisovec iz Upplands Väsbyja je bila v maju še v posebni meri deležna milosti zakramentov. Jožica Pavlič in Anton Kisovec sta v stolni cerkvi v Stockholmu v nedeljo, 16. maja, v zakramentu sv. zakona povezala svojo zakonsko in družinsko skupnost s Kristusom in Cerkvijo. Njuna otroka Sabina-Claudia in Robert-Anton pa sta bila s krstom vključena v Cerkvev.

12. junija smo se zbrali k maši in krstu v Kallingu pri Ronnebyju, ko je bila krščena Irene Erika, hči Cirila in Silvane Stopar.

V Jönköpingu sta bila 19. junija krščena dvojčka Daniel in Mikael, sinova Janine in Jožeta Hančič.

Novoporočencema želimo božji blagoslov na njuni skupni poti, staršem obilo veselja nad svojimi otroki, novokrščencem pa bujno rast v modrosti in milosti.

švica

Romanje švicarskih Slovencev v Rim. — Po nekajletnem premoru se nas je skupina Slovencev iz Švice (skupaj 27) pod vodstvom Slovenske misije zopet odločila za romanje na tuje; tokrat v glavno mesto sosednje Italije — v Rim. Za začetek romanja je bil določen torek, 18. maj. Zaradi bližnjega praznika Gospodovega vnebohoda je namreč bilo najlažje dobiti dopustniške dneve.

Na ta torek se je vsak, kakor je mogel in znal, najprej podal do Zürich. Tam nas je zvečer čakal redni vlak za Rim z za nas rezerviranimi ležalniki. Ko je vlak ob 20.14 odpeljal, nas je navdalo neko sveto veselje, da bomo naslednji dan videli to starodavno mesto in obenem središče krščanstva. Zato je tudi pesem odmevala tja do 22. ure. Počasi smo legli k počitku, med katerim sta se prepletala bolj ali manj trdno spanje in enakomerni tek vagonovskih koles po tirnicah.

Sredi dopoldneva smo prispeli na glavni rimski kolodvor. Tam nas je pričakal podravnatelj Slovenika dr. Tone Strukelj, ki nadaljuje študij v Rimu in nam pokazal pot do Slovenika (papeškega slovenskega zavoda v Rimu), kjer bo odslej naše nekajdnevno bivanje. V Sloveniku so nam Marijine sestre, ki tam vodijo gospodinjstvo, takoj postregle z malico, nato pa smo opoldne imeli mašo v tamkajšnji kapeli.

Popoldne nas je čakal najlepši trenutek vsega romanja — srečanje s papežem Janezom Pavlom II. V Sloveniku so nam že poprej rezervirali vstopnice, zato smo imeli prostor zelo blizu papeževega, za audienco postavljenega sedeža na Trgu sv. Petra v Vatikanu. Seveda pa je bilo treba pred tem prestati še majhno preizkušnjo. Komaj dopovedljiva gneča zaradi tisočev ljudi pred enim samim vhomom v obdobju Berninijevih kolonad (ob vhodu dva policajca upravičeno preiskujeta, če ima kdo slučajno kakšno orožje pri sebi) in pa le bolj za silo znosna vročina, ki jo je stopnjevala še omenjena gneča, sta se namreč poskušali zaletavati v sicer dokaj ohranjevano potrpežljivost.

Ko smo torej zasedli svoja mesta, smo počakali do 16.30 na audienco. Burno ploskanje in vzklikanje je naznanjalo papežev prihod in kmalu smo ga že lahko videli: najprej od daleč, nato vedno bližje,

Hančičeva najmlajša iz Jönköpinga sta že kristjana in je od zdaj tudi župnijska cerkev njun dom.

vendar le bolj od strani. Ko je prišel do svojega sedeža, je vse potekalo po običajnem sporedu. Med papeževim pozdravljanjem raznih skupin, navzočih pri avdienci, se je ploskanje in vzklikanje navdušeno ponavljalo. Nas Slovence je papež takole ogovoril (v slovenskem jeziku):

„Prisrčno pozdravljam skupino Slovencev, ki prihaja iz Švice. Če so vas razmere, dragi romarji, zanesle v tujino, glejte, da ostanete zvesti verskim in kulturnim izročilom, ki vam jih je nudila domovina. Apostolski blagoslov vam in vašim dragim. Naj vas ta blagoslov vedno spremlja na zemeljski poti!“

Po končanih nagovorih je papež nadaljeval z rokovanjem in pogovaranjem z romarji, dokler ni prišel tudi do naše slovenske skupine. Precejšen del je imel možnost podati mu roko in mu osebno kaj reči v pozdrav, papež pa je vmes parkrat ponovil vprašanje: „(Ste) Slovenci?“ — Nekaj prijetnega bo za vedno ostalo v srcu vsem, ki so se srečali s papežem, posebno tistim srečanežem, katerih roko je objela papeževa ali obratno.

Na večerjo smo šli kar v restavracijo, nato pa domov, t. j. v Slovenik, kjer smo opravili še šmarnično pobožnost. Zatem nas je kar v kapeli pozdravil ravnatelj Slovenika dr. Maksimilijan Jezernik, ki nam je tudi orisal kapelo.

V naslednjih dneh smo si — nekaj pod ravnateljstvom, nekaj pod vodstvom dr. Franca Šegule in nekaj pod vodstvom Toneta Potočnika — ogledali vrhunce zgodovinskega in umetnostnega rim-

skega bogastva, zlasti cerkve, vati-kanske muzeje s Sikstinsko kapelo, umetniško izdelane vodnjake in druge znamenitosti. Vmes smo se seveda spustili v globino Kalistovih katakomb in se povzpeli na višino kupole sv. Petra.

Vsak dan pa smo se Bogu posvetili z jutranjo mašo, pri kateri pač nismo smeli skriti, da smo tudi pevci. In tako je prav! Dober glas je božji dar, zato „se spodobi in je pravično“ (iz bogoslužja), da se da „Bogu, kar je božjega“ (iz evangeli-ja).

V soboto zvečer smo se, čeprav malo utrujeni, veseli in zadovoljni napotili na železniško postajo in se v nedeljo dopoldne (23. maja) srečno vrnili v Zürich. Med potjo domov pa gotovo ni bilo nobenega, ki bi ne bil obujal spominov in tudi doma pripovedoval o lepoti vsega doživetega, zlasti o nepozabnem srečanju s papežem Janezom Pavlom II. Bog bodi zahvaljen, papežu pa „mnogaja i blagaja ljeta“!

Sobratom in sestram v Sloveniku zares iskrena zahvala in Bog stotero povrni vse, kar ste nam omogočili in česar smo bili deležni! Hvala predvsem za gostoljubnost, oskrbo in pomoč pri našem romanju!

Štirinajsto slovensko romanje v Einsiedeln. — Ob sobotah in nedeljah se Slovenci v Švici zbiramo ob oltarjih pri svetih mašah v raznih krajih (v Zürichu vsako nedeljo ob 16. uri v kripti cerkve Dobrega pastirja — Guthirt — na Nordstraβe).

Slovenski romarji iz Švice v Rimu

Enkrat na leto pa smo se zbirali v lepem številu ob Mariji v Einsiedelnu. Tudi letos bo naše letno romanje k Mariji v nedeljo, 26. septembra 1982.

Udeležite se našega štirinajstega romanja v Einsiedeln v čim večjem številu! Naj bo to naša manifestacija, da smo Slovenci, da smo Marijin narod, ki ostajamo povsod dobri otroci najboljše Matere in da na Njo tudi v tujini nismo pozabili.

Na to romanje in srečanje pri Mariji ste vabljeni vsi Slovenci in Slovenke, ki živite v Švici. Prav tako

ste vabljeni tudi letos naši rojaki in rojakinje, ki živite onstran švicarskih meja. Povsod vzbujajo veliko pozornost slovenske narodne noše, zato želimo, da bi vas čimveč prišlo v narodni noši.

Sporod romanja: Zbiranje v Einsiedelnu v nedeljo, 26. septembra, dopoldne.

Od 10. do 12. ure spovedovanje v kapeli, na levi strani cerkve spredaj.

Ob 10.30 spokorna pobožnost križevnega pota, če bo vreme dopuščalo.

Zbiranje pred cerkvijo na desni strani.

Ob 12.15 maša s pridigo, ki jo bo imel pomožni škof dr. Stanislav Lenič. Somaševali bodo vsi prisotni slovenski duhovniki. Med mašo ljudsko petje. Takoj po maši pete liturgije Matere božje v milostni kapeli.

Po končani pobožnosti v cerkvi skupno slikanje, če nam bo vreme naklonjeno. Nato bo kosilo okrog 14. ure v hotelih, predvsem v *hotelih St. Georg in Rot Hut*, kjer imamo rezervirano za naše romarje.

Na veselo svidenje pri Mariji v Einsiedelnu!

slovinci ob meji

KOROŠKA

V nedeljo, 25. maja, je praznovala Slovenska gimnazija v Celovcu svoj srebrni jubilej. Slavnostna akademija je bila v dvorani Delavske zbornice. — Na Vnebohod je priredila katoliška otroška mladina v Št. Jakobu v Rožu otroški dan. Udeležilo se ga je okrog 700 otrok. Na popoldanskem sporedu je nastopilo 18 skupin. — V Selah je umrl starosta slovenskih koroških duhovnikov g. Alojzij Vavti. 71 let je bil duhovnik, od teh jih je preživel 67 v selski župniji. Pogreb je vodil škof dr. Kapellari. — V Slomškovem domu v Celovcu so 11. junija obhajali 130-letnico „Mohorjeve družbe“, ki jo je ustanovil škof Slomšek in je toliko dobrega storila za kulturno rast vseh Slovencev. — Št. Lipš je mala fara, pa se ponša, da ima kar 4 duhovnike: Andreja Kariclja, Florijana Cergoia in direktorja celovške Karitas dr. Omelka. Tem se je pridružil še novomašnik g. Pepe Marketz, ki je 4. julija daroval v njihovi družbi novo mašo. — Več tisoč ljudi je prisostvovalo novi maši v Selah 11. julija, ki jo je daroval g. Stanko Olip. Na predvečer nove maše se je sprejema na domu udeležil tudi linški škof Maksimilijan Aichern. — Veliko nevolje je zbudila med koroškimi Slo-

venci akcija nekaterih nemških dijakov iz Borovelj, ki so v majski noči pomazali poslopje Slovenske gimnazije z nacističnimi gesli. Ogorčenje je bilo toliko večje, ker so sprva časopisi namigavali, da so mazanje opravili slovenski dijaki sami. — Slovensko prosvetno društvo Drabosnjak je na Kostanjah igralo Drabosnjakov Pasijon. — Vodstvo katoliške mladine je priredilo 6. junija v Zilski Bistrici mladinski dan, ki se ga je udeležilo nad 300 mladih. — V Št. Primožu v Podjuni so 27. junija slovesno obhajali 70-letnico tamkajšnje mešanega pevskega zbora „Danica“. — Obe slovenski gospodinjiski šoli, ki ju vodijo šolske sestre, sta zaključili delovno leto z uspešnimi akademijami. — Prelat Aleš Zechner je 13. julija praznoval 80-letnico življenja. Prelat Zechner je med drugim tudi predsednik Mohorjeve družbe in dekan stolnega kapitlja v Celovcu. — Znani narodni delavec in vogrški župnik g. Vinko Zaletel pa je 20. julija slavil 70-letnico svojega zemskega potovanja.

GORIŠKA

Ob 20. obletnici smrti Mirka Fileja je zbor, ki se po njem imenuje in deluje že 15 let, priredil v Katoliškem domu v Gorici spominski koncert. — V Štandrežu prirerajajo vsako leto praznik špargljev. Poleg zabave pripravijo tudi kulturni program. Letos so igrali Nušičevo enodejanko Dva lopova. Nastopilo je tudi več pevskih zborov in folklornih skupin. — Ob zaključku delovnega leta so gojenci glasbenih šol iz Doberdoba, Štandreža in Gorice priredili v Kat. domu v Gorici skupen nastop. — V

Števerjanu se je vršil 12. julija festival domače glasbe, na katerem je sodelovalo 15 ansamblov iz zamejstva in iz Slovenije. Prvo nagrado je dobil novo-meški ansambel Fantje iz vseh strani za pesem Sosed, dober dan!

TRŽAŠKA

Zveza cerkvenih pevskih zborov na Tržaškem je priredila 23. maja v klaretski cerkvi v Trstu koncert Marijinih pesmi. — V juniju je tržaški škof Bellomi obiskal in birmoval v Barkovljah pri Sv. Ivanu in pri Sv. Antonu — novem. Povsod je imel srečanje tudi s slovenskimi verniki. — Pri tržaških pokrajinskih in mestnih volitvah je lista Slovenske skupnosti dobila 6184 oziroma 4108 glasov, približno 200 več kot pri zadnjih volitvah. — Ob 10-letnici delovanja je deklški zbor Devin priredil v tamkajšnji novi osnovni šoli spominski koncert. — Že dvajsetič so praznovali v Mačkoljah Praznik češenj, ki ga prireja tamkajšnje prosvetno društvo. Poleg zabave je bilo na programu tudi dosti kulturnih točk. — V Marijinem svetišču na Vejni (Opčine) so obhajali 11. julija Ciril-Metodovo nedeljo. Mašno slavje je vodil beograjski nadškof dr. Alojzij Turk. — Slovenski

**kupujte
berite
širite
našo luč**

Tržačani so pod vodstvom msgr. Škerlja in župnika iz Sv. Križa g. Kunčiča poromali na Montserrat in v Lurd. Romanja se je udeležilo 108 rojakov.

slovinci po svetu

AVSTRALIJA

Na avstralskem tekmovanju harmonikarjev, ki se je vršilo na Sydneyski univerzi, je med 130 tekmovalci zasedel prvo mesto in postal avstralski prvak Slovencev Branko Tomažič — Srnec. — Tudi v duetu je zasedel prvo mesto. — V Sydneyu je obhajal zlato-mašniški jubilej izseljenski duhovnik dr. Ivan Mikula. Rojaki iz vse Avstralije so se za to slovesnost zbrali ob zlato-mašniku, da mu s tem izpričajo svojo hvaležnost za delo, ki ga je med njimi vršil. — Adelajdska občina je 17. aprila izdala dokončno dovoljenje, da se sme začeti z zidanjem slovenske cerkve, ki bo stala poleg Slovenskega doma. 25. julija je pomožni škof blagoslovil temeljni kamen. — Urednik Avstralskih misli in misijonar v Kewu (Melbourne), p. Bazilij Valentin, je dobil visoko državno odlikovanje: Member of the Most Excellent Order of the British Empire. Prejel ga je kot priznanje za delo med izseljenci. — Po sedemmesečnem bivanju v Avstraliji se je p. Evgen Ketiš spet vrnil v svoj misijon v Togo v Afriki. Ves čas je pomagal slovenskim misijonarjem, za kar so mu avstralski Slovenci hvaležni. — Cerkevna dvorana, ki jo gradijo v Merrylandsu (Sydney) kar lepo napreduje in je že pod streho. Veliko zaslugu imajo razni rojaki, ki so z zastojnim delom pomagali pri zidanju in pokrivanju.

ARGENTINA

Tudi precej slovenskih mož in fantov je bilo mobiliziranih in poslanih na Malvinske otoke, ko se je vnel spopad med Anglijo in Argentino. Hvala Bogu, vsi so se vrnili živi in zdravi nazaj v Argentino. — Lazarist g. Andrej Prebil

je izdal knjigo „Verige lažne svobode“, kjer opisuje revolucijo na Slovenskem in Kitajskem, kjer je bil po vojni misijonar. — V San Martinu so imeli 16. maja blagoslovitev temeljnega kamna za nove prostore slovenskega doma. Blagoslov je bil združen z akademijo. — V Slovenski hiši v Buenos Airesu so 23. maja imeli žeganje. Akademija je prikazala slovenski živelj v Argentini. V večjih skupinah so Slovenci naseljeni na 16 področjih. Na Pristavi v Castelarju so se zbrali nekdanji gojenci Rožmanovega zavoda v Adroque. Maševal je nekdanji rektor dr. Gnidovec ob somaševanju špirituala dr. Filipa Žaklja in duhovnikov, ki so izšli iz tega zavoda. — Papeževega sprejema na Majskem trgu pred katedralo se je udeležilo tudi 60 slovenskih narodnih noš. Glavnina Slovencev s 120 narodnimi nošami so ga pa pozdravljali na poti v Lujan v bližini Slomškovega doma na aveniji Rivadavia. — V Tucumanu je bil posvečen v duhovnika 30. maja g. Lojze Urbanč. Slovensko novomašno slavlje je bilo 1. junija. — Na prvo junijsko nedeljo so se po vseh Slovenskih domovih spomnili žrtev komunistične revolucije na Slovenskem.

ZDA

Društvo sv. Veronike v Kansas City je praznovalo letos 75-letnico delovanja. Društvi sv. Petra in Pavla ter sv. Veronike sta bistveno sodelovali pri ustanovitvi slovenske župnije Sv. družine v letu 1908. — V Clevelandu je imela konvencijo (občni zbor) Ameriška dobrodelna zveza, ki so se je udeležili 103 delegati, ki so predstavljali nad 17.000 članov te najštevilnejše slovenske organizacije v Ohio. — Mariborski škof dr. Kramberger je bil od 1. do 8. julija na obisku v ZDA. Obiskal je Lemont, Chicago, Cleveland in New York. V Lemontu je maševal in pridigal udeležencem vseslovenskega romanja k Mariji Pomagaj. — V Šenklerškem Slovenskem narodnem domu je 1. maja priredil koncert koroških pesmi pevske zbor Korotan. — Papež Janez Pavel II. je imenoval nekdanjega župnika pri Sv. Vidu v Clevelandu in sedaj ravnatelja semenišča g. Edvarda Pevca za pomožnega clevelandskega škofa. — Zbor Lira je v cerkvi sv. Vida v Clevelandu priredil poseben koncert Marijinih pesmi. — Pri Sv. Štefanu v Chi-

cagu je zbor Slovenska pesem pod vodstvom p. Vendelina Špendala priredil uspel koncert. — Koncert mladih harmonikarjev, ki jih vodi Rudi Knez, se je vršil 22. maja v dvorani pri Sv. Vidu in navdušil poslušalce. Obsegal je 22 točk; prevladovala so narodne pesmi. Vsaj deloma so koncert ponovili ob odprtju Slovenske pristave 6. junija.

KANADA

Na prvo majsko nedeljo so imeli v župniji Marije Brezmadežne v Novem Torontu prvo obhajilo, ki ga je prejelo 39 otrok. — V Windsorju (Ontario) deluje že pet let slovenska plesna skupina Planika. Za seboj ima že dosti javnih nastopov. Nastopajo v gorenjski narodni noši. — V župniji Marije Pomagaj so imeli 23. maja birmo. Škof dr. Alojzij Ambrožič je birmal 37 mladih. — Nova cerkev, ki jo gradijo rojaki v Hamiltonu, lepo napreduje. Upajo, da bo do jeseni končana. — Torontsko slovensko letovišče je začelo delovati 6. maja. Tam so imeli tudi telovsko procesijo, ki je privabila rojake iz vsega Ontarija.

na kateri slovenski tečaj v tujini?

Pri priznavanju posameznih razredov tujih osnovnih šol in pri nostrifikaciji (= priznanju veljavnosti) spričeval o končani osnovni šoli se upošteva (domà) predvsem, koliko in katere razrede je učenec uspešno končal v tujini. Obiskovanje dopolnilnega pouka slovenskega jezika v tujini ni pogoj za nostrifikacijo spričevala tuje osnovne šole.

NAŠ DELAVEC, Ljubljana, jul./avg. 80/10.

Obiskovanje slovenskih tečajev v tujini, ki jih organizira jugoslovanska oblast, torej ni pogoj za nadaljevanje otrokovega šolanja domà. V primeru, da je v nekem kraju v zdomstvu več tečajev (tisti, ki ga pripravlja Cerkev, in tisti, ki ga pripravlja oblast), se bodo morali starši pač odločiti za tiste, ki otroku več nudi. Pri tem ne gre spregledati dejstva, da dajejo tečaji otrokom tudi življenjsko usmeritev, tako ali tako.

hvala lepa za pismo!

SODELUJMO VSI!

Vsi vemo, da imamo naše duhovnike pri nas, da nam pomagajo v raznih težkih primerih in da sploh za nas skrbijo, predvsem v nadnaravnem oziru, mnogokrat pa tudi v čisto zemskih zadevah. Vendar bi se moral vsakdo od nas zavedati, da mora tudi sam pri tem delu pomagati, to je, pomagati duhovnikom, kakor oni drugim pomagajo.

Razne prireditve — pustovanje, prvomajski izleti, binkoštna srečanja, vinske trgatve, martinovanja — nas združujejo, da se kljub temu, da živimo tako vsaksebi, počutimo kot ena družina.

Ohranjajmo na tujem slovensko besedo, saj je že dovolj, da se najdejo doma ljudje, ki bi nam radi uničili materin jezik in našo vero.

Lep pozdrav!

M. B.
Krefeld, ZRN

HVALA ZA NAŠO LUČ!

Čestitam k zadnji številki NAŠE LUČI. Mar ni zanimivo, da v tej poplavi

tiska vsako številko NAŠE LUČI doma-la vso preberem? Iz nje zvem o Sloveniji in Jugoslaviji več kot iz marsikate-re druge publikacije.

Lep pozdrav!

N. N., Milano, Italija

Tudi junijska NAŠA LUČ je zares do-bra. Zmeraj sveže, zmeraj novo. Kar prevzame me, ko jo potegnem iz ova-ja. Čeprav je manj prevodov iz tujih časopisov o političnih dogodkih, so pa zapisi o verski nestrpnosti in zapo-stavljanju vernih domá odlični in veliko povedo. Na moč so mi všeč uvodniki. Duhovito so urejeni odlomki „krepka primera“, tokrat posvečeni majski in junijski tragediji. Za slast je rubrika „no, še pest drobtin!“; pa tudi odlom-ki iz pisem. Naslovna stran je zares telovsko poetična. Kako prevzame!

Vse dobro!

J. P., Buenos Aires, Argentina

TRINKOV VEČER V RIMU

V okviru verskih in kulturnih priredi-tev, ki jih organizira Društvo Slomšek, so bili rimski Slovenci pred nedavnim navzoči na Trinkovem večeru.

Po običajni maši jim je v društveni dvorani prikazala življenje in delo tega prvega narodnega buditelja Beneške Slovenije ga. dr. Nadja Lupinc Košuta v lepem in izčrpnem predavanju. Vsi prisotni so njene besede nagradili z velikim odobravanjem.

Sledile so recitacije nekaterih Trin-

kovih pesmi in nastop kvarteta Slove-nika, z vrsto rodoljubnih pesmi.

Bil je čudovit slovenski večer.

Društvo Slomšek, Rim, Italija

OPOMBA: Zelo smo veseli, da ste se tudi rimski Slovenci enkrat oglasili. Želimo si, da to redno delate. Poročilo o Vašem delu naj bo vselej do 10. prejšnjega meseca na uredništvu NAŠE LUČI v Celovcu. Oprostite, da v poro-čilu nismo ponatisnili Trinkovega živ-ljenjepisa: pri teh poročilih gre namreč za Vaše sedanje delo, ne pa za delo naših zaslužnih ljudi v preteklosti.

PESMI 91-LETNE SLOVENKE

Moja mama je v Franciji od leta 1924. Sedaj je v 91. letu. Vse življenje je pisala pesmi, ki govorijo o življenju delavcev in o življenju družine v tujini. Nekatero pesmi so bile objavljene v NAŠI LUČI. Ko je bilo mami 18 let, je poslala prve pesmi Mohorjevi družbi. Sedaj, pri 90. letih, se je spet spomni-la na Vas.

Lep pozdrav!

A. R., T., Francija

OPOMBA: Da bomo naši dobri, za-vedni rojakinji naredili veselje, objav-ljamo eno njenih pesmi.

BORI

Oj, šumijo bori moji
daleč tamkaj v domovini.
Vašo pesem čudovito
mi prinašajo spomini.

dragi bralci!

V svoji knjigi NAŠ IN MOJ ČAS (Buenos Aires, 1980) je slovenski mislec dr. Brumen zastavil svojim rojakom zunaj domovine z ozirom na ohranjanje slovenstva v tujini tale vprašanja:

„V koliko slovenskih domovih, družinskih in društvenih, bi našli slovenske knjižnice, koliko slovenskih knjig nakupi slovenska družina vsako leto, koliko slovenskih ljudi kupuje in bere vsaj to, kar moremo izdati tukaj, koliko jih morda dobiva goriške in celovške mohorjeve knjige? Koliko med nami se zanima vsaj za naše klasike, koliko jih vzame v roke Prešerna ali Gregorčiča? Kdo ve kaj o naši filozofiji, znanosti in umetnosti? Koliko ljudi med nami je prebralo vsaj eno Cankarjevo večje delo ali vsaj eno zbirko njegovih črtic? V vseh tridesetih letih našega zdomstva nismo odigrali tukaj vseh Cankarjevih dram. Kako je tedaj z našim slovenstvom, koliko je sploh še živo?

Če hočemo buditi slovenstvo v naši mladini, mora biti naše slovenstvo takó živo, da bo gorelo v nas in izžarevalo iz nas. Tako pa ne more biti prazno, votlo, le besedično slovenstvo. Tako bi moglo biti slovenstvo, iz katerega bi živo govorili Prešeren in Slomšek, Gregorčič in Cankar in še mnogi drugi. To pa bi mogli, če bi bili živi v nas. Le ogenj more užgati ogenj.“

Lep pozdrav!

Uredniki

Nežne igle, kakor strune
so razpete tam po zraku.
Rahel veter jih uglaša
in ubira v prvem mraku.

Ko se pa nevidna roka
z lokom dvigne čez vrhove,
v najčistejšo melodijo
združi tisoče glasove.

Te valove čudovite
mi srce ujeti skuša.
Z njimi se dviguje kvišku.
Z njimi prosi, moli duša.

VOLJA LJUDSTVA — EDINI TEMELJ, DA JE NEKA OBLAST VELJAVNA

Že dalj časa me muči stvar, na katero mi boste morda Vi lahko odgovorili:

Splošna deklaracija o človekovih pravicah (OZN, New York 1948) je brez dvoma izraz mišljenja naprednega človeštva 20. stoletja. Podpisale so jo celó nedemokratske države. V imenu Jugoslavije jo je podpisal Tito.

21. člen te deklaracije pravi med drugim: „Volja ljudstva je temelj veljave javne oblasti. Ta volja mora biti izražena s poštenimi volitvami ali po enakovrednem postopku, ki zajamči svobodo glasovanja.“

Pustimo ob strani zanimivo dejstvo, da je Tito sam s svojim podpisom potrđil, da današnja oblast v Jugoslaviji ni veljavna, ker pač od konca vojne še ni bilo poštenih volitev ali enakovrednega postopka. Tudi nas ne zanima, kako je mogel uskladiti ta podpis in obenem svoje ostajanje na oblasti v svoji vesti. Bolj me zanima to, kako je mogoče, da je znova in znova brati izjave višjih krogov slovenske Cerkve, da upajo in so prepričani, da se bodo s sedanjimi oblastniki vedno bolje razumeli. Če je neka oblast neveljavna (tudi če je dejanska oblast, ki jo mednarodni svet priznava), se mi le zdi, da bi morali kristjani ohranjati do nje neko razdaljo.

Lepo Vas pozdravljam!

N. N.,
Švica

ODGOVOR:

Vaš pomislek o omenjenih izjavah višjih krogov slovenske Cerkve gotovo ni samo Vaš: najbrž se poraja še marsikakšnemu slovenskemu kristjanu. Nanj odgovoriti ni ravno najlažje.

Splošen vtis bralcev takšnih izjav je pač ta, da bodo predstavniki slovenske Cerkve skušali s predstavniki sedanje oblasti na Slovenskem navezovati vedno boljše stike. In sicer z njimi kot s predstavniki. To pa pomeni, da ti cerkveni krogi sprejemajo sedanjo oblast na Slovenskem kot zakonito in veljavno, čeprav je bila slovenskemu ljudstvu vsiljena.

Čeprav je takšen vtis splošen, je vprašanje, če je tudi res nujen. In tu se nam zdi, da je mogoče — ne brez precejšnje dialektike — dokazati ne-nujnost takšnega vtisa. Zlasti na dva načina:

1. Izraze upanja in prepričanja, „da bodo dobri odnosi med Cerkvijo in predstavniki naše družbe in naših oblasti postajali vedno boljši“, je mogoče razumeti tako, da se bodo eni in drugi predstavniki vedno bolj razumeli kot ljudje, ne da bi s tem prvi ali drugi sprejeli svetovni nazor drugega — za kristjane po Avguštinovem načelu „Ubijajte zmete, ljubite pa tiste, ki se motijo!“ Res pa je, da je takšna razlaga močno prisiljena.

2. Te izraze upanja in prepričanja je moč razumeti tako, da bodo predstavniki „naše družbe in naših oblasti“ vedno bolj odstopali od totalitarizma; ta razlaga je verjetnejša. (Ni pa seveda verjetno takšno upanje.)

Res ostaja slej ko prej splošen vtis, da višji krogi slovenske Cerkve s takšnimi izjavami sprejemajo sedanjo oblast kot zakonito, kar pa slovenski Cerkvi prav gotovo ni v prid.

SLOVENŠČINA V NAŠI LUČI

Čestitam Vam k slovenščini v NAŠI LUČI: je izredno čista, lepa in živa. Vsako leto pridem iz Slovenije v Zahodno Evropo, kjer v svojem enome-sečnem bivanju preberem pri prijatelju ves pretekli letnik NAŠE LUČI. Koliko novega vzem!

Lepo Vas pozdravljam!

N. N., profesor slovenščine,
nekje v Sloveniji

PISMO IZ AVSTRALIJE

Vaš list redno prejemam, čeprav potrebuje do nas po navadni pošti tri mesece. Seveda bi ga rajši dobivala letalsko, a upokojenci moramo varčevati.

Lista sem vesela, ko ga dobim, čeprav so novice že precej stare.

Bila sem dva meseca na dopustu v Sloveniji. Mlajši rojaki v domovini niso doživeli demokracije, pa mnogi mislijo, da je tako, kot je tam, najboljša. Dobro jih je režim že naučil kimati in lagati. Če rečeš bobu bob, si pa kaznovan. Samoprispevek v službi, s samoprispevkom si graditi ceste prek vasi, udarniško delo tu, udarniško delo tam, potem se pa hvalijo, koliko se je domovina pod komunizmom razvila. Ne povedó pa, kar je pred kratkim priznal eden najvišjih tovarišev v Beogradu, da so si takšno življenje ustvarili ne s svojimi žulji, marveč s posojili v tujini, ki jih bodo morali odplačevati še njihovi pravnuki.

Lep pozdrav!

V. G.
Ivanhoe, Avstralija

POPRAVEK

V zadnji številki NAŠE LUČI je bila na strani 2 objavljena fotografija SV. KUNIGUNDE NA PÓHORJU ali NAD ZREČAMI, po vojni prekrščene v GORENJE NAD ZREČAMI. Zmotno je bilo nad omenjeno fotografijo zapisano: SV. KUNGOTA PRI PTUJU. Bralcem se za pomoto opravičujemo.

naša luč

eden najbolj
zanimivih
slovenskih listov

mora v vsako
slovensko hišo

v izseljenstvu,
zdomstvu,
zamejstvu
in doma

no, še pest drobtin!

GOSPODARSTVO JE V SLOVENSКИH ROKAH

Čeprav je beograjska vlada na zunaj odgovorna za vse politično področje, so njene glavne naloge le v gospodarstvu. Zdi se, da so hoteli to pot vladi preskrbeti posebno dobre strokovnjake. V novem zveznem izvršnem svetu ima Slovenec Zvone Dragan, eden treh namestnikov predsednika vlade, nalogo usklajevalca gospodarske politike. Usklajevalne naloge v denarni politiki, predvsem glede stika z mednarodnimi ustanovami, so očitno dodeljene Slovencu Janku Smoleju, enemu najbolj znanih jugoslovanskih finančnikov. Tudi novi finančni minister Jože Florijančič je Slovenec.

Če pomislimo, da je pri delu vlade gospodarstvo na prvem mestu, so Slovenci tako po številu kot po važnosti mest odlično zastopani: gospodarsko in denarno politični ključni položaji so v njihovih rokah.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt, 15. jun. 82/7.

ŠUVAR NE BO PROFESOR

Na Hrvaškem, kjer so bili še pred nedavnim vodilni razumniki obsojeni na dolgoletne zaporne kazni in kjer jalovo vodstvo, ki ga delno sestavljajo krajevni Srbi, skupaj s prav tako sestavljeno živčno policijo ustvarja neugodno ozračje, je prišlo do začudljivo pogumnega dejanja. Senat modroslovne fakultete zagrebškega vseučilišča je zavrnil spretno nastavev hrvaškega ministra za kulturo in vzgojo Stipeja Šuvarja za rednega profesorja za družboslovje. Profesorjem je očitno šlo načelno za to, da potegnejo jasno črto ločnico med politično oblastjo in akademsko poučevalno dejavnostjo. Partijsko vodstvo je njihovo dejanje takoj tolmačilo grozilno in sovražno, a profesorji si niso dali pognati v kosti strahu.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt, 15. jun. 82/7.

KAKO JE BIL Z MRAKOVO IGRO?

Ko je ljubljanski verski tehnik DRUŽINA poročal o predstavi Mrakove igre PROCES, ki jo je Tržaško gledališče odigralo v križevniški cerkvi v Ljubljani, je med drugim omenil, da so igralci morali nastopiti v „neugodnih okoliščinah“. To je ena tistih polresnic, v katere je tisk, posebno katoliški, v dolčenih družbenih sistemih prisiljen.

Resnica je bila takšna: cerkev, v kateri so nastopili tržaški igralci, je bila brez šip, pred predstavo so jo morali sami očistiti golobjih odpadkov, število poslušalcev so omejili. Nadaljnji nastopi v drugih cerkvah po Sloveniji so bili prepovedani. S surovo potezo je bila potem vsa oprema za Mrakovo igro poslana nazaj v Trst.

MLADIKA, Trst, jul. 82.

„ROJAK KOŽELJ“

Tako je časniki ljubljanskega radia 5. junija zvečer ogovoril slovenskega izseljenca iz Avstralije, ki je bil nekaj časa spet na obisku v domovini. V intervjuju, ki je trajal nekaj minut, se je čudna formula ponovila točno petkrat — pač ni moglo iti za naključje.

Sprva sem čuden vzdevek samo slišal, pri ponavljanju pa sem razumel, da imamo spet opravka z drobno slovensko bednostjo. „Rojak“ se je ponavljal kratko malo zato, ker je „gospod“ v SRS vsaj uradno še vedno na indeksu, „tovariš“ je pa titel, s katerim le ne moreš obkladati kogarkoli. In tako smo iz zadrege dobili „rojaka“.

S tovariškim — pardon, rojaškim pozdravom!

T. R.

MLADIKA, Trst, jul. 82/85.

KAVA, KAVA, KAVICA

Srbe, Bosance in Makedonce so naučili piti kavo Turki. „Turška kava“ je postala njih specialiteta. Slovence je naučila piti kavo Titova Jugoslavija, ki je iz Italije uvozila „ekspres“ kavico. Sedaj je Jugoslavija brez Turkov in brez Tita, zato je tudi brez turške kave in brez „ekspres“ kavice.

Tam prek meje pa diši italijanska kava v Trstu in v Gorici, onkraj Karavank pa avstrijska v Celovcu in Gradcu. Martin Krpan si je pomagal tako, da je od Trsta tihotapil sol, sedanji Jugoslovani si pomagajo tako, da iz Trsta tihotapijo kavo. Ker Krpanova kobilica

ni več „napredna“, tihotapijo kavo v avtomobilih, tovornjakih, na vlakih, na avtobusih, v žepih, celó v spodnjicah. Na obmejnem bloku v Šentilju so odkrili moža, ki je na ta način tihotapil 38 kg kave. Kamor se dá kava skriti, tam jo najdeš. Na vlakih računajo, da je ob vsaki vožnji iz Trsta 500.000 din škode zaradi odvitih podlog, odtrganih vrat, odlomljenih desk, kajti vsepovsod potniki vtikajo in skrivajo kavo. Pišejo, da je v prvih petih mesecih letos potovalo v Trst z vlakom en milijon 60 tisoč Jugoslovancev, ki so samo za kavo pustili tržaškemu trgovcu 351 milijonov novih dinarjev, poleg deviz, ki jih nihče ne more kontrolirati. Nič ne poročajo o Gorici, a tudi v našem mestu cvete prodaja kave in tihotapstvo z njo. V Mariboru so v petih mesecih zaplenili 1050 stotov kave samo na pošti.

Nekdo je predlagal rešitev: država naj nakupi dovolj kave v inozemstvu, saj tu stane tri dolarje kg, in naj jo prodaja državljanom, ki bi rade volje plačali primerno ceno za dišečo pijačo. Tako bi dinarji ostali doma, in še devizne, ki gredo za kavo v Italijo in Avstrijo. Toda takšnega pametnjakoviča še nimajo v zvezni vladi v Beogradu, kot ga tudi niso imeli na Dunaju, ko je Martin Krpan tihotapil sol. Zato bodo Jugoslovani še naprej tihotapili kavo, Vojvodinci, Srbi in Bosanci zato, ker se nočejo odreči narodni „turški kavi“, Hrvati in Slovenci pa zato, ker se nočejo odpovedati napredni pridobitvi „ekspres“ kavici. Ta presneta kava, kakšne skrbi povzroča!

KATOLIŠKI GLAS, Gorica-Trst, 17. jun. 82/2.

MITJA RIBIČIČ

Na 12. beograjskem partijskem kongresu so izvolili za predsednika ZKJ Mitja Ribičiča. On je bil ob koncu vojne javni tožilec in notranji minister v Ljubljani. Tedaj je Titov režim obračunal s svojimi notranjepolitičnimi nasprotniki. V Sloveniji so bile to predvsem katoliško-narodne sile okrog domobranstva, od katerih je bilo po koncu vojne več kot 10.000 mož brez sodnega postopka postreljenih.

DIE WELT, Hamburg, 5. avg. 82/2.

MORDA NE VESTE, DA . . .

— je Tone Tomšič, organizacijski sekretar Komunistične partije Sloveni-

je, ki so ga pred 40 leti ustrelili Italijani, pred smrtjo povsem prostovoljno opravil spoved in prejel obhajilo;

— je bil na okrogli mizi, ki jo je imel štirinajstdnevnik NAŠI RAZGLEDI o zadnji encikliki Janeza Pavla II. o človekovem delu, naslovni škof Grmič do papeža hladnejši od sodelujočih mark-sistov.

MLADIKA, Trst, jul. 82/90.

USODA KATOLIŠKE CERKVE POD KOMUNIZMOM

Komunistične države so na konferenci v Helsinkih (1975) priznale svojim podložnikom svobodo vesti in vere ter so sklepno listino skupaj z ostalimi evropskimi državami slovesno podpisale.

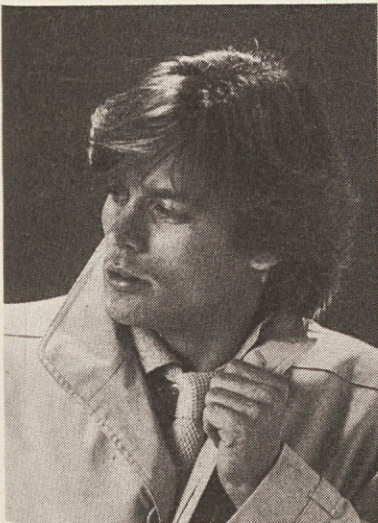
spreobrnjenje

(nadaljevanje s str. 8)

„Gospod Jezus Kristus, usmili se me grešnika!“

Nenadoma se je nad menoj zasvetilo: prikazal se je obris razpela, Križanega, v naravni velikosti. Bil je temen, toda ob robovih je modrikasto fosforesciralo. Nemo sem strmel v to božjo podobo. Čez nekaj časa je izginila. V najglobljem bistvu sem spoznal, da se me je Gospod usmilil.

Vseeno mi je, če mi kdo verjame ali ne, vseeno mi je tudi to, kaj se mi je v resnici takrat dogajalo. Dejstvo je, da

le. Od tedaj skoraj ne mine dan, ko ne bi prišle iz komunističnega bloka vesti o napadih držav na verne občane.

Državni in partijski šefi so podpisali listino z namenom, da bodo za zaveso prijaznih besed izvajali svoj totalitarni državni svetovni nazor še naprej.

Pretnje vernikom, zaporne kazni za duhovnike in redovnike, vtikanje v dušno pastirstvo Cerkve — vse to se dogaja tudi v Jugoslaviji. Svoboda delovanja Cerkve v tej deželi, ki ima celó diplomatske odnose z Vatikanom, oblači ostro in ozko omejujejo.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt, 24. jul. 82/8.

tega dogodka ne bom nikoli pozabil, da me je dokončno obrnil h krščanstvu.

Sveto pismo mi je postalo dejansko sveto pismo, iz njega sem se učil življenja in črpal moči. Počasi mi je postalo jasno, da moram v Kristusovo Cerkve, da prebiva Kristus v Cerkvi.

Nekega dne sem v neki cerkvi opazil Marijino podobo. Pod njo je bilo napisano: „Marija ni še nobenemu odklonila njegovih prošnje.“ Tisti dan sem se naučil zdravamarijo.

Bila je pomlad in imel sem enaintrideset let. Odkril sem Marijo in njeno ljubezen do grešnikov. Ne da bi drugi vedeli, sem si izbral njene božje poti. Sveto goro, Brezje in Višarje. Hodil sem do cerkvà peš in ves čas molil v duši zdravamarijo in druge kratke molitve . . .

Nisem več veliko bral kot nekoč, a v roke mi je prišla Hoja za Kristusom. Koliko mi je dala ta knjiga! . . .

Sklenil sem, da sina krstim. Župnik je bil menda prvi duhovnik, s katerim sem se pogovarjal o veri. Name je napravil izjemen vtis. Ponovitev krstnih obljub pri otrokovem krstu je bilo nekaj čudovitega: končno sem lahko izpovedal svojo vero na glas!

K prvemu obhajilu sem smel iti na veliki četrtek, dan prej k prvi spovedi. Kakšno silovito tremo sem imel pred spovedjo! Iz spovednice sem prišel olajšan za vso silno težo, ki sem jo toliko časa nosil. Šele takrat je posvetila vame notranja luč očiščenja . . .

nekaj misli izpod domaćih svisli po pavlihu

ROTACIJA JE DRUŽBENO ORGANIZIRAN LOV NA STOLČKE.

Nizki udarci pričajo o višini morale.

NEMOGOČE JE DELATI NA STARE POLITIČNE NAPAKE VEDNO NOVE DOVTIPE.

Nekateri vikendi so spomenik moralno padlim.

PRED VOJNO SO IMELI NEKATERI VSE, DRUGI PA NIČESAR, PO VOJNI JE PA RAVNO NAROBE.

Govornik: „Naj živi delovno ljudstvo!“ — Eden iz ljudstva: „Od česa pa?“

OD SESKA JE NAJTEŽJE ODSTAVITI TISTE, KI ZNAJO MOLSTI.

Bolj kot se ponavljajo, bolj so objube prazne.

REZERVNIH DELOV ZA KMETIJSKE STROJE PRIMANJKUJE . . . UMETNIH GNOJIL NI . . . VELIKO JE NEOBDELANIH POVRŠIN . . . KAJ JE POTE TAKEM NAROBE, ČE PŠENICO UVAŽAMO?

Tovariši, diktatura nad proletariatom ni diktatura proletariata.

MEDNARODNE BANKE SO NAŠE NAJVEČJE BOGASTVO.

Lažje je združevati cilje kot sredstva.

PRI ISKANJU ODGOVORNIH SMO PRIŠLI DO ADAMA.

Zob časa je, kot kaže, načel tudi zavod za spomeniško varstvo.

ZARES: GLOBOKO SMO SE POVZPELI.

oglasi

● **Drži rojaki!** Za vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 - 44 5 62). — Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

● **Potujete v RIM?** Dobrodošli v hotelu BLED, Via S. Croce in Gerusalemme 40, 00185 Roma, tel. (06) 777 102. Na razpolago so Vam komfortne sobe s kopalnico, klimatičnimi napravami in radiom, lastni parkirni prostor in restavracija v alpskem slogu. Zagotovljeno Vam je prijetno občutje med slovenskim osebjem. Lastnik: Vinko Levstik.

● **Tapainer-aparati in traki za vezenje trsov, JEANS-HLAČE DM 5.—;** velika izbira AVTO-RADIEV in RADIOAPARATOV s kaseto. Razni stroji in orodje. Zahtevajte naš prospekt! — JODE-BILLIGMARKT, Marsstraße 15, D-8000 München 2, BRD.

● **PREVAJANJE V MÜNCHNU** — Dipl. filolog JOSEPH ARECH Vam uradno uredi prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje in nudi pravno pomoč; pouk nemščine in slovenščine. — 8000 München 45, Situlistr. 71b (U-Bahn 6, postaja Freimann), tel. (089) 32 68 13.

● **Ugodno PRO DAM** za nemške marke staro hišo z gozdom v Bohinju — Bohinjska

Bistrica. Pojasnila daje Boris Stoka, Glogoljaška 1 C, Koper, Slovenija, Jugoslavija, telefon (66) 22 154, ali stanovanje (66) 21 387.

● **PRO DAM** 7 let staro 4-sobno stanovanje (140 m²) z garažo in vrtom v Krškem, za 65.000 nemških mark. — Pojasnila daje Ivan Gerjevič, An der Markung 14, D-8034 Germering, tel. (089) 84 39 75.

● **Vikend v Kopru**, 5 minut od morja, 800 m², 3 sobe, kuhinja s shrambo, kopalnica, garaža, sadovnjak, delno pokrito dvorišče, počitniški objekt, **PRO DAM** v devizah. — Pojasnilo daje uprava Naše luči, Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt, Austria, ali v Zahodni Nemčiji po telefonski številki 0 27 35/26 03 po 20. uri.

● **PRO DAM** štirisobno stanovanje (115 m²) v prvem nadstropju v centru Ljubljane, vseljivo event. z opremo. Ima etažno centralno kurjavo, telefon, klet, vrt in garažo. — Za pojasnila se obrnite na naslov: Vernik, Zavrhnikova 9, YU 61000 Ljubljana.

● **Na periferiji Ljubljane** proti Gorenjski **PRO DAM** enodružinsko hišo z garažo in vrtom ob plačilu v gotovini. Hiša ima centralno kurjavo, 7 sob in pomožne prostore, je podkletena in nezasedena od spomladi 1983. — Naslov posreduje uprava Naše luči, če pošljete pristojbino kot je navedena v temnem pasu spodaj. (Št. 6)

● **PRO DAM** starejšo hišo v bližini Ptuja. — Pojasnila daje Katarina Golob, Westendstr. 148, 8000 München 2, BRD.

● **Ugodno PRO DAM** novejšo komfortno trisobno stanovanje v centru Ljubljane, vseljivo v novembru. — Pojasnila daje Franc Urbančič, Kochstraße 20, 8004 Zürich, Schweiz.

● **PRO DAM** 4,5 ha veliko posestvo z gospodarskim poslopjem, velikim sadovnjakom in vinogradom, 300 m od ceste Grobelno — Rogaška Slatina. — Pojasnila daje Herta Kranzbüher, Spixstraße 20, 8 München 90, tel. 089/69 23 407, BRD.

● **Zdomec**, če si osamljen in ne vezan, star do 65 let, pridi k osamljeni vdovi, ki živi v prostorni hiši s krasno lego v Mariboru! Hiša je po ugodni ceni tudi naprodaj. — Naslov posreduje uprava „Naše luči“, če pošljete pristojbino kot je navedena v temnem pasu spodaj. (Št. 4)

● **SLOVENKA**, samska, 43/166/64, s tehničnim poklicem na vodilnem mestu, v tujini 20 let, želi spoznati moža-Slovenca z dobrim značajem (po možnosti akademik). Fotografija zaželjena. — Resne ponudbe posreduje uprava Naše luči, če pošljete pristojbino, ki je navedena v temnem pasu spodaj. (Št. 5)

preberite!

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih glasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštinih kuponih pristojbino za dvojce pisem za tujino.

včasih misliš, da se ti življenje smehlja, pa se ti le smeje!

„Za kaj so Poljaki svojim ‚bratom‘ najbolj hvaležni?“

„Za to, da so jim zgradili železnico, ker bi sicer morali nositi v ‚bratsko deželo‘ premog v nahrbtnikih.“

o

„S tem zdravilom boste lahko spali vso noč.“

„Kako pogosto ga pa moram jemati?“

„Vsaki dve uri.“

o

Pri psihiatru.

„Moj mož pravi, da sem znorela, ker imam rada palačinke.“

„Zato da naj bi znoreli? Tudi jaz jih imam zelo rad.“

„Potem vas pa povabim na večerjo: imam jih polno omaro.“

o

„Natakar, ta zrezek ima okus po podplatu, nadevanem s čebulo.“

„Neverjetno, kaj vse ste vi že jedli.“

o

Mož gre na ples v maskah, oblečen v šerifa. Tam se pošteno zabava. Pa ga povpraša sosed: „Kje si pa ženo pustil?“

„Prišla je oblečena v konja, sem jo pa pred krčmo privezal.“

o

„Tinček, povej mi kakšno lastnost vode!“

„Če se z njo umivamo, postane črna.“

o

Mož se primaje precej po polnoči domov in reče ženi: „No, hvala Bogu, da sem se vsaj jaz spomnil obletnice najine poroke!“

o

„Ti si rekel Jaku, da sem jaz tepec.“

„Ne, on je to že vedel.“

o

„Že eno leto perem perilo sam.“

„In prej?“

„Prej me je pri tem žena nadzorovala.“

o

„Dragi, tako rada bi ročno uro, ki bi šla čisto točno!“

„Zakaj? Saj itak vedno zamujaš!“

„Že, a rada bi vedela, za koliko.“

o

„Moja žena me ne razume. Pa tvoja?“

„Ne vem, o tebi se še nisva menila.“

o

„Držim se načela, da se pogovarjam samo o stvareh, ki jih razumem.“

„Dobro, bova pa tiho.“

o

„Sosed ga toliko zvraca, da slišiš, če pojé krompir, pljus.“

o

„Kje si pa bil?“

„Postrvi sem lovil.“

„Pa si kakšno ujel?“

„Ne, nobene.“

„Kako pa potem veš, da so bile postrvi tisto, kar si lovil?“

o

Ženica sedi na klopi v parku. Pristopi fant: „Oprostite, ali boste dalj časa tu?“

„Ja.“

„Ali vas smem nekaj prositi?“

„Seveda.“

„Ali bi se lahko usedli kam drugam, ker imam tu zmenek?“

o

Gorenjec se razburja: „Šel sem v Celovec, da bi si kupil hozentregarje.“

„Pa si jih kupil?“

„Ne. Pozabil sem, kako se jim po nemško reče.“

o

„Kakšne načrte imaš za prihodnost?“

„Psa si bom kupil.“

„Zakaj pa?“

„Da bo, ko umrem, vsaj eden žalosten.“

o

Upokojenec drugemu upokojencu: „Glej, v tej vrečki nesem, kar sem kupil za sto jurjev. Danes pa res za sto jurjev ničesar ne dobiš.“

„Kje so tisti časi, ko že za petdeset jurjev nisi ničesar dobil!“

o

Vnučka mora k zobozdravniku, pa vpraša babico: „Babica, ali so tebi že kakšen zob izdrlj?“

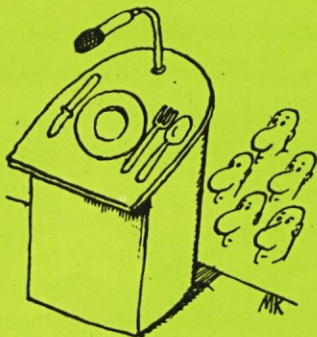
„Kakšnega? Že sto, otrok moj!“

o

„Tonček, utrudil si me, takoj v posteljo!“

„Mama, zakaj moram vedno v posteljo jaz, če si utrujena ti?“

od doma

Po PAVLIHU

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Ludvik Roth, 62, Offley Road, London SW9 OLS (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstr. 1, 4053 Haid b. Ansfelden. (Tel. 07229 - 8356).

P. Jožef Lampret, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

Stanislav Gerjolj CM, Canisianum, 6020 Innsbruck. (Tel. 0522 - 22959).

Štefan Ferenčak SDB, 1080 Wien

Slovenski socialni urad, Seitzerg. 5/II, 1010 Wien I. (Tel. 0222 - 63 25 07).

Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

(Tel. 04762 - 37 1 24).

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. 011 - 76 22 01).

Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, Marcinelle, B-6001 Charleroi.

(Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. 1 - 361 80 68).

Jože Flis, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. 1 - 253 64 43).

Stanislav Kavalari, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz. (Tel. (8) 291 85 06).

Msgr. Stanko Grims, 259 bis Avenue de l'Europe, 57800 Freyming-Merlebach.

Franjo Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93 - 56 66 01).

NEMČIJA

Msgr. dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Anton Štekl, 1 Berlin 61, Methfesselstraße 43, Kolpinghaus.

(Tel. 030 - 785 30 91 do 93).

Ivan Ifko, 43 Essen 12, Bausemshorst 2. (Tel. 0201 - 34 40 45).

Janez Pucelj, 42 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Martin Mlakar, 5657 Haan 1, Hochdähler Str. 14. (Tel. 02129 - 13 92).

Vladimir Jereb, 6 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 0611 - 63 65 48).

Stanko Gajšek, 68 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Ciril Turk, 7 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 7 75 25).

Dr. Franc Felc, 798 Ravensburg, Raueneeggstr. 13. (Tel. 0751 - 2 20 00).

Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3 1/2. (Tel. 0841 - 3 44 74).

Jože Bucik, 89 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 9 79 13).

P. Janez Sodja, 8 München 80, Röntgenstr. 5. (Tel. 089 - 98 19 90).

Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Marijan Bečan, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. iz Nizozemske: 09-32 11 76 22 01).

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21).

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Schaffhauserstr. 466, CH-8052 Zürich.

(Tel. Urad: 01 - 301 31 32. Zasebno: 01 - 301 44 15).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).